

Alhukumoo citaaboo

Citaaboo fahamandiroo

Kabuyaney citaaboo benantaa ga cebe kan Izirayel borey man gandaa kan allaahidoo zandi i se. Alhukumoo citaaboo no ma kaa Kabuyaney citaaboo banda ga. Musa ga šenni beeri hinza har Izirayel borey se (zamnaa 1.1—4.43; 4.44—28.68; 28.69—30.20). Musa ga yee kate haya beerey ga kan Irkoy n'i tee nga jamaa se nga bajoo kan sii nda kaydoo ra: a na amaana tee i bande, a n'i gongu jiiri woytaacaa (40) saajoo naarumaa ra, a n'i hallasi ngi iberey ra k'i noo nga yaamarey nda allaahidey. Citaaboo woo man'ti hayey kan harandi ka bisa nda ašariyawey kan harandi de no a ga yee i ga k'i filla. Musa mma šelan a ra sanda waazukaw cimi kan ga nga hanajerkey cee i ma hongu Abadantaa laadirtaraa, i ma baa ka huna Irkoy cimoo bande. «Hanajer, Izirayel! Abadantaa ti ir Koyoo, nga hinne ti Abadantaa. Ma baa Abadantaa, ni Koyoo nda ni binoo kul, nda ni hundoo kul, nda ni gaaboo kul.» (zamnaa 6.4–5, a fillandi moMatiyu 22.37 ra). Sorrawey wey goo Izirayel naanaa linjoo ra, i goo mo nga Irkoy ganakey zaari kul ŋaarayrey ra.

Alhukumoo citaaboo zamna taaci kokorantey ra bayti hinka nda filla hinka goo: baytoo kan se i ga nee «Musa baytoo» (zamnaa 32), nda fillaa kan ga cebe takaa kan nda Žozuwe suubandi ka huru Musa dogoo ra ka Izirayel gongu ka koy gandaa

kaŋ allaahidoo zandi ra (zamnaa 31), nda Musa buuyanoo fillaa.

Alhukumoo citaaboo asaasoo man'ti kala «Ašariyaa tiiraa kaŋ duwandi Irkoy hugoo ra Žerizalem waatoo kaŋ Žosiyas laama» (Kokoyey 2to 22).

Alhukumoo citaaboo cawkey, a ma tee cee jinaa borey wala hō borey, a g'i bayrandi kaŋ gomnoo kaŋ adamize kul g'a ceeci si duwandi kala boro ma hanjajer Irkoy se kaŋ ti Hallasikaa waati kul kaŋ no nda nongu kul kaŋ no ra.

Musa filla jinaa

¹ Šenney ti wey kaŋ Musa n'i har Izirayel kul se Žurdeŋ isaa se banda, saajoo ra, Ganganoo gandaa ra, Suf tenje, Paraŋ nda Tofel, nda Labaŋ, nda Haserot, nda Di-Zahab game. ² Jirbi woy cindi foo (11) diray ti ka hun Horeb tondi hondoo do ka bisa Seyir gandaa tondi hondoo here ka koy Kadeš-Barneya. ³ Jiiri woytaacantoo (40to) handu woy cindi faantoo (11to) zaari jinaa ra, Musa šelaŋ Izirayel borey se nda takaa hunday kaŋ nda Abadantaa n'a yaamar a m'a har i se. ⁴ Woo teendi kaŋ a na Amor borey kokoyoo Sihon kaŋ ga goro Hešboŋ, nda Bašaŋ gandaa kokoyoo Og kaŋ ga goro Aštarot koyraa ra nda Edreyi koyraa ra kar ka hin ey.

⁵ Kaŋ i goo Žurdeŋ isaa se banda, Mowab gandaa ra, waatoo din no Musa sintin ka ašariyaa woo fahamandi Izirayel borey se. A nee:

Irkoy na Izirayel yaamar i ma tun ka koy

6 «Horeb tondi hondoo do, Abadantaa, ir Koyoo nee ir se: <War hanse ka gay tondi hondoo woo jere. 7 Wa kuubi ka koy, wa huru Amor borey tondi hondoo ra nda ngi taalammey kul do Ganganoo gandaa ra, tondi hondoo ra, hondey gandaa here ra, gurmaa ra, teekoo guraa ga, Kanaŋ borey gandaa nda Libaŋ, ka koy hala Efrat isa beeroo do. 8 Guna, ay na gandaa daŋ war jine, wa huru, gandaa ma tee war wane kaŋ Abadantaa n'a žee war baabey Ibrahima, nda Isiyaka, nda Yakuba se kaŋ nga g'a noo ngi nda ngi hayroo kaŋ ga kaa dumawey ga se.>»

Musa na alwakiiliyaŋ gorandi

9 «Alwaatoo din, ay nee war se: <Agay hinne si hin ka war zaa.* 10 Abadantaa, war Koyoo na war boobandi, nga ne, hõ war ga boobo sanda beenaa handarawey. 11 Yala Abadantaa, ir baabey Koyoo ma war boobandi cee zenber (1.000) ka bisa hõ hinnaa, de a ma albarka daŋ war ra nda takaa kaŋ nda a n'a har war se. 12 Taka foo nda agay hinne ga hin ka war šugullawey nda war yenjewey jeejaa zaa? 13 Wa aru lakkalkoyniyaŋ suuba war ra kaŋyaŋ goo nda bayray, kaŋyaŋ ga bayrandi war alkabiilawey ra, ay g'i daŋ war jine sanda alwakiiliyaŋ.> 14 War n'ay zaabi ka nee: <Woo kaŋ ni nee ir m'a tee ga boori.> 15 Woo ra ay na war alkabiilawey boŋkoyney zaa, aru lakkalkoyniyaŋ kaŋ ga bayrandi, ay n'i daŋ war jine sanda boro zenber foo (1.000) se boŋkoyni, nda boro zangu foo (100) se boŋkoyni, nda

* 1:9 1.9 Fattaroo 18.13-26.

boro woyguu (50) se boŋkoyni, nda boro woy (10) se boŋkoyni, nda war alkabiilawey šenni toonandikey. ¹⁶ Waati follokaa din da ra, ay na war alkaaley yaamar ka nee i se: <War ma haŋajer war armey se, war ma ciiti nda šerretaray aru nda nga armaa wala yaw game kaŋ goo a do. ¹⁷ War masi boro guna ciitiyan ra. War ma haŋajer ikaccaa nda ibeeroo se. War masi hunbur adamize kul, zama ciitiyan man'ti kala Irkoy wane. Haya kaŋ šendi war se, war ma kate a ay do hala ya maar'a.> ¹⁸ Alwaatoo woo, hayey kul kaŋ war ga hima k'i tee, ay n'i kul har war se.»

Izirayel na Irkoy hoo gandaa mijoo ga kaŋ allaahidoo zandi i se

¹⁹ «Woo banda ga, Abadantaa, ir Koyoo yaamaroo ga, ir hun Horeb tondi hondoo do ka saaji beeri hunburantaa woo kul kaŋ war dii a dunbu ka bisa, ka hanga fondaa kaŋ ga koy Amor borey tondi hondey do, ir too Kadeš-Barneya. ²⁰ Ay nee war se: <War too Amor borey tondi hondoo do kaŋ Abadantaa, ir Koyoo g'a noo ir se. ²¹ Guna, Abadantaa, ni Koyoo na gandaa daŋ ni jine, žigi ka koy m'a zaa a ma tee ni wane sanda takaa kaŋ nda Abadantaa, ni baabey Koyoo n'a har ma ne. Masi hunbur, ni binoo masi dunbu.>

²² War man agay ka nee: <Ir ma aruyaŋ sanba ir jine i ma gandaa lawre, i ma alhabar tee ir se kaŋ ra ir ga duu fondaa kaŋ nda ir ga žigi ka koy, nda koyrawey kaŋ ra ir ga huru.> ²³ Šennoo woo kan ya ne, ay na aru woy cindi hinka (12) zaa war ra, alkabiila foo, aru foo. ²⁴ I koy, i žigi

tondi hondoo ga, de i too hala Eškol gooroo do kaŋ i n'a monno. ²⁵ I zaa gandaa tuuri-izey ra ka kate ey ir se, šennoo kaŋ i n'a har ti: <Ganda henna no kaŋ Abadantaa, ir Koyoo g'a noo ir se.> ²⁶ Amma war mana baa war ma žigi ka koy, war ture Abadantaa, war Koyoo yaamaroo ga. ²⁷ War ŋuunuŋuunu war hukkumey cire, war nee: <Abadantaa mma konna ir, woo se a n'ir fattandi Misira gandaa ra hala nga m'ir daŋ Amor borey kabey ra i m'ir halaci.> ²⁸ Man ra ir ga žigi ka koy? Ir armey n'ir biney hasara ka nee: <Jama beeri no kaŋ borey bisa ir kayyan, koyra gaabanteyan no kaŋ cetewey ga too beenaa, ir dii a ra ba Anak boroyan.>†

²⁹ Ay nee war se: <War biney masi dunbu, war masi hunbur ey.> ³⁰ Abadantaa, war Koyoo kaŋ ga dira war jine, a ga wongu war se, sanda takaa kaŋ nda a n'a tee war jine Misira ³¹ nda saajoo ra kaŋ ra n'dii kaŋ Abadantaa, ni Koyoo na ni zaa sanda takaa kaŋ aru ga nga iz'aroo zaa, fondaa kul kaŋ ra war dira hala war ma too kate nongoo woo ra. ³² Amma woo kul, war mana war naanaa daŋ Abadantaa, war Koyoo ra ³³ kaŋ ga dira war jine fondaa ra ka nongu ceeci war se kaŋ ra war ga goro. Cijin here, a ga huru war jine nuune ra ka fondaa kaarandi war se kaŋ ra war ga hima ka dira. Zaari here, a ga huru duula ra ka fondaa cebe war se.

³⁴ Abadantaa maa war ŋuunuŋuunuyaney, nga futuroo ra a žee ka nee: ³⁵ <Zamanoo woo boro laaley, abada boro kul si dii ganda henna

† **1:28** 1.28 Kabuyaney 13.22.

kaŋ ay žee kaŋ ay g'a noo war baabey se, ³⁶ nda man'ti Kaleb, Yefune iz'aroo hinne, a ga dii a, ay g'a noo nga nda nga iz'arey se gandaa kaŋ ra a dira, zama a na Abadantaa gana nda fondaa.>

³⁷ Agay mo, Abadantaa futu ay ga war maa-ganda se. A nee: <Ni mo, n'si huru a ra. ³⁸ Žozuwe, Nun iz'aroo kaŋ ga goy ma ne ga huru a ra. A tee boro kaŋ nin, zama nga no ma Izirayel borey daŋ gandaa woo ra, a m'a noo i se sanda tubu. ³⁹ War izey kaŋ war nee: "Iberey g'i dii", war iz'arey kaŋ hõ i si ihenna nda ilaala kaa cere ra, ngi no ma huru a ra, ngi se ay g'a noo, ngi no m'a mayray. ⁴⁰ Amma war, wa willi ka koy saajoo ra ka Kakaarey teekoo fondaa zaa.>

⁴¹ War n'ay zaabi ka nee: <Ir na zunubu tee Abadantaa ga, ir ga žigi ka koy wongu nda takaa kaŋ nda Abadantaa, ir Koyoo n'ir yaamar.> War na war wongu jinawey zaa war centey ga, war naanay kaŋ a ga faala war se ka žigi tondi hondoo ra. ⁴² Amma Abadantaa nee ya ne: <Nee i se: "War masi žigi ka koy, war masi wongu, zama ay sii war game, woo ra war masi koy naŋ war iberey ma war kar."> ⁴³ Ay šelaŋ war se, amma war mana haŋajer, war wanji Abadantaa yaamarey ga, war fooma ka žigi tondi hondoo ra. ⁴⁴ Woo ra Amor borey kaŋ goo tondi hondoo ra fatta ka war kubay, ka war gaaray sanda takaa kaŋ ayuwey g'a tee, za Seyir hala Horma, i na war kar. ⁴⁵ War yee kateroo ga, war hēe Abadantaa jine, amma Abadantaa mana maa war hēeney se, a mana haŋajer war se. ⁴⁶ Woo ra war goro Kadeš ka waati kuku tee no din.»

2

¹ «Woo banda ga, ir kuubi ka koy saajoo here ka Kakaarey teekoo fonda zaa, sanda takaa kan nda Abadantaa n'a har ya ne. Ir gay ir ga Seyir ganda tondi hondoo kuubi k'a bere jirbi boobo.»

Izirayel borey na Edom, nda Mowab, nda Amoy borey gandawey dunbu ka bisa

² «Abadantaa ŝelan ya ne ka nee: ³ <War gay war ga tondi hondoo woo kuubi k'a bere, sohõ, wa kuubi ka koy hawsa here. ⁴ Jamaa noo yaamaroo woo ka nee: "War ga bisa nda war armye ganda hirroo, Eso borey kan ga goro Seyir. I ga hunbur war, amma war ma hanse ka hawgay. ⁵ War masi yenje wiri i ga, zama ay si war noo ngi ganda ra ba ceetaami doo. Zama Eso se ay na Seyir tondi hondoo noo a ma tee nga halaalaa. ⁶ Naayanoo kan war g'a nãa i do, war m'a day nda nooru. Ba haroo kan war g'a han, war m'a day nda nooru." ⁷ Zama Abadantaa, ni Koyoo nka albarka dan ni kabe goyoo kul ra, a na ni diraa hawgay saaji beeroo woo ra. Jiiri woytaaci (40) ti woo kan Abadantaa goo ni bande, haya kul mana ni gaza.>

⁸ Woo banda ga, ir n'ir armye, Eso borey kan ga goro Seyir ganda ra nan ka koy. Ir mooru Ganganoo ganda fonda, nda Elat, nda Esiyon-Geber koyrawey, ka kuubi ka koy Mowab saajoo fonda ra.

⁹ Abadantaa nee ya ne: <War masi Mowab wiri, war masi wongu ceeci i ga, zama ay si ni noo haya kul m'a mayray nga ganda ra, zama Lotu

iz'arey se ay na Ar noo i m'a mayray.> ¹⁰ Cee jinaa, Emi borey no ma goro no din, jama beeri, i ga boobo, i goo nda kayyan sanda Anak borey. ¹¹ Ngi mo nda Anak borey ga laasaabandi Refa boro. Amma Mowab borey si nee i se kala Emi borey. ¹² Cee jinaa, Hori borey no ma goro Seyir gandaa ra. Eso borey na kabey kokobu k'i halaci, ka goro ngi dogoo ra, sanda takaa kañ Izirayel n'a tee gandaa kañ goo a kone se, woo kañ Abadantaa n'a noo a se. ¹³ <Sohõ, wa tun ka koy Zered haroo deñ.> Ir na Zered haroo deñ. ¹⁴ Jiiri waranza cindi yaaha (38) no ir n'a tee diray ra, ka hun Kadeš-Barneya hala Zered haroo denyanoo, hala waatoo kañ ra wongu-izey alwaddey kul ben jamaa kaloo ra, sanda takaa kañ nda Abadantaa n'a žee i se. ¹⁵ Abadantaa hunday kaboo ka tun i ga k'i benandi jamaa kaloo ra, hala i kul dere pat.

¹⁶ Waatoo kañ wongu-izey kul buu ka ben jamaa game, ¹⁷ Abadantaa šelan ya ne ka nee: ¹⁸ <Hõ n'ga bisa nda Mowab gandaa hirroo, Ar here. ¹⁹ N'ga too Amon borey hirroo tenje. Mas'i wongu, masi yenje wiri i ga, zama ay si ni noo haya kul m'a mayray Amon borey gandaa ra, zama Lotu iz'arey se ay n'a noo i m'a mayray.> ²⁰ Gandaa din mo bay ka laasaabandi Refa borey wane, Refa borey ka cindi ka goro a ra. Amon borey si nee i se kala Zamzum borey, ²¹ jama beeri, i ga boobo, i goo nda kayyan sanda Anak borey. Abadantaa n'i halaci Amon borey jine. Amon borey n'a kabey kokobu ka goro dogey ra. ²² Woo da no Abadantaa n'a tee Eso borey

se kaŋ ga goro Seyir gandaa ra kaŋ a na Hori borey halaci i jine. I na kabey kokobu ka goro dogey ra hala hõ. ²³ Awi borey kaŋ cindi ka goro koyrawey ra hala Gaaza, Kaftor borey kaŋ hun Kaftor n'i halaci ka goro dogey ra.»

Sihonj laamaa diyandi

²⁴ «Wa tun ka koy Arnonj isaa deŋ. Guna, ay na Sihonj, Amor boraa kaŋ ti Hešbonj kokoyoo nda nga gandaa daŋ ni kaboo ra. Za sohõ da, m'a zaa, ma wongu wiri a ga. ²⁵ Hõ ay ga sintin ka ni hunburaa daŋ jamawey kul ra kaŋ goo beenaa cire, nda i maa ni alhabaroo, i ga jijiri, biney ga dunbu ni jine.

²⁶ Ay na dontokawyanj sanba nda alaafiyaa šenniyanj ka hun Kedemot saajoo ra ka koy Sihonj, Hešbonj kokoyoo do ka nee a se: ²⁷ <Ay ga baa ya bisa nda ni gandaa, fondaa de bande ay ga hanga, ay si šiiri ay kabe hennaa wala ilaalaa here. ²⁸ Ŋaahayaa kaŋ ay g'a ŋaa, m'a neere ya ne, haroo kaŋ ay g'a haŋ, m'a neere ya ne. Ya mma baa de ya bisa. ²⁹ Woo no Eso borey kaŋ ga goro Seyir gandaa ra, nda Mowab borey kaŋ ga goro Ar n'a tee ya ne. Ni mo, takaa woo da tee ya ne hala waati kaŋ ay na Žurdeŋ isaa deŋ ka bisa ka huru gandaa ra kaŋ Abadantaa, ir Koyoo g'a noo ir se.> ³⁰ Amma Sihonj, Hešbonj kokoyoo mana yadda ir ma bisa nda nga do, zama Abadantaa, ni Koyoo nka hipoo šendandi, ka binoo kogandi hala nga m'a noo ma ne sanda takaa kaŋ nda a goo ni kaboo ra hõ. ³¹ Abadantaa nee ya ne: <Guna, za sohõ da ay sintin ka Sihonj nda nga gandaa daŋ ni kaboo ra.

Za sohõ da, nga gandaa zaa a ma tee ni wane.»
³² Sihonj nda nga jamaa kul fatta k'ir kubay k'ir wongu Yahas. ³³ Abadantaa, ir Koyoo n'a noo ir se, ir na nga, nda iz'arey, nda nga jamaa kul kar. ³⁴ Alwaatoo din, ir na nga koyrawey kul dii k'i halaci sõy, arey, nda woyey, nda zankey, ir mana baahunante kul nanj. ³⁵ Adabbawey nda alganiimaa kanj ir duu a koyrawey kanj ir n'i dii ra de bara ir kone. ³⁶ Ka hun Aroyer kanj ti koyra kanj goo Arnoñ haroo mijoo ga nda koyraa kanj goo gooroo ra ka koy hala Galad, koyra sii no kanj ga gaabi ir se. Abadantaa, ir Koyoo n'i kul danj ir kabey ra. ³⁷ Amma mana man Amoñ borey gandaa here, nda nongey kul kanj goo Yabok haroo mijoo ga, nda koyrawey kanj goo tondi hondey ra, nda haya kanj ir Koyoo n'ir yaamar ir masi too a do.»

3

Og laamaa diyandi

¹ «Woo banda ga, ir kuubi ka žigi ka koy nda Bašanj fondaa. Og, Bašanj kokoyoo n'ir kubay, nga nda nga jamaa kul k'ir wongu Edreyi.
² Abadantaa nee ya ne: «Masi hunbur a, ay n'a danj ni kaboo ra, nga, nda nga jamaa kul, nda nga gandaa. Ma hayaa tee a se kanj n'n'a tee Sihonj, Amor borey kokoyoo se kanj goro Hešbonj.» ³ Abadantaa, ir Koyoo na Og, Bašanj kokoyoo danj ir kabey ra koyne nda nga jamaa kul. Ir n'a kar, ir mana baahunante kul nanj.
⁴ Waatoo woo ra, ir na nga koyrawey kul dii, ba koyra foo sii no kanj ir man'a dii: koyra woydu

(60) no, maanaa Argob koyraa laamaa kul, Argob sii kala Bašan laboo ra kanj goo kokoyoo Og laamaa ra. ⁵ Koyrawey wey kul, cete kukuyan no m'i kuubi k'i bere, nda ganbuyan kanj kufalandi. Koyra booboyan mo goo no kanj ga cete sii. ⁶ Ir n'i halaci sōy sanda takaa kanj ir n'a tee Sihon, Hešbon kokoyoo se. Ir na koyra foo kul halaci sōy, arey, nda woyey, nda zankey. ⁷ Amma ir na adabbawey kul nda alganiimawey kanj ir duu ey koyrawey ra zaa ir bonj se.»

Galad gandaa zamnaroo

⁸ «Waato din ra, ir na Amor borey kokoy hinkaa gandawey taa i kone Žurdeŋ isaa se banda, k'a dii za Arnoŋ isaa mipoo hala Hermon tondi hondoo do. ⁹ Sidon borey mma Hermon cee nda Siryon, Amor borey ga nee a se Senir. ¹⁰ Ir na ganganoo koyrawey kul taa, nda Galad kul, nda Bašan kul, ka koy hala Salka nda Edreyi, Bašan koyrawey kanj goo Og laamaa ra. ¹¹ Og, Bašan kokoyoo hinne ka cindi Refa borey ra. Nga daaroo mana teendi nda kala guuru. Nga kuuyanoo man'ti kala kabedaaru yagga, nga hayyanoo kabedaaru taaci, aru kabedaaru. Daaroo sii kala Amon borey galloo ra kanj se i ga nee Raba.

¹² Waato din, ir na gandaa woo mayray. Ka hun za Arnoŋ haroo mipoo kanj ti Aroyer gandaa, nda Galad tondi hondoo jeroo, nda nga koyrawey, ay n'i noo Ruben borey nda Gad borey se. ¹³ Manase alkabiila jeraa se ay na Galad cindoo noo nda Bašan kul kanj ti Og laamaa, maanaa Argob koyraa laamaa kul. Bašan kul

mma ciyandi Refa borey nongu. ¹⁴ Yahir, Manase boro na Argob laamaa kul dii hala Gešur borey nda Makat borey gandaa hirroo ga. A na nga maapoo dan Bašan ga kan se i ga nee Yahir koyra buuna-buunawey hala hõ. ¹⁵ Ay na Galad noo Makir se. ¹⁶ Ay na Ruben borey nda Gad borey noo nongoo kan ga hun Galad ka koy hala Arnon isaa do, isaa gamoo ti nga hirroo ka koy hala Yabok isaa kan ti Amon borey gandaa hirroo, ¹⁷ nda Ganganoo gandaa, maanaa Žurden isaa guraa. Ka hun Genezaret haroo do ka koy ganganoo din teeko Ciiri-ciirantaa do, Pisiga tondi hondoo zunbudogey cire, dandi here.

¹⁸ Waatoo din ra, ay na war yaamar ka nee: <Abadantaa, war Koyoo na gandaa woo dan war kabey ra hala a m'a tee war wane. War kul, wongaarey, war ma wongu jinawey zaa ka bisa war armye jine kan ti Izirayel borey. ¹⁹ War wandey, nda war zankey, nda war adabbawey hinne no ma goro war koyrawey ra kan ay n'i noo war se, ay ga bay kan war goo nda adabba booboyan. ²⁰ War ma woo tee hala waati kan Abadantaa na war armye noo hunanzamay sanda war, ngi hunday ma duu gandaa k'a mayray kan Abadantaa, war Koyoo g'a noo i se Žurden isaa jere faa ga. Woo banda ga, war ga willi, boro foo kul ga kaa ka goro nga dogoo ra kan ay n'a noo war se.>

²¹ Alwaatoo din ra, ay na Žozuwe yaamar ka nee: <Ni moyey dii haya kul kan Abadantaa, war Koyoo n'a tee kokoy hinkaa woo se. Takaa woo da no Abadantaa g'a tee laamawey kul kan ra

n'ga bisa. ²² War masi hunbur ey, Abadantaa, war Koyoo hunday no ma wongu war se.> »

Musa si huru Kanaj gandaa ra

²³ «Waatoo din ay na Abadantaa suurandi ka nee: ²⁴ <Ay Koyoo, Abadantaa, ni sintin ka agay, ni tamoo cebe ni jeeraa nda ni kabe gaabantaa. May ti koyoo kanj goo beenaa ra nda gandaa ga kanj ga hin ka goy tee kanj ga hima nda ni hinoo teegoyey? ²⁵ Nan ya bisa, ay g'a wiri ni ga, hala ya dii ganda hennaa kanj goo Žurden isaa se banda, tondi hondu henney wey nda Libanj gandaa.> ²⁶ Amma Abadantaa futu ay ga war maaganda se, a mana hanajer ya ne. Abadantaa nee ya ne: <A wasa, masi yee ka šelanj ya ne hayaa woo ga! ²⁷ Žigi Pisiga tondi hondoo ga, ni moyey jer dangay here, nda hawsa here, nda gurma here, nda dandi here, guna nda ni moyey, zama n'si bisa Žurden isaa woo ga.* ²⁸ Žozuwe noo yaamaryanj, a noo gaabi, ma bine danj a ra, nga no ma huru jamaa woo jine, nga no ma gandaa kanj n'ga dii a noo jamaa se a ma tee nga tuboo.> ²⁹ Ir cindi gooroo ra, Bet-Pewor tenje.»

4

Izirayel borey ma dira nda Irkoy ašariyaa

¹ «Aywa sohō Izirayel, hanajer yaamarey nda fondawey se kanj ay g'i cawandi war se war ma duu ka dira nda ey, hala war ma huna, war ma huru gandaa ra k'a mayray kanj Abadantaa, war baabey Koyoo g'a noo war se. ² War masi haya

* **3:27** 3.27 Kabuyaney 27.12.

kul tonton šennoo ga kaŋ ay g'a noo war se, war masi haya kul kaa a ra. War ma Abadantaa, war Koyoo yaamarey dii kaŋ ay g'i noo war se.

³ War moyey dii hayaa kaŋ Abadantaa n'a tee Bal-Pewor šennoo ra. Abadantaa, ni Koyoo na borey kul kaŋ hanga Bal-Pewor bande halaci war game. ⁴ Amma war kaŋ hawa Abadantaa, war Koyoo ga, war kul ga huna hō.

⁵ Nga ne, ay na yaamaryanŋ nda fondoyanŋ cawandi war se nda takaa kaŋ nda Abadantaa, ay Koyoo n'ay yaamar, hala war m'i ka dira ganda game kaŋ ra war ga huru k'a mayray.

⁶ War m'i dii, war m'i ka dira, woo ra dumey kaŋ ga maa hantumey wey kul ga dii kaŋ war goo nda lakkal nda bayray. I ga nee: <Ganda beeroo woo man'ti kala dumi kaŋ goo nda lakkal, a ga faham.> ⁷ Ganda beeri foo bara no kaŋ goo nda koy kaŋ ga man a sanda takaa kaŋ nda Abadantaa, ir Koyoo ga man ir waati kul kaŋ ir n'a cee? ⁸ Ganda beeri foo bara no kaŋ goo nda yaamar nda fondo šerranteyanŋ sanda ašariyaa woo kul kaŋ ay g'a daŋ war jine hō?»

Bangandiroo kaŋ teendi Horeb tondi hondoo boŋ

⁹ «Amma ni boŋ hawgay, ma ni boŋ lakkal ni hunaroo kul ra, masi koy dirŋa hayey kaŋ ni moyey dii ey i ma hun ni binoo ra. M'i bayrandi ni izey se nda ni izey izey se.

¹⁰ Hongu hanoo kaŋ ni kay Abadantaa, ni Koyoo jine Horeb, waatoo kaŋ Abadantaa nee ya ne: <Jamaa marga ay jere. Ay ga baa i ma maa ay šenney k'i denden, hala i ma wan ka

hunbur agay waatoo kul kaŋ i g'a tee laboo ga, de i m'i cawandi ngi izey se.» ¹¹ Hanoo din war kaa ka man, war kay tondi hondoo cire. Hondoo kul no ma dii nda nuune hala beenaa ra, kubay nda duula bibi tik goo no. ¹² Abadantaa ŝelan war se nuune game. War maa ŝenniyan, war mana dii gaaham, jinde de no. ¹³ A na nga amaanaa daŋ war jine, amaanaa kaŋ a nee war m'a dii, yaamar woyaa (10). A n'i hantum tondi walha hinka ga. ¹⁴ Alwaatoo din Abadantaa n'ay yaamar ya war cawandi yaamaryan nda fondoyan hala war m'i ka dira gandaa ra kaŋ war goo ma bisa ka koy a mayray.»

Izirayel jamaa si hima ka tooru gana

¹⁵ «Hanoo kaŋ Abadantaa ŝelan war se nuunaa game Horeb, war mana dii gaaham kul, woo se wa war boŋ hawgay, ¹⁶ war masi koy war boŋ hasara ka tooru hanse, koy kul kaŋ assuura no, a ma tee aru dumi, wala woy, ¹⁷ wala a ma tee adabba dumi kaŋ goo laboo ga, dumi kul kaŋ no, a ma tee ciraw fatakoyni dumi kaŋ ga deeŝi, dumi kul kaŋ no, ¹⁸ a ma tee haya dumi kaŋ ga ziilam-ziilam laboo ga, dumi kul kaŋ no, a ma tee hamiisa dumi kaŋ goo harey ra laboo cire, dumi kul kaŋ no. ¹⁹ Masi ni moŋey jer beene ka waynaa guna, wala handoo, wala handarawey, wala beenaa haya kul. Masi naŋ ma sujudu i se k'i gana, hayey wey, Abadantaa, ni Koyoo nk'i noo dumey kul kaŋ goo nongu kul kaŋ no beenaa cire. ²⁰ Amma war, Abadantaa nka war zaa ka war kaa Misira ra kaŋ ga hima nda guuru

mennandi alforon, hala war ma tee nga jamaa, nga tuboo, sanda takaa kaŋ war g'a tee hō.

²¹ Abadantaa futu ay ga war maaganda se, a žee kaŋ ay si bisa Žurdeŋ isaa ga, de mo ay si huru ganda hennaa ra kaŋ Abadantaa, ni Koyoo g'a noo ma ne sanda tubu. ²² Zama agay, ay ga buu gandaa woo ra, ay si Žurdeŋ isaa deŋ, amma war, war g'a deŋ, de war ga ganda hennaa woo mayray. ²³ Wa war boŋ hawgay, war masi koy dirŋa amaanaa kaŋ Abadantaa, war Koyoo n'a daŋ nga nda war game, ka koy tooru hanse, a ma tee kunturu kul kaŋ no kaŋ Abadantaa, ni Koyoo na ni yaamar mas'a tee. ²⁴ Zama Abadantaa, ni Koyoo man'ti kala nuune beeri, Koy no kaŋ ga canse.

²⁵ Waati kaŋ n'duu ize nda haamayaŋ, waati kaŋ war gay gandaa ra, nda war na war boŋ hasara, nda war na tooru hanse, kunturu dumi kul kaŋ no, nda war na haya tee kaŋ si kan Abadantaa, ni Koyoo se k'a futandi, ²⁶ aywa, hō ay ga beenaa nda gandaa cee i ma tee war se seede, war ga cahã ka dere gandaa ra kaŋ war g'a mayray Žurdeŋ isaa denyanoo banda ga, war si duu aloomur: war ga halaci sōy. ²⁷ Abadantaa ga war say-say dumey game, boro hinna kaccu no ma cindi gandawey kaŋ ra Abadantaa ga war ka koy. ²⁸ No din ra war ga koyyaŋ gana kaŋ adamize kabe k'i tee, bundu nda tondi kaŋyaŋ si hin ka dii, i si hin ka maa, i si hin ka ŋaa, i si hin ka maa haya hew. ²⁹ Woo ga, no din war ga Abadantaa, ni Koyoo ceeci, n'ga duu a nda n'g'a ceeci nda ni binoo kul nda ni hundoo kul.

³⁰ Waati kaŋ n'goo binemarayyan ra, de hayey wey kul duu ni, waatey kaŋ ga kaa ra n'ga yee kate Abadantaa, ni Koyoo ga, n'ga hanajer jindoo se. ³¹ Zama Abadantaa, ni Koyoo man'ti kala Koy tamallante. A si ni naŋ, a si ni halaci, a si dirŋa amaanaa kaŋ a n'a žee ni baabey se.»

Abadantaa hinne ti Koy

³² «Ay g'a wiri ni ga, hãa, waatey kaŋ bisa ra, zaarey kaŋ na ni jin, za hanoo kaŋ Irkoy na adamize taka laboo ga, aduŋŋa boŋ foo ka koy boŋ faa ga, wala haya teendi kaŋ ga too woo beeriyan? Boro bay ka maa woo cine? ³³ Dumi goo no kaŋ bay ka maa koy jinde a ga šelaŋ nuune game wala, sanda takaa kaŋ ni, ni maar'a, de n'ga huna? ³⁴ Koy bay ka siiyan, nda tammaasayan, nda kayfiyan, nda wongu, nda kabe gaabante, nda hini, nda teegoy beeri hunburante tee ka koy ganda taa ganda tana kone, sanda hayaa kul kaŋ Abadantaa, war Koyoo n'a tee war se Misira ni moŋey cire? ³⁵ Ni, i na hayey kaarandi ma ne, hala ma duu ka bay kaŋ Abadantaa hinne ti Koy, koy foo sii no kala nga. ³⁶ A na ni mandi nga jindoo kaŋ hun beenaa ra ka ni cawandi. Laboo ga, a na ni cebe nga nuune beeroo, nuunaa gamoo ra, ni maa nga šenney. ³⁷ Zama a baa ni baabey, a na ngi hayroo suuba dumawey ga, nga hunday ka ni kaa Misira nda nga hini beeroo. ³⁸ A na dumey kaŋ boobo nda ni, i gaabi nda ni gaaray ni jine, hala nga ma kate ni ka ngi gandaa noo ma ne a ma tee ma ne tubu, sanda takaa kaŋ a g'a tee hõ. ³⁹ Hõ ma bay, ma miile a ga kaŋ Abadantaa ti Irkoy kaŋ goo

beenaa ra, beene, nda laboo ga, ganda. Koy tana sii no. ⁴⁰ Ma nga hantumey nda nga yaamarey dii kaŋ nda ay ga ni yaamar hō, hala ma duu ka duu gomni, ni nda ni izey ni dumaa ga, de mo ma duu aloomur laboo ga kaŋ Abadantaa, ni Koyoo g'a noo ma ne hala abada.»

Koyra hinza kaŋ goo Žurdeŋ isaa banda ga kaŋ ga boro ga nga boŋ talfi

⁴¹ Waatoo din, Musa na koyra hinza dan jere ga Žurdeŋ isaa se banda, waynahunay kaboo here, ⁴² hala i ma tee nongu kaŋ ra boro kaŋ na nga cinaa wii bila murayyan, man'ti konnari se, bora ma hin ka zuru ka koy nga boŋ talfi koyrawey wey affoo ga, a ma huna. ⁴³ Koyrawey man'ti kala: Beser kaŋ goo saajoo ganganoo ra ma tee Ruben borey wane, Ramot-Galad ma tee Gad borey wane, Golan kaŋ goo Bašan gandaa ra ma tee Manase borey wane.

Musa filla hinkantoo

⁴⁴ Woo ti ašariyaa kaŋ Musa n'a dan Izirayel borey jine. ⁴⁵ Wey ti seedetarawey, nda hantumey, nda fondawey kaŋ Musa n'i har Izirayel borey se waatoo kaŋ i fatta Misira. ⁴⁶ Woo mana teendi kala Žurdeŋ isaa se banda, Bet-Pewor tenje, Amor borey kokoyoo Sihon gandaa ra kaŋ si goro kala Hešboŋ, Musa nda Izirayel borey hin a kaŋ i fatta Misira. ⁴⁷ I na nga gandaa dii, i na Og, Bašan kokoyoo gandaa mo dii. Amor borey kokoy hinkaa woo mana laama kala Žurdeŋ isaa se banda, waynahunay kaboo here, ⁴⁸ k'a dii za Aroyer kaŋ goo Arnon haroo miŋoo ga

hala Siwoŋ, maanaa Hermon, ⁴⁹ Žurdeŋ isaa se banda ganganoo kul, waynahunay kaboo here, hala Ganganoo gandaa teekoo* do Pisiga tondi hondoo zunbudozey cire.

5

Yaamar woyaa (10) *(Fattaroo 20.1-17)*

¹ Musa na Izirayel borey kul cee, a nee i se: «Haŋajer, Izirayel, yaamarey nda fondawey se kaŋ ay g'i daŋ war jine hō. War m'i caw, war ma gaabandi k'i ka dira. ² Abadantaa, ir Koyoo na amaana daŋ ir nda nga game Horeb. ³ Man'ti ir baabey bande Abadantaa na amaanaa woo tee, ir bande a n'a tee, ir kaŋ kul ga huna hō ne ra. ⁴ Abadantaa ūelaŋ war se mee nda mee tondi hondoo boŋ nuunaa game. ⁵ Waatoo din, ay kay Abadantaa nda war game ka Abadantaa ūennoo har war se, zama war ga hunbur nuunaa, de war mana ūigi hondoo boŋ. Abadantaa nee:

⁶ <Agay ti Abadantaa, ni Koyoo kaŋ na ni fattandi Misira gandaa ra, tamtaray hugoo ra.

⁷ Masi koy tana gana ay banda ga.

⁸ Masi tooru hanse, masi bii tee kaŋ ga hima nda haya kaŋ goo beene beenaa ra, wala ganda laboo ga, wala haroo ra laboo cire.

⁹ Masi sujudu koyey wey se, mas'i gana, zama agay, Abadantaa, ni Koyoo man'ti kala Koy kaŋ ga canse ma ne ka baaba kaŋ konna agay layboo ka hanga hala nga izey alwadda hinzantoo ka

* **4:49** 4.49 Ganganoo gandaa teekoo, teeko Ciiri-ciirantaa no, Žozuwe 3.16.

koy itaacantoo ga. ¹⁰ Amma ay ga agay arrahamaa cebe alwadda zenberyanj se kanj ga baa agay, de i g'ay yaamarey dii.

¹¹ Masi Abadantaa, ni Koyoo maapoo cee bila addalil, zama Abadantaa si boro nanj kanj ga nga maapoo cee bila addalil.

¹² Ma hunanzam zaaroo kayandi, a ma yee-tandi jere ga ya ne sanda takaa kanj nda Abadantaa, ni Koyoo n'a ni yaamar. ¹³ Jirbi iddu ma goy, ma ni almušakkawey kul tee. ¹⁴ Amma jirbi iyyantoo, hunanzam zaari no Abadantaa, ni Koyoo maapoo ga. Masi almušakka kul tee, ni, nda ni iz'aroo, nda ni ize woyoo, takaa din da ni baɗɗaa, nda ni koɗɗaa, nda ni hawoo, nda ni farkaa, nda ni adabbaa kul, nda taabuši kanj goo ni koyrawey ra, hala ni baɗɗaa nda ni koɗɗaa ma hunanzam sanda ni takaa. ¹⁵ Ma hongu kanj ni cindi ka tee baɗɗa Misira, de Abadantaa, ni Koyoo na ni fattandi nda kabe gaabante nda hini. Woo se Abadantaa, ni Koyoo na ni yaamar ma hunanzam zaaroo kayandi.

¹⁶ Ma ni baaba nda ni paa beerandi nda takaa kanj nda Abadantaa, ni Koyoo na ni yaamar hala ma duu aloomur, ma duu gomni gandaa ra kanj Abadantaa, ni Koyoo g'a noo ma ne.

¹⁷ Masi boro wii.

¹⁸ Masi zina.

¹⁹ Masi zay.

²⁰ Masi taari seedetaray tee ni cinaa ga.

²¹ Masi ni cinaa wandoo boonay, masi moo danj ni cinaa hugoo ra, wala nga faaroo, wala nga baɗɗaa, wala nga koɗɗaa, wala nga hawoo, wala nga farkaa, wala haya kul kanj ti ni cinaa wane.>

²² Šenney wey, Abadantaa man'i har kala war jamaa kul se tondi hondoo bon, nuunaa game, duulayan nda kubay bibi tik, nda jinde beeri bila nda šenni kul ma tonton i ga. A n'i hantum tondi walha hinka ga k'i noo ya ne.»

Musa ga šelan Irkoy nda Izirayel borey game

²³ «Waatoon kan war maa jindoo kubaa game, ka gar hondoo kul goo ma dii nda nuune, war kaa ka kay ay jine, maanaa war alkabiilawey bonkoyney kul nda war boro beerey. ²⁴ War nee: «Abadantaa, ir Koyoo n'ir cebe nga daržaa nda nga beeraa. Ir maa jindoo nuunaa game, hanoo din, ir dii kan Irkoy ga hin ka šelan boro se, bora hundo ma cindi a ra. ²⁵ Sohō, macin se ir ga buu? Zama nuune beeroo woo g'ir gon! Nda ir cindi ir ga maa Abadantaa, ir Koyoo jindoo, ir ga buu. ²⁶ May ti bora baahunantey kul ra kan bay ka maa sanda takaa kan nda ir maa Irkoy hunantaa jindoo ga šelan nuune game, de koyoo ma huna? ²⁷ Ni, koy, ma hanajer hayaa kul kan Abadantaa, ir Koyoo g'a har. Ni, ma hayaa kul har ir se kan Abadantaa, ir Koyoo g'a har ma ne, ir ga hanajer a se, ir g'a tee da.»

²⁸ Abadantaa maa hayaa kan war n'a har ya ne. Abadantaa nee ya ne: «Ay maa hayaa kan jamaa woo n'a har ma ne. Hayaa kul kan i n'a har ga boori. ²⁹ Jalla, nda a gar ba i mma bara nda binoo woo waati kul ka hunbur agay k'ay yaamarey kul dii, hala ngi nda ngi izey ma duu ka duu gomni hala abada! ³⁰ Koy nee i se: “Wa yee war hukumey ra.” ³¹ Amma ni, cindi ay bande ne, ay ga yaamarey kul, nda

hantumey, nda fondawey har ma ne kaŋ m'i cawandi i se hala i m'i ka dira gandaa ra kaŋ ay g'a noo i se i m'a mayray.» ³² Wa hawgay war ma hayey ka dira kaŋ nda Abadantaa, war Koyoo na war yaamar. War masi šiiri kabe hennaa wala ilaalaa here. ³³ War ma hanga fondaa kul kaŋ Abadantaa, war Koyoo n'a yaamar war se, hala war ma duu ka huna, war ma duu gomni, war ma duu aloomur gandaa ra kaŋ war ga kaa k'a mayray.»

6

Ma baa Abadantaa, ni Koyoo

¹ «Yaamaroo, nda hantumey, nda fondawey ne kaŋ Abadantaa, war Koyoo yaamar i m'i cawandi war se hala war m'i ka dira gandaa kaŋ ra war goo ma bisa ka koy a mayray, ² hala ma hunbur Abadantaa, ni Koyoo ni hunaroo kul ra, ni, nda ni izoo, nda izoo izoo ka nga hantumey, nda nga yaamarey kul dii, wey kaŋ agay, ay g'i har ma ne hala ma duu aloomur. ³ Adişi ma haŋajer, Izirayel, ma hawgay k'i ka dira, hala ma duu gomni, de war ma gooru ganda ra kaŋ ra waa nda yuu ga tee hari, sanda takaa kaŋ nda Abadantaa, ni baabey Koyoo n'a har ma ne. ⁴ Haŋajer, Izirayel! Abadantaa ti ir Koyoo, nga hinne ti Abadantaa. ⁵ Ma baa Abadantaa, ni Koyoo nda ni binoo kul, nda ni hundoo kul, nda ni gaaboo kul. ⁶ Šenney wey kaŋ ay g'i har ma ne hõ ma cindi ni binoo ra. ⁷ M'i cawandi henna ni izey se, m'i har waati kaŋ n'goo ni do, nda waati kaŋ n'ga dira, nda waati kaŋ n'ga kani,

nda waati kaŋ n'ga tun. ⁸ M'i haw ni kaboo ga sanda tammaasa, m'i haw ni teŋaa mo ga i ma tee silbay. ⁹ M'i hantum ni hugoo miŋoo ganboo carawey ga nda ni koyrawey miŋey ga.»

Izirayel si hima ka dirŋa nga Koyoo

¹⁰ «Waati kaŋ Abadantaa, ni Koyoo na ni dan gandaa ra kaŋ a žee ni baabey Ibirahima, nda Isiyaka, nda Yakuba se kaŋ nga g'a noo ma ne nda koyra beeri hennayan kaŋ man'i cin, ¹¹ nda huguyan kaŋ ga too nda haya henna dumi kul kaŋ man'i dan i ra, nda dayyan kaŋ fanšandi kaŋ man'i fanši, nda alaneb faariyan nda zaytuŋaayan kaŋ man'i duma, waati kaŋ ni ŋaa, ni kungu, ¹² hawgay masi dirŋa Abadantaa kaŋ na ni fattandi Misira gandaa ra, tamtaray hugoo ra. ¹³ Ma hunbur Abadantaa, ni Koyoo, nga se ma goy, nga maapoo nda n'ga žee. ¹⁴ Masi hanga koy tanayan, dumey kaŋ ga war kuubi ka war bere, war masi ŋi koyey gana. ¹⁵ Zama Abadantaa, ni Koyoo kaŋ goo war game man'ti kala Koy kaŋ ga canse ma ne. Hawgay hala Abadantaa, ni Koyoo futuroo masi tun ni ga, a ga ni derandi laboo ga. ¹⁶ War masi Abadantaa, war Koyoo sii, sanda takaa kaŋ nda war n'a sii Masa*.

¹⁷ War ma hanse ka Abadantaa, war Koyoo yaamarey, nda nga seedetarawey, nda nga hantumey dii kaŋ nda a na ni yaamar. ¹⁸ Ma haya tee kaŋ ga tee Abadantaa se, haya kaŋ ga kan a se, hala ma duu ka duu gomni, de ganda henna kaŋ Abadantaa žee kaŋ nga g'a noo ni baabey se

* **6:16** 6.16 Fattaroo 17.7.

ma huru ni mayraa ra, ¹⁹ ka ni iberey kul gaaray ni jine, sanda takaa kaŋ nda Abadantaa n'a har.

²⁰ Nda suba ni izoo na ni hãa ka nee: <Macin ti seedetarawey, nda hantumey, nda fondawey wey kaŋ nda Abadantaa, ir Koyoo na war yaamar addaliloo?> ²¹ Ma nee ni izoo se: <Ir nka cindi ka tee tam Firawuuna se Misira, Abadantaa n'ir fattandi Misira nda kabe gaabante. ²² Abadantaa na tammaasayaŋ nda kayfi beeri laalayaŋ tee Misira ga, nda Firawuuna ga, nda nga hugoo kul ga ir jine. ²³ Amma ir, a n'ir fattandi no din k'ir daŋ gandaa ra kaŋ a n'a žee ir baabey se kaŋ nga g'a noo ir se. ²⁴ Abadantaa n'ir yaamar ir ma hantumey wey kul ka dira, ir ma hunbur Abadantaa, ir Koyoo, hala waati kul ir ma duu gomni, ir hundey ma cindi ir ra sanda woo kaŋ goo ma teendi hõ. ²⁵ Ir se šerretaray no ir ma dira nda Abadantaa, ir Koyoo yaamaroo woo kul, sanda takaa kaŋ nda a n'ir yaamar.>>

7

Izirayel jamaa yeetandi jere ga Abadantaa se

¹ «Waati kaŋ Abadantaa, ni Koyoo na ni daŋ gandaa kaŋ ra n'ga huru k'a mayray, de a na dumi boobo gaaray ni jine, Heti borey, nda Girgaši borey, nda Amor borey, nda Kanaŋ borey, nda Ferezi borey, nda Hewi borey, nda Žebus borey, dumi iyye kaŋ boobo nda ni, i gaabi nda ni, ² waati kaŋ Abadantaa, ni Koyoo n'i daŋ ni kaboo ra, n'g'i kar, n'ga hima k'i halaci sõy, amaana masi huru ni nda ey game, masi alhormo tee i se. ³ Hiijay masi huru ni

nda dumey game, masi ni ize woyey noo ngi iz'arey se, masi ngi ize woyey zaa ni iz'arey se, ⁴ zama i ga ni iz'arey moorandi agay, i ga koy tanayan gana, Abadantaa ga futu war ga, a ga ni halaci nda cahāyan. ⁵ Takaa ne kan war g'a tee i se: war ga ngi sargari tonadogey kayri, war ga ngi tondey kan i n'i kayandi k'i gana kayri, war ga ngi Ašera toorey say, war ga ngi toorey ton nuune ra k'i tee boosu. ⁶ Zama ni man'ti kala jama henanante Abadantaa, ni Koyoo se. Ni Koyoo na ni suuba hala ma tee nga halaalaa dumey kul kan goo laboo ga game.»

Abadantaa Irkoy ga baa Izirayel borey

⁷ «Man'ti war nka boobo nda dumey kul nga se Abadantaa baa war, de a na war suuba, zama war ti dumey kul ikaccaa. ⁸ Amma hayaa kan no man'ti kala Abadantaa mma baa war, a nka baa nga ma allaahidoo too kan a n'a zaa war baabey se. Abadantaa na war fattandi nda kabe gaabante, a na war feeri ka war kaa tamtaray hugoo ra nda Firawuuna, Misira kokoyoo kaboo ra.

⁹ Ma bay kan Abadantaa, ni Koyoo kan ti Irkoy man'ti kala Koy laadirante kan borey kan ga bag'a, i ga nga yaamarey dii, a ga nga amaanaa nda nga borohennataraa too i se hala alwadda zenber (1.000) here. ¹⁰ Amma borey kan ga konna a, a g'i bana dogoo din da. A g'i tuusu, a si gay a mana huga nda bora kan ga konna a. A g'a bana dogoo din da. ¹¹ Woo se, ma yaamaroo, nda hantumey, nda fondawey kan ay g'i noo ma ne hõ dii, hala m'i ka dira.

¹² Nda war na haɗajer fondawey wey se, war n'i dii, war n'i ka dira, Abadantaa, ni Koyoo ga amaanaa nda borohennataraa too kaɗ a n'a žee ni baabey se. ¹³ A ga baa ni, a ga albarka daɗ ni ra ka ni boobandi. A ga albarka daɗ haya kaɗ hun ni gundoo ra nda hayey kaɗ ni laboo g'i hay ra, ni alkamaa, nda ni alaneb haroo nda ni jiyoo, nda ni hawey hayroo ra, nda ni alman buuney hayroo ra laboo ga kaɗ a žee ni baabey se kaɗ nga g'a noo ma ne. ¹⁴ Albarka ga huru ni ra ka bisa dumey kul. Ni jamaa ra, aru kaɗ si duu ize wala woy gun si bara, adabba gun mo sii ni adabbawey ra. ¹⁵ Abadantaa ga wirci kul moorandi ni, a si Misira wirci laala berantey wey kaɗ n'g'i bay affoo kul daɗ ni ga, amma a g'i daɗ borey kul ga kaɗ ga konna a.

¹⁶ N'ga dumey kul gon kaɗ Abadantaa, ni Koyoo g'i noo ma ne. Masi hinna i se, masi ngi koyey gana, kumsay no ma ne.»

Abadantaa ti nga jamaa hawgaykaa

¹⁷ «Waati kaɗ ni nee ni binoo ra: <Dumey wey ga boobo nda agay, takaa foo nda ay ga hin k'i gaaray?> ¹⁸ Masi hunbur ey. Hongu hayaa kaɗ Abadantaa, ni Koyoo n'a tee Firawuuna nda Misira borey kul se, ¹⁹ siiyan beerey kaɗ ni moyey dii ey, nda tammaasawey, nda kayfey, nda kabe gaabantaa, nda hini, waatoo kaɗ Abadantaa, ni Koyoo na ni fattandi. Takaa woo da no Abadantaa, ni Koyoo g'a tee dumey kul kaɗ n'ga hunbur ey se. ²⁰ Abadantaa, ni Koyoo ga binbin laalayan sanba i ga hala nongu kaɗ ra ba borey kaɗ cindi, kaɗ tugu ma ne mo si cindi.

21 Masi jiti ngi maaganda se, zama Abadantaa, ni Koyoo goo war game, Koy beeri no, hunburhaya no. 22 Abadantaa, ni Koyoo ga dumey wey gaaray ni jine kayna-kayna, n'si hin ka cahā k'i tuusu, nda man'ti woo, ganjihoogawey masi koy boobo ni ga. 23 Abadantaa, ni Koyoo g'i danj ni kaboo ra, a g'i zalbandi hala i kul ma halaci. 24 A ga ngi kokoyey danj ni kaboo ra, n'ga maapey derandi beenaa cire. Boro si hin ka kay ni jine, hala waati kanj n'n'i halaci. 25 War ga toorey ton nuune ra k'i tee boosu. Masi nzorfu kaaraa, wala wuragoo kanj goo i do boonay, mas'a zaa ni boŋ se, a masi koy tee ma ne kumsay, zama almuhāl no Abadantaa, ni Koyoo do. 26 Masi haya almuhālante danj ni do hala masi koy tee nga cinaa kanj dangandi. M'a dii haya futu harramante, m'a dii almuhāl, zama a nka danga.»

8

Abadantaa na Izirayel borey aladabu saajoo ra

1 «Yaamaroo kul kanj ay g'a noo ma ne hō, war ma gaabandi k'a ka dira hala war ma duu ka huna, war ma gooru, de war ma gandaa mayray kanj Abadantaa žee kanj nga g'a noo war baabey se. 2 Ma hongu fondaa kul kanj nda Abadantaa, ni Koyoo na ni ka bisa jiiri woytaaca (40) woo ra saajoo ra, ka ni yeeti ganda, ka ni sii, hala nga ma hayaa bay kanj goo ni binoo ra, ka guna wala n'ga nga yaamarey dii wala n's'i dii. 3 A na ni yeeti ganda, a na ni herayandi, a na ni huna nda ŋaahayaa kanj se i ga nee manoo kanj man'a bay,

ni baabey man'a bay, hala nga ma ni bayrandi kan man'ti nyaayan hinne nda adamize ga huna, amma adamize si huna nda kala haya kul kan hun Abadantaa mijoo ra. ⁴ Jiiri woytaacaa (40) woo ra, ni bankaaraa mana Źen ni jindoo ra, ni cewey mo mana funsu. ⁵ AdiŹi ma bay kan Abadantaa, ni Koyoo ga ni aladabu sanda takaa kan nda aru ga nga izoo aladabu. ⁶ Ma Abadantaa, ni Koyoo yaamarey dii, ka hanga nga fondawey, ma hunbur a.

⁷ Abadantaa, ni Koyoo ga ni dan ganda henna ra, ganda kan ra hari ga dandi, hariŹaayan goo no, nda hariyan kan ga fatta goorey ra nda tondi hondey ra. ⁸ Alkama, nda orŹ, nda alanebnaa, nda jeejaynaa, nda grenadnaa, nda zaytuna jiyoo, nda yuu ganda no. ⁹ Ganda no kan ra n'ga nya bila alhuzun, haya kul si ni kuma. Ganda no kan tondey man'ti kala guuru, de n'ga guuru ciray kaa tondi hondey ra. ¹⁰ Waati kan ni nya, ni kungu, ma albarka dan Abadantaa, ni Koyoo se nda ganda henna kan a n'a noo ma ne.

¹¹ Hawgay, masi dirna Abadantaa, ni Koyoo ka goro mana nga yaamarey, nda nga fondawey, nda nga hantumey dii kan ay g'i noo ma ne hō. ¹² Waati kan ni nya, de ni kungu, waati kan n'na hugu hennayan cin ka goro i ra, ¹³ waati kan ni alman buuney nda ibeerey gooru, nzorfu kaaraa nda wuragoo boobo ni kone, de haya kul kan goo ni maapoo ga gooru, ¹⁴ hawgay, ni binoo masi koy beeri, de ma dirna Abadantaa, ni Koyoo kan na ni fattandi Misira gandaa ra, tamtaray hugoo ra. ¹⁵ A na ni ka dira saaji beeri hunburantaa

woo ra, gondi naajikoyni, nda donton, nda jaw, nongu kaŋ ra hari sii gandaa ra. A na hari dandandi k'a kaa ma ne tondi ra. ¹⁶ A na ni ŋandi saajoo ra man kaŋ ni baabey s'a bay, hala nga ma ni yeeti ganda, ka ni sii, ka ihenna tee ma ne woo banda ga. ¹⁷ Nda n'nee ni boŋ se: <Ay gaaboo nda agay boŋ albarkaa k'ay noo almaanoo woo>, ¹⁸ ma hongu Abadantaa, ni Koyoo, zama nga no ma ni noo gaabi ma hin ka duu almaanoo woo kul, ka nga amaanaa tabatandi kaŋ a n'a žee ni baabey se, sanda takaa kaŋ nda a goo m'a tee hõ.

¹⁹ Waati kul kaŋ ni dirŋa Abadantaa, ni Koyoo, ni hanga koy tanayaŋ, n'n'i gana, de ni sujudu i se, ay ga ni haŋa žiiboo kaa hõ: šikka sii a ra, war ga halaci. ²⁰ Sanda gandawey kaŋ Abadantaa n'i halaci war jine, war mo ga halaci takaa din da, zama war mana haŋajer Abadantaa, war Koyoo jindoo se.»

9

Man'ti Izirayel borey nka tee šerrantey nda dumey jerey

¹ «Haŋajer Izirayel! Hõ n'ga Žurdeŋ isaa deŋ ka huru gandaa ra ka koy dumiyaŋ mayray kaŋ beeri nda ni, i gaabi nda ni, koyra beeriyaŋ kaŋ ceteyaŋ g'i kuubi kaŋ too hala beenaa ra, ² boro beeriyaŋ, i goo nda kayyan, Anak borey kaŋ n'g'i bay kaŋ n'ga maa i ga nee: <May no ma hin ka kay Anak izey jine?> ³ Ma bay hõ kaŋ Abadantaa, ni Koyoo hunday no ma dira ni jine sanda nuune beeri, nga no m'i halaci, nga no m'i kaynandi ni

jine, n'g'i gaaray, n'ga cahã k'i halaci sanda takaa kaŋ nda Abadantaa n'a har ma ne.

⁴ Waati kaŋ Abadantaa, ni Koyoo n'i gaaray ni jine, masi nee ni boŋ se: <Ay šerretaraa se Abadantaa n'ay daŋ gandaa woo ra y'a mayray.> Man'ti woo no, dumey wey laalaroo se Abadantaa g'i gaaray ni jine. ⁵ Man'ti ni šerretaraa wala ni bine hennaa se n'ga huru ka ngi gandawey mayray, amma dumey wey laalaroo se Abadantaa, ni Koyoo g'i gaaray ni jine, hala Abadantaa ma šennoo too kaŋ a n'a žee ni baabey Ibirahima, nda Isiyaka, nda Yakuba se. ⁶ Adiši ma bay kaŋ man'ti ni šerretaraa se Abadantaa, ni Koyoo ga ni noo ganda hennaa woo m'a mayray, zama ni man'ti kala jama hiŋe šenda.»

Wura yagaw tooroo, jamaa layboo

⁷ «Ma hongu, masi dirŋa kaŋ n'na Abadantaa, ni Koyoo futandi saajoo ra. Za hanoo kaŋ ni fatta Misira gandaa ra hala war too kate ne ra war mana fay nda ka ture Abadantaa ga. ⁸ Horeb tondi hondoo do war na Abadantaa futuroo tunandi. Abadantaa futu war ga hala nongu kaŋ ra a baa ka war halaci. ⁹ Waatoo kaŋ ay žigi tondi hondoo boŋ ka tondi walhawey zaa, amaanaa kaŋ Abadantaa n'a daŋ nga nda war game walhawey, ay cindi tondi hondoo boŋ zaari woytaaci (40) nda cijin woytaaci (40), ay mana ŋaayan ŋaa, ay mana hari haŋ. ¹⁰ Abadantaa n'ay noo tondi walha hinkaa kaŋ Irkoy kabeizoo k'i hantum kaŋyaŋ ga šenney kul goo kaŋ

Abadantaa n'i har war se tondi hondoo boŋ, nuunaa game, jamaa margaroo hane.

¹¹ Zaari woytaacaa (40) nda cijin woytaacaa (40) benantaa ga no Abadantaa n'ay noo tondi walha hinkaa, amaanaa walhawey.

¹² Abadantaa nee ya ne: <Tun, ma cahã ka zunbu ka hun ne, zama ni jamaa kaŋ n'n'a fattandi Misira na ifutu tee! I cahã ka fondaa naŋ kaŋ nda ay n'i yaamar. I na guuru mennandi k'a tee tooru ngi boŋ se.> ¹³ Abadantaa ūelan ya ne ka nee: <Ay dii jamaa woo, dumi no kaŋ hipoo ga ūendi. ¹⁴ Naŋ y'i halaci, ya maapey tuusu k'i kaa beenaa cire! Ay ga ni tee ganda kaŋ ga gaabi a ga boobo nda ey.> ¹⁵ Ay kuubi ka hun tondi hondoo boŋ, amaanaa walha hinkaa goo ay kabe hinkaa ra, nuune goo ma dii hondoo boŋ. ¹⁶ Nga ne, ay dii kaŋ war na zunubu tee Abadantaa, war Koyoo ga, ka guuru mennandi k'a tee yagaw. War cahã ka fondaa naŋ kaŋ nda Abadantaa na war yaamar. ¹⁷ Woo ga, ay na walha hinkaa dii k'i warra nda ay kabe hinkaa, ay n'i kayri war jine.»

Musa na Irkoy ŋaaray Izirayel borey se

¹⁸ «Ay kaŋ Abadantaa jine sanda cee jinaa, zaari woytaaci (40) nda cijin woytaaci (40), ay mana ŋaayan ŋaa, ay mana hari haŋ zunubey kul kaŋ war n'i tee maaganda se, war na goy futu tee Abadantaa jine k'a futandi. ¹⁹ Ay hunbur futuroo nda dukuroo kaŋ Abadantaa n'a tee war se hala nongu kaŋ ra a baa nga ma war halaci. Amma hiino mo Abadantaa na haŋajer ya ne. ²⁰ Abadantaa hanse ka futu Haruna mo ga hala

nongu kaŋ ra a baa nga m'a halaci, alwaatoo din ay ŋaaray Haruna mo se. ²¹ Yagaa kaŋ war n'a tee kaŋ ti goy zunubantaa, ay n'a dii k'a ton nuune ra, ay n'a kayri, k'a dur hala a tee hamni, ay na hamnoo warra haroo ra kaŋ ga doo ka hun tondi hondoo ra.

²² Tabera, nda Masa, nda Kiworot-Hataawa koyrawey ra war na Abadantaa futandi. ²³ De mo waatoo kaŋ Abadantaa na war donto ka hun Kadeš-Barneya ka nee: <Wa žigi ka koy gandaa mayray kaŋ ay n'a noo war se>, war ture Abadantaa, war Koyoo yaamaroo ga, war mana naanay a, war mana haŋajer a se. ²⁴ Turanteyan ti war Abadantaa ga za hanoo kaŋ ay na war bay.

²⁵ Ay kaŋ Abadantaa jine zaari woytaaci (40) nda cijin woytaaci (40), ay kaŋ a jine, zama a nee nga ga war halaci. ²⁶ Ay na Abadantaa ŋaaray, ay nee: <Ay Koyoo, Abadantaa, masi ni jamaa halaci, ni tuboo kaŋ n'n'a feeri k'a fattandi nda ni jeeraa nda ni kabe gaabantaa Misira. ²⁷ Hongu ni tamey Ibirahima, nda Isiyaka, nda Yakuba. Masi hanga jamaa woo hipe šendaa, nda nga laalaroo, nda nga zunuboo bande. ²⁸ Gandaa kaŋ ra n'n'ir fattandi borey masi koy nee: "Abadantaa nka si hin k'i dan gandaa ra kaŋ a nee nga g'a noo i se, wala a mma konna ey, nga se a n'i ka fatta ka koy i wii saajoo ra." ²⁹ Ngi man'ti kala ni jamaa, ni tuboo kaŋ n'n'a fattandi nda ni hini beeroo nda ni kabe gaabantaa.>>

Abadantaa yaafaroo

¹ «Alwaatoo woo ra, Abadantaa nee ya ne: <Tondi walha hinka hoy sanda ijinawey, ma žigi ka koy ay do tondi hondoo ga, ma bundu sunduku mo tee. ² Ay ga šenney hantum walhawey wey ga kaŋ cindi walha jina-jinawey kaŋ n'n'i kayri ga, m'i daŋ sundukoo ra.> ³ Ay na akasiya bundu sunduku tee, ay na tondi walha hinkaa hoy sanda ijinawey, ay žigi hondoo boŋ, walha hinkaa goo ay kaboo ra. ⁴ Abadantaa na hayaa hantum walhawey ga kaŋ cindi ijinawey ga kaŋ ti šenni woyaa (10) kaŋ a n'i har war se tondi hondoo boŋ, nuunaa game, jamaa margaroo hane. Abadantaa n'ay noo walhawey. ⁵ Ay willi ka zunbu hondoo boŋ, ay na walhawey daŋ sundukoo kaŋ ay n'a tee ra. I cindi no din sanda takaa kaŋ nda Abadantaa n'ay yaamar.

⁶ Izirayel borey hun Bene-Yakaŋ dayey ka koy Mosera. No din ra Haruna buu, a suturandi. Nga iz'aroo Eleyazar na sargari juwalyan goyoo zaa dogoo ra. ⁷ I hun no din ka koy Gudgoda, i hun Gudgoda ka koy Yotbata kaŋ ti hari ganda.

⁸ Alwaatoo woo ra, Abadantaa na Lewi alkabi-
ilaa daŋ jere ga hala i ma Abadantaa amaanaa
sundukoo zaa, hala i ma kay Abadantaa jine ka
goy a se, ka gaara jamaa se Abadantaa maapoo
ga hala hõ. ⁹ Woo se Lewi sii nda baa, a sii nda
tubu nga armyey bande, Abadantaa zaati ti nga
tuboo, sanda takaa kaŋ nda Abadantaa, ni Koyoo
n'a har a se.

¹⁰ Ay cindi tondi hondoo boŋ sanda cee jinaa
takaa, zaari woytaaci (40) nda cijin woytaaci (40).

Hiino mo, Abadantaa na hanjajer ya ne, Abadantaa mana baa nga ma ni halaci. ¹¹ Abadantaa nee ya ne: <Tun, ma huru jamaa jine, i ma huru gandaa ra k'a mayray kan ay n'a žee ngi baabey se kan ay g'a noo i se.>>

Baa Abadantaa, ma hanjajer a se

¹² «Sohõ Izirayel, macin no Abadantaa, ni Koyoo g'a wiri ni ga? Nda man'ti ma hunbur Abadantaa, ni Koyoo, ka nga fondawey kul gana, ma bag'a, ma goy Abadantaa, ni Koyoo se nda ni binoo kul nda ni hundoo kul, ¹³ ka Abadantaa yaamarey nda nga hantumey kul dii kan ay g'i noo war se hõ, hala ma duu gomni. ¹⁴ Nga ne, Abadantaa, ni Koyoo wane nda beenawey, nda beenawey beenawey, nda gandaa nda haya kul kan goo a ra. ¹⁵ Ni baabey hinne ga Abadantaa hawa, ngi no a bag'ey, a na ngi hayroo suuba dumawey ga, war no a na war suuba dumey kul ra, sanda hõ takaa. ¹⁶ Wa war biney danbangu, war masi yee ka war hijey šendandi. ¹⁷ Zama Abadantaa, war Koyoo ti irkoyey Irkoy, nga ti koyey Koyoo, Irkoy beeroo, Hinikoyoo kan boro ma hunbur a, a si borey bisandi cere, a si sufuray taa. ¹⁸ A ga faasa alyatim nda woy kan kurpoo buu se, a ga baa yaw, a g'a noo ŋaayan nda bankaaray. ¹⁹ War ma baa yaw, zama war nka tee yaw Misira gandaa ra.

²⁰ Abadantaa, ni Koyoo no ma hunbur a, nga se ma goy, nga ga ma hawa, nga maŋnoo ga n'ga žee. ²¹ Nga no m'a ka bolsay, nga ti ni Koyoo, nga no ka teegoy beeri hunburantey wey kan ni moyey dii ey tee ni do. ²² Ni baabey

kaŋ doo Misira man'ti kala boro woyye (70).
Sohõ Abadantaa, ni Koyoo na ni boobandi sanda
beenaa handarawey.»

11

Baa Abadantaa, ma nga yaamarey dii

¹ «Ma baa Abadantaa, ni Koyoo, waati kul
ma nga talfey, nda nga hantumey, nda nga
fondawey, nda nga yaamarey dii. ² Hõ war ma
bay kaŋ man'ti war izey no ka Abadantaa, war
Koyoo aladaboo bay, i mana dii nga beeraa, nda
nga kabe gaabantaa, nda nga hinoo, ³ nda nga
tammaasawey, nda nga teegoyey kaŋ a n'i tee
Misira game, nda Firawuuna, Misira kokoyoo,
nda nga gandaa kul se, ⁴ nda woo kaŋ a n'a
tee Misira wongu-izey se, nda nga baryey, nda
nga bari torkawey, nda takaa kaŋ nda Kakaarey
teekoo haroo daabu i ga waatoo kaŋ i ga war
gaaray. Abadantaa n'i derandi hala hõ, ⁵ nda
woo kaŋ a n'a tee saajoo ra hala war kaayanoo
nongoo woo ra, ⁶ nda hayaa kaŋ a n'a tee Ruben
alkabiilaa boro kaŋ ti Eliyab iz'arey Datan nda
Abiram se, takaa kaŋ nda laboo na nga mijoo
feeri k'i gon Izirayel kul game, ngi nda ngi hugey
borey, nda ngi hukumey, nda haya kul kaŋ
hanga i bande. ⁷ Zama war moyey dii Abadantaa
teegoy beeroo kul kaŋ a n'a tee. ⁸ Yaamaroo kul
kaŋ ay g'a noo ma ne hõ, war m'a dii, hala war
ma duu gaabi ka gandaa dii kaŋ war goo ma bisa
ka koy a mayray, ⁹ hala war ma duu aloomur
gandaa ra kaŋ Abadantaa žee war baabey se kaŋ

nga g'a noo ngi nda ngi hayroo se, gandaa woo kanj ra waa nda yuu ga tee hari.»

Gandaa kanj Abadantaa ga huga nda a

¹⁰ «Gandaa kanj ra n'ga huru k'a mayray man'ti Misira gandaa cine kanj ra war fatta, kanj ra n'ga ni dumiyoosay, n'ga hanjandi nda ni cewey sanda takaa kanj boro g'a tee saddiŋa se. ¹¹ Gandaa kanj ra war goo ma bisa ka koy a mayray man'ti kala tondi honduyan nda gooruyan ganda kanj ga beenaa ncirŋoo haroo hanj. ¹² Ganda no kanj nda Abadantaa, ni Koyoo ga huga, waati kul Abadantaa, ni Koyoo moyey goo a ga, jiiroo sintinoo ka koy benantaa ga.

¹³ Nda war na hanjajer ka boori ay yaamarey se kanj nda ay ga war yaamar hō, ka baa Abadantaa, war Koyoo, ka goy a se nda war binoo kul nda war hundoo kul, ¹⁴ ay ga war gandaa noo ncirŋi nga waatoo ra, ncirŋi jinawey nda ikokorantey, n'ga ni alkamaa hegay, nda ni alaneb haroo, nda ni jiyoo. ¹⁵ Ay ga subu zayandi hawsaa ra ni adabbawey se, n'ga ŋaa hala ma kungu.

¹⁶ Wa hawgay war biney masi koy dargandi, ka mooru ka koy tanayan gana ka sujudu i jine. ¹⁷ Abadantaa ga futu war ga, a ga beenaa daabu, de ncirŋi si kanj, laboo si yee ka ize tee, war ga cahã ka dere ganda henna ra kanj Abadantaa g'a noo war se. ¹⁸ W'ay ŋenney wey kanj ay g'i har war se danj war biney nda war hundey ra. War m'i haw war kabey ga sanda tammaasa, m'i haw war tejawey mo ga. ¹⁹ War m'i cawandi war izey se, war m'i har waati kanj n'goo hugey do, nda waati kanj n'ga dira, nda waati kanj n'ga kani

nda waati kaŋ n'ga tun. ²⁰ M'i hantum ni hugoo ganboo carawey ga nda ni koyrawey mijey ga. ²¹ Woo ra war haney nda war izey haney gandaa ra kaŋ Abadantaa žee war baabey se kaŋ nga g'a noo i se, ga hanse ka kuku sanda beenaa kaŋ goo laboo se beene haney.

²² Zama nda war na yaamaroo woo kul kaŋ ay n'a noo war se hõ dii ka dira nda a, ka baa Abadantaa, war Koyoo, ka hanga nga fondawey kul, ka hawa a ga, ²³ Abadantaa ga dumey wey kul gaaray war jine, war ga dumiyaŋ gaaray kaŋ boobo nda war, i gaabi nda war. ²⁴ Nongu kul kaŋ ra war ceetaamey bisa, ga tee war wane. War gandaa ti k'a dii za saajoo ra hala Libaŋ gandaa ra, k'a dii za Efrat isaa do hala Dangay teekoo* do. ²⁵ Boro kul si hin ka kay war jine. Abadantaa, war Koyoo ga binedunbay nda hunburay daŋ ganda kul kaŋ ra war huru, sanda takaa kaŋ nda a n'a har war se.

²⁶ Guna, agay, hõ ay ga albarka nda laaliyan daŋ war jine. ²⁷ War ga duu albarka nda war ga haŋajer Abadantaa, war Koyoo yaamarey se kaŋ ay g'i noo war se hõ. ²⁸ War ga duu laaliyan nda war si haŋajer Abadantaa, war Koyoo yaamarey se, ka hun fondaa ga kaŋ ay g'a noo war se hõ ka hanga koy tanayaŋ kaŋ war s'i bay. ²⁹ Waati kaŋ Abadantaa, ni Koyoo, na ni daŋ gandaa ra kaŋ ra n'ga huru k'a mayray, ma albarka gaara Garizim tondi hondoo boŋ, ma laaliyan gaara Ebal tondi hondoo boŋ. ³⁰ Tondi hondey wey sii kala Žurdeŋ kabe faa

* **11:24** 11.24 Dangay teekoo da ti Mediterane teekoo.

ga, waynakanay here, Kanan borey kan ga goro Ganganoo gandaa ra, Gilgal tenje, More tuuripaa beerey jere. ³¹ War ga koy Žurden isaa den ka huru gandaa ra kan Abadantaa, war Koyoo g'a noo war se k'a mayray. War g'a mayray, war ga goro a ra. ³² War ma hawgay, war ma hantumey nda fondawey kul ka dira kan ay g'i dan war jine hō.»

12

Abadantaa ašariyawey

¹ «Hantumey nda fondawey ne kan war m'i dii k'i ka dira gandaa ra kan Abadantaa, war baabey Koyoo n'a noo ma ne hala m'a mayray, ni aloomuroo kul kan n'g'a tee laboo ga.»

Nongu henanante follokaa

² «Dumey kan war g'i gaaray, nongey kul kan ra i na ngi koyey gana, war m'i halaci tondi hondu beerey ga, nda hondey ga, nda tuuri firzi kul cire. ³ War ma ngi sargari tonadogey kayri, war ma ngi tondey kan i n'i kayandi k'i gana kayri, war ma ngi Ašera toorey ton nuune ra k'i tee boosu, war ma ngi toorey kayri, war ma maapey derandi k'i kaa no din. ⁴ War masi ngi takaa tee Abadantaa, war Koyoo se. ⁵ War m'a gana nongoo hinne ra kan Abadantaa, war Koyoo g'a suuba war alkabiilawey kul ra ka nga maapoo dan a ga k'a gorandi no din. No din ra ma koy. ⁶ No din ra war ma koy nda war sargari kukurantey, nda war sargarey, nda war azakkawey, nda hayey kan war n'i kaa Abadantaa se sanda baa, nda meefurey, nda

hayey kaŋ war n'i kaa nda war boŋ, nda war adabba beerey nda ibuuney gunde jinawey. ⁷ No din ra war ma ŋaa Abadantaa, war Koyoo jine, de war nda war hugey borey, war ma jaali nda war goyey albarkawey kul kaŋ nda Abadantaa, ni Koyoo na albarka daŋ ni ra.

⁸ War masi takaa tee kaŋ ir goo m'a tee hõ kaŋ ti boro kul ga haya tee kaŋ kan a se. ⁹ Zama hala sohõ war mana too hunanzam dogoo ra, tuboo kaŋ Abadantaa, ni Koyoo g'a noo ma ne. ¹⁰ Waati kaŋ war na Žurdeŋ isaa deŋ, war goro gandaa ra kaŋ Abadantaa, war Koyoo g'a noo war se a ma tee war tuboo, ka war noo hunanzamay ka war kaa war iberey kaŋ ga war kuubi ka war bere kabey ra, war ga goro nda baani. ¹¹ Woo ra nongoo kaŋ Abadantaa, war Koyoo g'a suuba ka nga maapoo gorandi a ra, no din ra war ma kate hayaa kul kaŋ nda ay ga war yaamar, war sargari kukurantey, nda war sargarey, nda war azakkawey, nda hayey kaŋ war g'i kaa Abadantaa se sanda baa, nda sargari suubantey kaŋ war n'i tee meefur Abadantaa maapoo ga. ¹² War ma jaali Abadantaa, war Koyoo jine, war, nda war iz'arey, nda war ize woyey, nda war baŋney, nda war koŋney, nda Lewi boraa kaŋ goo war koyrawey ra, zama a sii nda baa, a sii nda tubu war bande.

¹³ Hawgay masi ni sargari kukurantey kaa nongu kul kaŋ n'dii a ra. ¹⁴ Nongoo hinne kaŋ Abadantaa g'a suuba ni alkabiilawey affoo ra, nga ra n'ga ni sargari kukurantey kaa, no din ra ma hayaa kul tee kaŋ ay g'a har ma ne. ¹⁵ Amma n'ga hin ka adabba koosu, ka ŋaa hamoo ra

haya kaŋ n'baa ni koyrawey kul ra, ka sawa nda albarkaa kaŋ Abadantaa, ni Koyoo g'a noo ma ne. Boro kaŋ si henan nda boro kaŋ ga henan ga hin k'a ŋaa ni mma nee ŋaayan de sanda takaa kaŋ nda boro ga jeeri wala hira ŋaa. ¹⁶ Hayaa hinne kaŋ no, war masi kuri ŋaa, m'a mun laboo ra sanda hari.

¹⁷ N'si hima ka ni alkamaa, nda ni alaneb haroo, nda ni jiyoo azakkawey ŋaa ni koyrawey ra, takaa din da ti ni adabba beerey nda ibuuney gunde jinawey, nda ni sargarey kul kaŋ n'n'i kaa meefur se, nda ni sargarey kaŋ n'n'i kaa nda ni boŋ, nda hayey kaŋ n'n'i kaa Abadantaa se sanda baa. ¹⁸ Amma Abadantaa, ni Koyoo hinne jine, nongoo kaŋ Abadantaa, ni Koyoo g'a suuba, no din ra n'g'i ŋaa, ni, nda ni iz'aroo, nda ni ize woyoo, nda ni baŋŋaa, nda ni koŋŋaa, nda Lewi boro kaŋ goo ni koyrawey ra. Ma ŋaali Abadantaa, ni Koyoo jine nda ni goyey albarkawey kul. ¹⁹ Hawgay masi Lewi boro yala aloomuroo kul ra kaŋ n'g'a tee ni gandaa ra.

²⁰ Waati kaŋ Abadantaa, ni Koyoo na ni gandaa beerandi sanda takaa kaŋ nda a n'a har ma ne, de n'ga nee: <Ay ga booni ya ham ŋaa>, zama ham booni na ni dii, n'ga hin ka ham ŋaa nda woo kaŋ ga kan ma ne. ²¹ Nda nongoo kaŋ Abadantaa, ni Koyoo g'a suuba ka nga maapoo daŋ a ga, ga hanse ka mooru ni dogoo, n'ga hin ka koosa adabba beerey nda ibuuney ra kaŋ Abadantaa n'i noo ma ne, nda takaa kaŋ nda ay na ni yaamar, n'ga hin k'i ŋaa ni koyrawey ra nda woo kaŋ ga kan ma ne. ²² M'a ŋaa ni mma nee ŋaayan de sanda takaa kaŋ nda boro

ga jeeri wala hira ɲaa, boro kaɲ si henan g'a ɲaa, boro kaɲ ga henan mo ga hin k'a ɲaa. ²³ Amma ma hanse ka ni boɲ dii masi kuri ɲaa, zama kuri man'ti kala hundi, masi hundi ɲaa hamoo bande. ²⁴ Mas'a ɲaa, m'a mun laboo ga sanda hari. ²⁵ Mas'a ɲaa, hala ma duu gomni, ni nda ni izey ni banda ga, zama n'na haya tee kaɲ ga kan Abadantaa se.

²⁶ Amma hayey kaɲ n'n'i daɲ jere ga Irkoy se nda ni meefur sargarey, ngi no n'ga kate ey nongoo ra kaɲ Abadantaa g'a suuba. ²⁷ N'ga ni sargari kukuranteɲ, hamoo nda kuroo kaa Abadantaa, ni Koyoo sargari tonadogoo ga. Ni sargarey kuroo ga doorandi Abadantaa, ni Koyoo sargari tonadogoo ga, ma hamoo ɲaa. ²⁸ Šenney wey kul kaɲ nda ay ga ni yaamar hō dii, ma haɲajer i se, hala waati kul ma duu gomni, ni nda ni izey ni banda ga, zama n'na haya tee kaɲ ga boori, a ga kan Abadantaa, ni Koyoo se.»

Izirayel borey si hima ka ganda tanawey borey denden

²⁹ «Waati kaɲ Abadantaa, ni Koyoo na dumey tuusu kaɲ n'ga kaa k'i gaaray ni jine, waati kaɲ n'n'i gaaray, de ni goro ngi gandaa ra, ³⁰ hawgay masi kaɲ kumsay ra kaɲ ti k'i denden, kaɲ i halaci ni jine banda ga. Hawgay masi ngi koyey alhabar hāa ka nee: <Taka foo nda gandawey wey na ngi koyey gana, hala agay mo ma ngi takaa tee?> ³¹ Masi woo tee Abadantaa, ni Koyoo se, zama haya futu dumi kul no i g'a tee ngi koyey se kaɲ Abadantaa g'i konnay. I ga koy hala

nongu kaŋ ra i ga ngi iz'arey nda ngi ize woyey ton nuune ra ngi koyey se k'i tee boosu.»

13

¹ «Šennoo kul kaŋ nda ay ga war yaamar, war ma gaabandi k'a ka dira, masi haya kul tonton a ga, masi haya kul kaa a ra.»

Tooru ganakey

² «Nda annabi wala handirikaw fatta war ra kaŋ na tammaasa wala kayfi har ma ne, ³ de tammaasaa wala kayfoo kaŋ a n'a har ma ne tee, a nee: <Ir ma hanga koy tanayan bande> kaŋyan n's'i bay, <ir ma goy i se>, ⁴ masi haŋajer annaboo woo nda handirikaa woo ūenney se, zama Abadantaa, war Koyoo no ma war sii ka dii wala war ga baa Abadantaa, war Koyoo, nda war binoo kul nda war hundoo kul. ⁵ Wa hanga Abadantaa, war Koyoo bande, war ma hunbur a, war ma nga yaamarey dii, war ma haŋajer a se, nga se war ma goy, war ma hawa a ga. ⁶ Annaboo woo wala handirikaa woo ga wiiyandi, zama a nka tureyan tunandi Abadantaa, war Koyoo ga kaŋ na war fattandi Misira gandaa ra, de a na ni kaa tamtaray hugoo ra. A baa nga ma ni kaa fondaa ra kaŋ Abadantaa, ni Koyoo na ni yaamar ma hanga a. Woo ra n'ga ifutu kaa war game.

⁷ Nda ni armaa, ni paa-izoo, wala ni iz'aroo, wala ni ize woyoo, wala woyoo kaŋ ga kani ni gandoo ra, wala ni ceroo kaŋ n'ga bag'a sanda ni, ga ni derandi tuguyan ra ka nee: <Ir ma koy goy koy tanayan se>, koyyan kaŋ n's'i bay, ni baabey man'i bay, ⁸ jamawey kaŋ ga war kuubi ka war

bere koyey ra, a ma tee wey kan ga man ni wala wey kan ga mooru ni, ka koy laboo bon foo ga ka koy bon faa ga, ⁹ masi yadda a ga, masi hanajer a se, masi hinna a se, mas'a kaa, mas'a sutura. ¹⁰ Šikka sii m'a wii, ma tee boro jinaa kan ga kabe dan a ga k'a wii, woo banda ga, jamaa kul. ¹¹ M'a warra nda tondi k'a wii, a ga buu, zama a nka ceeci ka ni moorandi Abadantaa, ni Koyoo kan na ni fattandi Misira gandaa ra, tamtaray hugoo ra. ¹² Izirayel kul ga maar'a, de i ga hunbur, i si goy futaa woo cine tee ni do koyne.

¹³ Nda ni maa haya ga harandi koyrawey affoo ga kan Abadantaa, ni Koyoo n'i noo ma ne ma goro i ra, ¹⁴ kan boro yaadayan fatta ni borey ra ka ngi koyrawey borey tusa ka nee: <Ir ma koy goy koy tanayan se>, koyyan kan war s'i bay, ¹⁵ ma ceeci, ma guna ka bay, ma hāayan cere-ceranteyan tee. Nga ne, nda hayaa cimi no, hayaa teendi, almuhaloo woo teendi war game, ¹⁶ šikka sii, ma koyraa din borey wii nda takuba, nga nda haya kul kan goo a ra, ba adabbawey kan goo a ra, m'i kul halaci sōy nda takuba. ¹⁷ Ma nga alganiimaa kul marga farroo gamoo ra, ma nuune dan koyraa ra nda alganiimaa kul kan goo a ra, m'i kul sarga Abadantaa, ni Koyoo maapoo ga sanda sargari kan tonandi hala a ma ben, a ga tee hala abada koyra kan kayri, a si yee ka cinandi koyne. ¹⁸ Ni kaboo masi tuku haya kul do kan harram, hala Abadantaa ma yee nga futuyan beeroo se banda, a ma tamalla ma ne, a ma hinne ma ne, a ma ni boobandi sanda takaa kan nda a n'a žee ni baabey se. ¹⁹ Hayaa kan

no ti, ma hanajer Abadantaa, ni Koyoo se ka nga yaamarey kul dii kan ay g'i noo ma ne hõ, ka haya tee kan ga kan Abadantaa, ni Koyoo se.»

14

Alaadawey kan si teendi buuyan ra

¹ «War man'ti kala izeyan Abadantaa, war Koyoo se. War masi žeeru kaa war gaahamey ga, war masi war tepaa hinbirey kaa bukaw se. ² Zama ni man'ti kala jama henanante Abadantaa, ni Koyoo se. Ni no Abadantaa, ni Koyoo n'a suuba hala ma tee nga halaalaa dumey kul kan goo laboo ga game.»

Hamey kan ga halal nda iharramantey

³ «Masi haya harramante kul ŋaa. ⁴ Adabbawey kan war ga hin k'i ŋaa ne: haw, nda feeji, nda hancin, ⁵ nda hira, nda jeeri, nda cofoowa, nda ganjihancin, nda kooba, nda honday, nda ganjifeeji. ⁶ Adabba kul kan nga kobsey ga faya, amma ceetaamey si fersi ihinka, a ga goyaw, war ga hin k'i ŋaa. ⁷ Amma wey kan si ŋandi kan ga goyaw, kobsey ga faya, i ga fersi ihinka ne: yoo, nda ntabay, tondoo-ntabay, i ga goyaw, amma kobsey si faya. I ga harram war se. ⁸ Nda nbirŋa, zama kobsey ga faya, amma a si goyaw, a ga harram war se. War masi ŋi hamey ŋaa, war masi tuku ŋi jifaa ga.

⁹ Wey kan war ga hin k'i ŋaa hayey kul kan goo haroo ra ne: woo kan goo nda ziihaya nda kokoši, war m'i ŋaa. ¹⁰ Amma wey kul kan sii nda ziihaya nda kokoši, war mas'i ŋaa, i ga harram war se.

11 Ciraw halalante kul war ga hin k'a ɗaa.
 12 Amma wey kaɗ war mas'i ɗaa ti: jigaara,
 nda jigaara kaabekoyni, nda taši, 13 nda algabu
 ciray, nda algabu bibi, nda milaɗ dumi nda dumi,
 14 nda gaaru-gaaru dumi kul, 15 nda taatagay,
 nda cirawfutu, nda jufuleele, nda gabu dumi nda
 dumi, 16 nda duuricanba, nda cirawfutu beeri,
 nda cirawfutu kaaray, 17 nda saajoo cirawfutu,
 nda jigaara, nda miri-miri-ngondiya, 18 nda al-
 waaliya, nda cirawkaaray dumi nda dumi, nda
 ciraw zunbukoyi, nda atafirfir. 19 Fatakoyi
 kaccu kul kaɗ ga deesi ga harram war se, a si
 ɗandi. 20 Amma ciraw halalante kul war ga hin
 k'a ɗaa.

21 War masi jifa kul ɗaa, taabuši kaɗ goo
 ni koyrawey ra se m'a noo a m'a ɗaa, wala
 m'a neere yaw se, zama ni man'ti kala jama
 henanante Abadantaa, ni Koyoo se. Masi hancin-
 ize hina paɗoo wawaa ra.»*

Azakkaa ašariyaa

22 «Ni faaroo duuraa kul, azakkaa kaa a ra,
 hayaa kaɗ ni faaroo ga kate a jiiri ka kaa jiiri.
 23 Abadantaa, ni Koyoo jine, nongoo kaɗ a g'a su-
 uba ka nga maɗoo gorandi a ra, ma ni alkamaa,
 nda ni alaneb haroo, nda ni jiyoo, nda ni adabba
 beerey nda ibuuney gunde jinawey azakkaa ɗaa,
 woo ra n'ga wan ka hunbur Abadantaa, ni Koyoo
 waati kul. 24 Waatoo kaɗ Abadantaa, ni Koyoo
 na albarka daɗ ni ra, de nongoo kaɗ Abadantaa,
 ni Koyoo n'a suuba ka nga maɗoo daɗ a ga, ga
 mooru ma ne, nda fonda a ga kuu ma ne ka koy

* 14:21 14.21 Fattaroo 23.19; 34.26.

nda a se, ²⁵ woo ra ma azakkaa barmay nooru, ma nooroo kunsum ni kaboo ra, ma koy nongoo ra kaŋ Abadantaa, ni Koyoo g'a suuba. ²⁶ No din ra ma nooroo day nda haya kul kaŋ n'baa, adabba beeri nda ibuuna, alaneb hari moora nda harifutu, haya kul kaŋ kan ma ne. Ma ŋaa no din Abadantaa, ni Koyoo jine, ma jaali, ni nda ni alaayaney. ²⁷ Lewi bora a kaŋ goo ni koyrawey ra, mas'a yala, zama a sii nda baa, a sii nda tubu ni bande.

²⁸ Jiiri hinza kul banda ga, jiiri hinzantoo faaroo duuraa azakkaa kul fattandi, m'a jisi ni koyrawey ra. ²⁹ Waatoo din, Lewi bora a ga kaa kaŋ sii nda baa, a sii nda tubu ni bande, nda taabuŋoo, nda alyatimoo, nda woyoo kaŋ kurpoo buu kaŋyaŋ goo ni koyrawey ra, i ga ŋaa hala i ma kungu, hala Abadantaa, ni Koyoo ma albarka daŋ goyey kul kaŋ ni kabey g'i tee ra.»

15

Jiiri iyye kul garawey ga nanjandi

¹ «Jiiri iyye kul benantaa ga, ma garawey nanj. ² Takaa ne kaŋ nda nanjanoo ga teendi: garawmaykaw kul kaŋ garaw nga cinaa se, g'a nanj a se. A masi nga cinaa wala nga armaa cahāndi, zama nanjanoo kaŋ ga teendi Abadantaa maapoo ga, feendi. ³ N'ga hin ka yaw cahāndi, amma woo kaŋ n'g'a may ni armaa ga, m'a nanj a se. ⁴ Haya kaŋ no, talka si hima ka bara ni do, zama Abadantaa ga hanse ka albarka daŋ ni ra gandaa ra kaŋ Abadantaa, ni Koyoo g'a noo ma ne sanda tubu hala m'a mayray,

⁵ hayaa hinne kaŋ no man'ti kala ma hanse ka hanjajer Abadantaa, ni Koyoo se, ka gaabandi ka yaamaroo woo kul kaŋ ay g'a noo ma ne hõ ka dira. ⁶ Zama Abadantaa, ni Koyoo ga albarka daŋ ni ra sanda takaa kaŋ nda a n'a har ma ne, n'ga garaw ganda boobo se nda tolme, amma ni, n'si garaw zaa nda tolme, n'ga ganda boobo laama, amma i si ni laama.

⁷ Nda ni do talka goo ni armye ra, ni koyrawey affoo ra, ni gandaa ra kaŋ Abadantaa, ni Koyoo g'a noo ma ne, masi ni binoo kogandi a ga, masi ni kaboo šendandi ni arma talkaa se. ⁸ Ma hanse ka ni kaboo feeri a se k'a garaw nda kabedoonay haya kaŋ ga nga almuraadey hanse a se. ⁹ Ni boŋ hawgay masi anniya futu zaa ni binoo ra ka nee: <Jiiri iyyantoo man, nanjyanoo jiiroo> ka ni arma talkaa guna nda guna futay, de man'a noo haya kul. A ga kaati ka Abadantaa cee ni ga, de n'ga duu zunubu. ¹⁰ A noo nda kabedoonay, ni binoo masi maray waati kaŋ n'g'a noo, nda n'na woo tee, Abadantaa, ni Koyoo ga albarka daŋ ni teegoyey kul ra nda ni kabe goyey kul ra. ¹¹ Talka si ben gandaa ra, woo se ay ga ni yaamar ka nee: <Ma hanse ka kabedoonay ni arma talkaa wala alfukaaroo se kaŋ goo ni gandaa ra.>>

Baŋney sawalyanoo

¹² «Nda ni armaa Ebere, aru wala woy na nga boŋ neere ma ne, a ga goy ma ne jiiri iddu, amma jiiri iyyantoo ra m'a sawal, m'a naŋ a ma hun ni do. ¹³ Waati kaŋ n'n'a sawal k'a naŋ a ma hun ni do, mas'a naŋ a ma koy kabe koonu. ¹⁴ M'a noo nda kabedoonay gomni ni adabba buaney

ra, nda ni attamoo ra, nda ni alaneb haroo ra. M'a noo gomney ra kan nda Abadantaa, ni Koyoo na albarka dan ni ra. ¹⁵ Ma hongu kan ni cindi ka tee banja Misira gandaa ra, Abadantaa, ni Koyoo na ni feeri, woo se ay ga ni noo yaamaroo woo ho. ¹⁶ Nda ni banjaa nee ma ne: «Ay si baa ya hun ni do», zama a ga baa ni nda ni borey, de mo a ga saabu ni do, ¹⁷ ma taaji zaa ka hanjaa fun ganboo caraa ga, a ga tee ni banjaa hala abada. Taka follokaa no n'g'a tee ni konjaa se. ¹⁸ A masi tee ma ne senday k'a sawal a ma koy, zama a nka goy ma ne jiiri iddu, de mo albahaa kan n'duu a ga too goykaw banaa cine hinka. Nda n'na woo tee, Abadantaa, ni Koyoo ga albarka dan haya kul kan n'g'a tee ra.»

Adabba iz'aru jinaa ašariyaa

¹⁹ «Gunde jinaa aru kan hayandi ni adabba beerey nda ibuuney ra, m'a yeeti jere ga Abadantaa, ni Koyoo se. Masi goy nda ni adabba beerey gunde jinaa, masi ni adabba buuney gunde jinaa hinbiroo kosu. ²⁰ Abadantaa, ni Koyoo jine ma adabba gunde jinaa ŋaa, ni nda ni alaayaney, jiiri ka kaa jiiri, nongoo kan Abadantaa g'a suuba. ²¹ Nda malal goo a ga, a ga solli, wala danaw no, wala malal beeri dumi kul kan no goo a ga, mas'a kaa sargari Abadantaa, ni Koyoo maanoo ga. ²² M'a ŋaa ni koyrawey ra, boro kan si henan nda boro kan ga henan ga hin k'a ŋaa ni mma nee ŋaayan de sanda takaa kan nda boro ga jeeri wala hira ŋaa. ²³ Hayaa hinne kan no, masi kuroo ŋaa, m'a mun laboo ra sanda hari.»

16

Borcintaraa jingaroo

¹ «Abib handoo* kayandi, ma Borcintaraa jingaroo tee Abadantaa, ni Koyoo maapoo ga, zama Abib handoo ra Abadantaa, ni Koyoo na ni fattandi Misira cijinoo ra. ² Borcintaraa jingaroo se ma adabba buuna nda ibeeri kaa sargari Abadantaa, ni Koyoo maapoo ga, nongoo ra kanj Abadantaa g'a suuba ka nga maapoo gorandi a ra. ³ Jingaroo woo naayaney ra masi haya kul naa kanj ra dolobiri goo, jirbi iyye ma takula naa kanj ra dolobiri sii, binemarayyan takula, zama cahāyan nda ni fatta Misira gandaa ra. Ni hunaroo kul ra ma hongu hanoo kanj ni fatta Misira gandaa ra. ⁴ Dolobiri si hima ka diyandi ni do, ni laboo kul ra jirbi iyye. Hamoo kanj n'g'a kaa sargari han jinaa almaaroo ra, haya kul masi kani a ra hala subaa ra. ⁵ N'si hin ka Borcintaraa jingaroo sargaroo kaa koyrawey affoo kul ra kanj Abadantaa, ni Koyoo g'i noo ma ne. ⁶ Nongoo hinne kanj Abadantaa, ni Koyoo g'a suuba ka nga maapoo gorandi a ra, nga ra n'ga Borcintaraa jingaroo sargaroo kaa almaaroo ra, waynaa kanjanoo ga, dimmaa kanj ga ni fatta Misira. ⁷ M'a hina, m'a naa nongoo ra kanj Abadantaa, ni Koyoo g'a suuba. Subbaahoo ra, n'ga willi ka koy ni do. ⁸ Jirbi iddu ma takula naa kanj ra dolobiri sii, jirbi iyyantoo hane margari kayante ga tee Abadantaa, ni Koyoo maapoo ga. Masi goy kul tee.»

* **16:1** 16.1 Fattaroo 13.4.

Jirbiyyewey jingaroo

⁹ «Ma jirbiyye hala cee iyye kabu, ma sintin ka jirbiyye iyyaa kabu hanoo kan cendey ga huru alkama jeeney ra. ¹⁰ Woo banda ga, ma Jirbiyyewey jingaroo tee Abadantaa, ni Koyoo maapoo ga. Sargaroo kan n'g'a kaa nda ni bon ma sawa nda albarkaa kan Abadantaa, ni Koyoo n'a dan ni ra. ¹¹ Ma jaali Abadantaa, ni Koyoo jine nongoo ra kan a n'a suuba ka nga maapoo gorandi a ra, ni, nda ni iz'aroo, nda ni ize woyoo, nda ni bapnaa, nda ni konnaa, nda Lewi boraa kan goo ni koyrawey ra, nda taabuŕoo, nda alyatimoo, nda woyoo kan kurpoo buu kanyan goo ni bande. ¹² Ma hongu kan ni cindi ka tee bapna Misira, ma gaabandi ka yaamarey kul ka dira.»

Tendewey jingaroo

¹³ «Ma Tendewey jingaroo tee jirbi iyye waati kan ni attamoo nda ni alaneb haroo heгаа tee. ¹⁴ Ma jaali jingaroo ra, ni, nda ni iz'aroo, nda ni ize woyoo, nda ni bapnaa, nda ni konnaa, nda Lewi boraa, nda taabuŕoo, nda alyatimoo, nda woyoo kan kurpoo buu kan goo ni koyrawey ra. ¹⁵ Ma jingaroo tee jirbi iyye Abadantaa, ni Koyoo maapoo ga nongoo ra kan Abadantaa, ni Koyoo g'a suuba, zama Abadantaa, ni Koyoo ga albarka dan ni hegawey kul ra, nda goyey kul kan ni kabey g'i tee, n'ga duu jaali beeri. ¹⁶ Jiiroo ra cee hinza, jamaa arey kul ga hima ka kaa Abadantaa, ni Koyoo jine nongoo kan a g'a suuba ra: Takulawey kan ra dolobiri sii jingaroo ra, nda Jirbiyyewey jingaroo ra, nda Tendewey

jingaroo ra. Boro si kaa Abadantaa jine kabe koonu. ¹⁷ Boro foo kul ga hayaa noo kaŋ a ga hin a, ka sawa nda albarkaa kaŋ Abadantaa n'a daŋ a ra.»

Ašariyawey kaŋ gorandi alkaaley se

¹⁸ «Ma alkaaliyaŋ nda šenni toonandikawyaŋ gorandi koyrawey kul ra kaŋ Abadantaa, ni Koyoo g'i noo ma ne, hugu ka koy hugu, i ma jamaa ciiti nda šerretaray. ¹⁹ Masi ciiti šiirandi, masi borey bisandi cere, masi sufuray taa, zama sufuray mma lakkalkoyney danandi, a ga boro šerrantey šennoo šiirandi. ²⁰ Ma hanse ka gaabandi šerretaray ga, hala ma duu ka huna, de ma gandaa mayray kaŋ Abadantaa, ni Koyoo g'a noo ma ne.»

Tooru ganayan harramandi

²¹ «Masi bundu tee Ašera tooru k'a sinji Abadantaa, ni Koyoo sargari tonadogoo kaŋ n'g'a tee ni boŋ se jeroo ga. ²² Masi tondi tee tooru k'a kayandi k'a gana, haya no kaŋ Abadantaa, ni Koyoo ga konna a.»

17

¹ «Masi haw, wala feeji, wala hancin kaŋ ra malal wala dori goo kaa sargari Abadantaa, ni Koyoo se: almuhal no Abadantaa, ni Koyoo do. ² Koyrawey kaŋ Abadantaa, ni Koyoo n'i noo ma ne, nda a gar kaŋ affoo i ra aru wala woy goo kaŋ ga haya tee kaŋ si kan Abadantaa, ni Koyoo se, ka nga amaanaa dunbu, ³ ka koy tanayaŋ gana ka sujudu i se, wala waynaa jine, wala handoo, wala beenaa handarawey, haya kaŋ man'ti woo

kaŋ ay n'a har, ⁴ nda i kate ma ne alhabaroo, wala ni nka maar'a, ma hanse ka ceeci ka guna wala cimi no, wala a teendi, wala almuhaloo woo teendi Izirayel ra. ⁵ Ma aroo din wala woyoo din kaŋ na goy futaa woo tee ka fatta ka koy koyraa mijnoo ga, aroo wala woyoo, war m'a warra nda tondi k'a wii, a ga buu. ⁶ Boro kaŋ ga hima nda buuyan ga wiiyandi seede hinka wala ihinza ŝennoo ga. A si wiiyandi seede folloku ŝennoo ga. ⁷ Seedewey ti boro jinawey kaŋ ga ka kabe jer k'a kar k'a wii, woo banda ga, jamaa kul. Woo ra n'ga ifutu kaa war game.»

Ciiti ŝendey ŝennoo

⁸ «Nda boro wiiyan ŝenni, wala cere hooyan haya ga, wala cere marayyan, cere hooyan kul kaŋ tee ni koyrawey ra, de nga ciitoo ga ŝendi ma ne, ma tun ka žigi ka koy nongoo ra kaŋ Abadantaa, ni Koyoo g'a suuba. ⁹ Ma koy sargari juwalkey do kaŋ ti Lewi borey, nda alkaaloo kaŋ hanoo din goo nga goy zaarey ra, ma ceeci, de i ga takaa har ma ne kaŋ nda ciitoo dunbandi. ¹⁰ Ma dira nda takaa kaŋ nda i na ciitoo dunbu ma ne nongoo ra kaŋ Abadantaa n'a suuba, ma gaabandi ka dira nda takaa kaŋ nda i n'a har ma ne. ¹¹ Ma dira nda ašariyaa kaŋ i g'a har ma ne, nda ciitoo kaŋ i g'a har ma ne. Masi šiiri ni kabe hennaa wala ilaalaa ga ciitoo zaaboo ŝennoo se kaŋ i g'a har ma ne. ¹² Boro kaŋ ga fooma, a si haŋajer sargari juwalkaa se kaŋ ga kay no din ka goyey tee Abadantaa, ni Koyoo se, a si haŋajer alkaaloo se, bora din ga buu. Woo ra, n'na

ifutu kaa Izirayel ra. ¹³ Jamaa kul ga maar'a, i ga hunbur, i si yee ka fooma.»

Hayey kaŋ kokoy ga hima k'i tee

¹⁴ «Waati kaŋ ni huru g'anda ra kaŋ Abadantaa, ni Koyoo g'a noo ma ne, waati kaŋ n'n'a mayray, ni goro a ra, de ni nee: <Ay ga kokoy gorandi ay boŋ, sanda takaa kaŋ gandawey kul kaŋ g'ay kuubi k'ay bere g'a tee>, ¹⁵ n'ga hima ka kokoy gorandi ni boŋ, bora kaŋ Abadantaa, ni Koyoo g'a suuba, ni armyey ra ma boro foo gorandi. Masi yaw gorandi ni boŋ kaŋ man'ti ni armaa. ¹⁶ Amma war kokoyoo masi duu bari boobo, a masi jamaa yeeti Misira mo ka duu bari boobo, zama Abadantaa nka nee war se: <War masi yee ka yee nda fondaa din.>* ¹⁷ A masi duu woy boobo, hala binoo masi koy mooru, a masi duu nzorfu kaaray nda wura kaŋ ga hanse ka boobo. ¹⁸ Waati kaŋ a goro nga kokoy gorodogoo ra, ašariyaa din kaŋ sargari juwalkey kaŋ ti Lewi borey n'a noo a se, a g'a hantum tiira tana ra k'a jisi nga boŋ se. ¹⁹ A ga hima ka bara a kone, de a m'a caw nga hunaroo kul ra, hala a ma wan ka hunbur Abadantaa, nga Koyoo, de a ma ašariyaa woo šenney kul nda nga hantumey wey kul dii k'i ka dira, ²⁰ hala a masi koy bine beeray nga armyey ga, de a masi šiiri yaamaroo se nga kabe hennaa wala ilaalaa ga, hala a ma duu ka duu aloomur nga kokoytaraa ra Izirayel game, nga nda nga izey.»

* **17:16** 17.16 Fattaroo 14.10-13.

18

Sargarey si nondi kala Lewi borey se

¹ «Sargari juwalkey kan ti Lewi boro nda Lewi alkabiilaa kul sii nda baa, i sii nda tubu Izirayel bande. I si huna nda kala sargari tonantey kan nondi Abadantaa maapoo ga nda hayey kan nondi a se. ² I sii nda tubu ngi armey game, Abadantaa ti ngi tuboo sanda takaa kan nda a n'a har i se.*

³ Hayey ne kan sargari juwalkey ga duu ey jamaa ga, borey kan ga sargari kaa, a ma tee haw, wala feeji, wala hancin. Kaboo, nda warkandoo, nda borkotoo ga nondi sargari juwalkey se. ⁴ M'a noo ni alkamaa hegaa ize jina-jinawey, nda ni alaneb hari jinaa, nda ni jiyoo hegaa ize jina-jinawey, nda ni adabba buuney hinbiri jina-jinawey. ⁵ Zama nga no Abadantaa, ni Koyoo n'a suuba alkabiilawey kul game, hala a ma kay ka goy Abadantaa maapoo ga, nga nda nga iz'arey waati kul.

⁶ Nda Lewi boro hun ni koyrawey affoo ra, nongu kul kan ra a goo Izirayel ra, waati kul kan ga kan a se, a ga hin ka koy nongoo ra kan Abadantaa g'a suuba. ⁷ A ga goy Abadantaa, ni Koyoo maapoo ga, sanda nga armey kul kan ti Lewi borey kan ga kay no din Abadantaa jine. ⁸ Nga bagaa naahayaa ga sawa nda cindey wanoo kan sii woo kan a ga duu a nga baabey tuboo jinawey neereroo ra. ⁹ Waati kan ni huru gandaa ra kan Abadantaa, ni Koyoo g'a noo ma ne masi gandawey wey almuhaley denden.»

* **18:2** 18.2 Kabuyaney 18.20.

Taari annabey nda annabi cimoo

¹⁰ «Boro kul masi garandi ni do kaŋ ga nga iz'aroo wala nga ize woyoo daŋ nuune ra k'a tee sargari, boro kul kaŋ ga gunandi, wala a ga alkurra kar, wala walikarkaw, wala kottekoyni, ¹¹ wala sawcikaw, wala bukaw tunandikaw, wala gunandikaw, wala bukaw hãakaw. ¹² Boro kul kaŋ ga hayey wey tee na almuhale tee Abadantaa se, almuhaley wey maaganda se Abadantaa, ni Koyoo ga dumey gaaray ni jine. ¹³ Ni dira takaa ma henan Abadantaa, ni Koyoo bande.

¹⁴ Zama dumey din kaŋ n'g'i gaaray mma haŋajer alkurakarkey nda gunandikey se. Amma ni, Abadantaa, ni Koyoo mana yadda ma hayey wey tee. ¹⁵ Abadantaa, ni Koyoo ga annabi foo tunandi ni game, ni armye ra, sanda ay cine, war ma haŋajer a se. ¹⁶ Woo hunday ti hayaa kaŋ n'n'a wiri Abadantaa, ni Koyoo ga Horeb, jamaa margaroo hane, kaŋ n'nee: <Ya si yee ka maa Abadantaa, ay Koyoo jindoo, ya si yee ka dii nuune beeroo woo, hala ya si duu ka buu.>† ¹⁷ Abadantaa nee ya ne: <Woo kaŋ i n'a har ga boori. ¹⁸ Ay ga annabi foo tunandi ngi armye game sanda ni cine, ay g'ay šenney daŋ mipoo ra, a ga hayaa kul har i se kaŋ nda ay g'a yaamar. ¹⁹ Boro kaŋ mana haŋajer ay šenney se, wey kaŋ a g'i har ay maapoo ga, agay no ma boraa hãa nda ey. ²⁰ Amma annabi kaŋ meebeeray ka šenni har ay maapoo ga kaŋ nda ya n'a yaamar a m'a har, wala nda a šelaŋ koy tanayaŋ maapey ga, annaboo din ga hima ka buu.>

† **18:16** 18.16 Zamnaa 5.25; Fattaroo 20.19.

21 A ga hin ka tee ma ni boŋ hãa ka nee: <Taka foo nda ir ga ţennoo bay kaŋ Abadantaa man'a har?> 22 Waati kaŋ annaboo ţelan Abadantaa maapoo ga, de hayaa kaŋ a n'a har mana tee, ţennoo woo Abadantaa man'a har. Meebeeray nda annaboo n'a har. Masi hunbur annaboo din.»

19

Koyrawey kaŋ ga boro ga boŋ talfi

1 «Waati kaŋ Abadantaa, ni Koyoo na dumey tuusu kaŋ Abadantaa, ni Koyoo ga ni noo ngi gandaa, waati kaŋ n'n'i gaaray, de ni goro ngi koyrawey nda ngi hugey ra, 2 ni gandaa kaŋ Abadantaa, ni Koyoo g'a noo ma ne m'a mayray, ma koyra hinza daŋ jere ga a ra. 3 Gandaa kaŋ Abadantaa, ni Koyoo g'a noo ma ne sanda tubu, m'a zamna ihinza. Ma fondoyan tee kaŋ ga koy nongu hinzaa ra, woo ra boro wiikaw ga hin ka zuru ka koy nga boŋ talfi i ga.

4 Hayaa ne kaŋ ra boro wiikaa ga hin ka zuru hala nga hundoo ma hallasi: bora a kaŋ na nga cinaa wii bila nda ma muray, ka gar man'ti konnari se, 5 nda a koy hawsaa ra, nga nda nga cinaa ka tuuri dunbu, de kaboo na daaţoo kar waatoo kaŋ a ga baa nga tuuroo zafa, de daaţi-izoo hun bundoo ga, a duu nga cinaa, a buu, bora a ma zuru ka koy koyrawey wey affoo ra hundoo ma hallasi, 6 Nda man'ti woo, bukaa faasakaa, nga futay beeroo ra, masi koy a gaarandi ka duu a, zama fonda a ga kuu, a masi koy duu a k'a wii, ka gar a si hima ka wiiyandi, zama man'ti a mma konna nga cinaa. 7 Woo se,

ay ga ni yaamar ka nee: «Koyra hinza dan jere ga ni boŋ se.»

⁸ Nda Abadantaa, ni Koyoo na ni laboo beerandi sanda takaa kaŋ nda a n'a žee ni baabey se, nda a na ni noo gandaa kul kaŋ a na nga allaahidoo zaa ni baabey se, ⁹ woo ra n'ga koyra hinza tonton ihinzaa woo ga. Amma hayaa kaŋ no man'ti kala yaamaroo woo kul kaŋ nda ay ga ni yaamar hō gaabandi k'a dii, de m'a ka goy, ma baa Abadantaa, ni Koyoo ka hanga nga fondawey waati kul. ¹⁰ Takaa woo ra boro kaŋ mana haya kul tee kuroo si munandi gandaa ra kaŋ Abadantaa, ni Koyoo g'a noo ma ne sanda tubu, de mo kuri alhaku sii ni ga.

¹¹ Amma nda boro ga konna nga cinaa, nda a na kumsay hirri a se, de a gaaru a se k'a kar buuyan karyan, affaa buu, nda a zuru ka koy koyrawey wey affoo ra, ¹² koyraa boro beerey ma boro sanba k'a dii, i g'a noo bukaa faasakaa se hala a ma duu ka buu. ¹³ Masi hinna a se, boraa wii k'a kaa Izirayel ra kaŋ na boraa wii kaŋ mana haya kul tee hala ma duu gomni.»

Labey hirrey ašariyaa

¹⁴ «Ni tuboo laboo kaŋ n'ga duu a gandaa ra kaŋ Abadantaa, ni Koyoo g'a noo ma ne m'a mayray, masi ni cinaa laboo hirrey kaŋ boro jina-jinawey n'i dan kaa dogey ra.»

Seedewey goyoo

¹⁵ «Seede folloku masi kay ka laybu wala zunubu kul kaŋ no tabatandi, zunubu kul kaŋ no zunubey ra kaŋ ga hin ka teendi, haya si

tabatandi kala seede hinka wala ihinza šennoo ga.

¹⁶ Nda taari seede tun ka ifutu dan boro ga, ¹⁷ boro hinkaa kan ga kakaw ga kay Abadantaa jine, nda sargari juwalkey jine, nda alkaaley jine kanyan hanoo din goo ngi goy zaarey ra. ¹⁸ Alkaaley ma hanse ka ceeci ka guna, nda i bay kan seedaa man'ti kala taari seede, taari no a dan nga armaa ga, ¹⁹ woo ga, war ga hayaa tee a se kan a baa nga m'a tee nga armaa se. Woo ra n'ga ifutu kaa war game. ²⁰ Borey jerey ga maar'a, de i ga hunbur. I si goy futaa woo cine tee war game koyne. ²¹ Masi hinna boraawoo cine se: hundi no ma hundi bana, moo no ma moo bana, hiye no ma hiye bana, kabe no ma kabe bana, cee no ma cee bana.»

20

Wongu ašariyawey

¹ «Waati kan ni koy ni iberey wongu, de n'ga dii bariyan, nda bari torkayan, nda jama kan bisa ni waney, masi hunbur ey, zama Abadantaa, ni Koyoo kan na ni žigandi ka hun Misira gandaa ra goo ni bande. ² Nda war ga koy wongoo ra, sargari juwalkaa ga man ka šelan jamaa se. ³ A ga nee i se: <Hañajer, Izirayel! War ga koy hõ ka war iberey wongu. War gaahamey masi buu, war masi hunbur, war masi zalba, war masi jiti jiney ra. ⁴ Zama Abadantaa, war Koyoo ga dira war bande, ka war iberey wongu war se, ka war hallasi.>

⁵ Šenni toonandikey ga nee jamaa se: <May no ma hugu taaga cin, de a si jin ka huru a ra? Boraawoo>

ma willi nga do, a masi koy buu wongoo ra, boro tana ma kaa ka tee boro jinaa kaŋ ga huru a ra. ⁶ May no ma alaneb faari tee, de a mana izey ŋaa jina? Bora ma willi nga do, a masi koy buu wongoo ra, boro tana ma kaa ka izey ŋaa. ⁷ May no ma woy cewoo dii, de a man'a zaa jina? Bora ma willi nga do, a masi koy buu wongoo ra, boro tana m'a zaa.> ⁸ Šenni toonandikey ga koy a ga ka šelan jamaa se, i ga nee: <May no ma hunbur? May no binoo hun? Bora ma willi nga do, a masi koy nga armey biney hasara sanda nga takaa.> ⁹ Waati kaŋ šenni toonandikey šelan ka ben jamaa se, i ga wongu-izey jineboroyaŋ dan jamaa jine.

¹⁰ Waati kaŋ ni man koyra k'a wongu, ma koyraa borey noo fondo i ma alaafiya tee war bande bila wongu. ¹¹ Nda a yadda alaafiya, de a na nga koyraa miŋey feeri ma ne, jamaa kul kaŋ goo a ra ga goy ma ne nda gaabi, i ga tee ni baŋney. ¹² Nda a mana yadda ka alaafiya tee war bande bila wongu, nda na ni wongu, m'a wanga k'a dan game. ¹³ Abadantaa, ni Koyoo g'a dan ni kaboo ra, arey kul kaŋ goo nga jamaa ra, n'g'i wii nda takuba. ¹⁴ Woyey, nda zankey, nda adabbawey, nda haya kul kaŋ goo koyraa ra, nga alganiimaa kul, n'ga nga hayey kul taa. N'ga alganiimaa ŋaa kaŋ n'duu a ni iberey ga, woo kaŋ Abadantaa, ni Koyoo n'a noo ma ne. ¹⁵ Takaa woo no n'ga tee koyrawey kul se kaŋ ga hanse ka mooru ni kaŋyaŋ sii gandawey wey koyrawey ra kaŋ ra n'ga kaa ka goro. ¹⁶ Amma dumey wey koyrawey kaŋ Abadantaa, ni Koyoo

g'i noo ma ne sanda tubu, masi hundi naŋ ba haya foo ra kaŋ ga hunsar. ¹⁷ Ma Heti borey, nda Amor borey, nda Kanaŋ borey, nda Ferezi borey, nda Hewi borey, nda Žebus borey halaci sōy sanda takaa kaŋ nda Abadantaa, ni Koyoo na ni yaamar, ¹⁸ hala i masi war waanandi almuhaley kul kaŋ i g'i tee ngi koyey se, ka zunubu tee Abadantaa, war Koyoo se.

¹⁹ Koyra kaŋ ni gay n'g'a wanga k'a daŋ game k'a wongu k'a dii, masi daaši ka tuurey zafa. Ma tuurey din izey tee meehunay, mas'i dunbu. Saajoo tuuroo adamize no kaŋ n'g'a wanga k'a daŋ game wala? ²⁰ Amma n'ga hin ka tuurey halaci, m'i dunbu, wey kaŋ n'ga bay kaŋ i si ŋandi. N'ga hin k'i ka wongu jinay tee ka koyraa kaŋ ga ni wongu wanga k'a daŋ game hala waati kaŋ ra a kaŋ.»

21

Boro bukaw kaŋ boro wiikaa mana bayrandi ašariyaa

¹ «Nda gandaa kaŋ Abadantaa, ni Koyoo g'a noo ma ne m'a mayray ra boro kaŋ i n'a wii garandi hawsaa ra bila nda bora kaŋ n'a wii ma bayrandi, ² ni boro beerey nda alkaaley ga fatta ka nga mooruyanoo neeši k'a dii bukaa do ka koy koyrawey ga kaŋ ga man a ga. ³ Waati kaŋ koyraa kaŋ ga man bukaa ga bayrandi, koyraa din boro beerey ga haw zan zaa kaŋ mana bay ka goy kul tee, a mana bay ka tiŋay-zaa-bundu jeeje. ⁴ Koyraa din boro beerey ga hawoo ka doo hari do kaŋ si kogu, kaŋ ra beerimaw mana bay

ka tee, dumi mana bay ka sayandi a ra. No din ra i ga hawoo jindebantaa kayri haroo mijoo ga.

⁵ Waatoo din sargari juwalkey kanj ti Lewi borey ga man kate, zama Abadantaa, ni Koyoo n'i suuba i ma goy nga se, i ma gaara Abadantaa maapoo ga, ngi no ma ciiti dunbu yenje dumi kul nda marayyan dumi kul kanj no. ⁶ Koyraa din boro beerey kul, wey kanj ti bukaa boro maanawey, ga ngi kabey jumay haw zanoo ga kanj i na jindebantaa kayri haroo mijoo ga. ⁷ I ga nee: <Ir kabey mana kuroo woo mun, ir moyey mana dii nga dooriyanoo. ⁸ Abadantaa, zunubu tuusuyanoo tee, ni jamaa Izirayel se kanj n'n'a sawal. Masi kuri kanj mana haya kul tee danj ni jamaa Izirayel game.> Takaa woo nda kuroo alhakoo ga yaafandi i se.

⁹ Ni, boro kanj mana haya kul tee kuroo kanj mun kaa war game, zama n'ga hima ka haya tee kanj ga šerre Abadantaa jine.»

Konja kanj duwandi wongu ra hiijaa ašariyaa

¹⁰ «Waati kanj ni koy ni iberey wongu, de Abadantaa, ni Koyoo n'i danj ni kaboo ra, n'n'i tee banjayan, ¹¹ nda n'dii konjey ra woy kanj kunturoo ga hennay, ni bag'a, n'n'a zaa wande, ¹² ma koy nda a ni hugoo do. A ma nga bonoo cebu, a ma nga kabeboyey kaa, ¹³ konjataray darbaa ga hun a ga, a ga goro ni do, a ga nga baaba nda nga jaa hēe handu foo timmante. Woo banda ga, ma koy a do, ma hiiji a, a ga tee ni wandoo. ¹⁴ Nda a si kan ma ne koyne, m'a nanj a ma koy nongu kanj kan a se, n'si hin k'a

neere, n'si hin k'a danj tamtaray, zama n'n'a tee ni wandoo.»

Iz'aru jinaa ašariyaa

¹⁵ «Nda aru kanj goo nda wande hinka, ga baa affoo, a si baa affaa, a goo nda iz'aruyan woo kanj a ga bag'a ga nda woo kanj a si bag'a ga, de iz'aru jinaa man'ti kala woyoo kanj a si bag'a wane: ¹⁶ han kanj a ga nga tuboo tee nga iz'arey game, a sii nda fondo ka woyoo kanj a ga bag'a izoo tee iz'aru jinaa woyoo kanj a si bag'a wanoo jine, zama nga ti gunde jinaa. ¹⁷ A ma yadda kanj woyoo kanj a si bag'a iz'aroo ti gunde jinaa, a m'a noo baa hinka almaanoo kul ra. Iz'aroo woo ti ize jinaa kanj hun nga gaaboo ra. A ga duu hayey kanj gunde jinaa ga hima ka duu ey.»

Iz'aru turante ašariyaa

¹⁸ «Aru kanj goo nda iz'aru turante, hiješenda kanj si hanjajer nga baaba se, a si hanjajer nga jaa se, nda i n'a hoyray, amma a mana hanjajer i se, ¹⁹ baaboo nda paṅoo m'a dii k'a fattandi ka koy nda a nga koyraa boro beerey do, nga koyraa mijnoo ga. ²⁰ I ma nee koyraa boro beerey se: <Ir iz'aroo ne, turante no, hiješenda no, a si hanjajer ir se, izefutu no, harifutu hanjawan no.> ²¹ Koyraa arey kul m'a warra nda tondi k'a wii, a ga buu. Woo ra n'ga ifutu kaa war game. Izirayel kul ga maar'a, de i ga hunbur.»

Borey kanj kanjandi bundu ga ka wiiyandi ašariyaa

²² «Nda aru na zunubu tee kanj ga hima nda buuyan, de a wiiyandi, n'n'a deejji bundu ga,

²³ nga bukaa masi cijinoo tee bundoo ga, a tilasu zaari follokaa ra m'a fiji, zama boro kaŋ deejandi man'ti kala haya kaŋ Irkoy n'a laali. Masi gandaa žiibandi kaŋ Abadantaa, ni Koyoo g'a noo ma ne a ma tee ni tuboo.»

22

Gaakasinay ašariyaa

¹ «Nda ni armaa hawoo, wala nga feejoo, wala nga hancinoo dere, de n'dii a, masi bisa a ga, masi goro man'a ka koy ni armaa do. ² Nda ni armaa si man ni, wala n's'a bay, ma adabbaa dii ni hugoo do, a ma cindi ni do hala waati kaŋ ni armaa kaa k'a ceeci, m'a yeeti a se. ³ Takaa follokaa no n'ga tee nga farkaa se, takaa din da nga bankaaraa se, ma takaa follokaa tee haya kul kaŋ dere ni armaa se, de n'duu a, n'si hin ka bisa a ga. ⁴ Nda n'dii ni armaa farkaa wala nga hawoo kaŋ fondaa ra, masi bisa a ga, a tilasu m'a gaa k'a tunandi.»

Ašariya tanayan

⁵ «Woy masi aru bankaaray dan, aru masi woy darbay dan. Boro kul kaŋ na woo tee, almuhal no Abadantaa, ni Koyoo se.

⁶ Nda ni fondaa ga n'dii ciraw teji, tuuri dumi kul kaŋ no ga wala laboo ga, izeyan bara a ra wala guuri, jaŋoo ga kani izey ga wala guurey ga, masi jaŋoo zaa nda izey. ⁷ A tilasu ma nan jaŋoo ma koy jina ma izey hinne zaa. Woo ra n'ga duu gomni, n'ga duu aloomur.

⁸ Nda n'na hugu taaga cin, ma kunga cin beeneheroo ga, hala masi duu ka kuri alhaku dan hugoo ga nda boro hun a ga ka kan.

⁹ Masi dumi tana say ni alaneb faaroo ra, nda n'n'a woo tee, hayaa kul kan n'n'a say ga yeetandi jere ga Irkoy se, nga nda alaneb faaroo hegaa. ¹⁰ Masi haw nda farka dan cere ga ka beeri. ¹¹ Masi bankaaray nda šukka kan teendi nda alman haabu nda lej šukka.

¹² Ma buzu-buzu dan ni darbaa kan goo ni jindoo ra kanje taaca ga.»

Kakawyan woy here

¹³ «Nda aru hiiji woy, a marga nda a, woo banda ga, a man'a bag'a, ¹⁴ nda a na attabiya futu har a ga ka maapoo futandi ka nee: <Ay na woyoo woo zaa, ay marga nda a, ya na kabe gar a ga.> ¹⁵ Woo ga, woysogaa baaba nda paŋoo ga kaboo silbawey zaa k'i ka koy koyraa boro beerey do koyraa miŋoo ga. ¹⁶ Woysogaa baaba ga nee boro beerey se: <Ay n'ay ize woyoo noo aroo woo se wande, a si bag'a. ¹⁷ Nga ne, a na šenniyar har nga attabiyaa ga ka nee: "Ya na dii ni ize woyoo ga kabe silbawey." Ka gar ay ize woyoo kaboo silbawey ne zaara ga.> I ga zaaraa daaru koyraa boro beerey jine. ¹⁸ Koyraa din boro beerey ga aroo dii k'a gooji, ¹⁹ i g'a zukandi nzorfu kaaray tamma boŋ zangu (100) kan i g'i noo woysogaa baaba se, zama a nka Izirayel woysogoo kan mana aru bay maapoo futandi. A ga cindi ka tee nga wandoo, a si hin k'a fay kullihinne a ga huna. ²⁰ Amma nda hayaa tee cimi, kaboo silbawey mana diyandi

woysoogaa ga, ²¹ i ga woysoogaa fattandi baaboo hugoo mijoo ga, koyraa borey g'a warra nda tondi k'a wii, a ga buu, zama almunkar no a n'a tee Izirayel ra, ka woykuurutaray tee nga baaba hugoo ra. Woo ra n'ga ifutu kaa war game.

²² Nda aru garandi a ga kani nda woyhiiji, ihinkaa kul ga wiiyandi, aroo kanj kani nda woyoo nda woyoo hunday. Ifutu kaa Izirayel ra.

²³ Nda woysoogo kanj si aru bay, aru n'a wiri, de aru tana dii a koyraa ra ka kani nda a, ²⁴ war ma ngi boro hinkaa kul fattandi koyraa mijoo ga, war m'i warra nda tondi k'i wii, i ga buu. Woysoogaa ga buu, zama a mana kaati koyraa ra ka borey cee. Aroo ga buu, zama a nka kanj nga cinaa wandoo ga. Woo ra n'ga ifutu kaa war game. ²⁵ Amma nda hawsaa ra aroo dii woysoogo kanj wirandi, nda aroo n'a dii ka kani nda a, aroo hinne kanj kani nda a no ma wiiyandi.

²⁶ Masi haya kul tee woysoogaa se, woysoogaa mana zunubu kul tee kanj ga hima nda buuyan. A ga hima nda boro kanj kanj nga cinaa ga k'a wii. ²⁷ Zama hawsaa ra a duu a, woysoogaa kaati, amma boro kul sii no kanj g'a hallasi.

²⁸ Nda aru dii woysoogo kanj si aru bay kanj mana wirandi, a kanj a ga ka kani nda a, de i n'i gar a ra, ²⁹ aroo kanj kani nda woysoogaa ga nzorfu kaaray tamma boj woyguu (50) noo woysoogaa baaba se, zama a nka kanj a ga, a g'a tee nga wandoo, a si hin k'a fay kullihinne a ga huna.»

23

¹ «Boro kul masi margaa nda nga baaba wan-

doo, baaboo kaynandiyan no.»

Borey kaŋ si huru Abadantaa jamaa ra

² «Aru kaŋ maamey tutubandi, wala arutaraa dunbu ka hun a ga si huru Abadantaa jamaa ra.

³ Alharam si huru Abadantaa jamaa ra. Ba nga hayroo iwoyantoo (10to) si huru a ra.

⁴ Amoŋ boro nda Mowab boro si huru Abadantaa jamaa ra. Ba ngi hayroo iwoyantoo (10to) si huru Abadantaa jamaa ra hala abada. ⁵ Zama i mana kaa ka war kubay nda ŋaayan nda hari fondaa ra, waatoo kaŋ war fatta Misira, de mo i na Balam, Bewor iz'aroo kaŋ hun Petor koyraa ra kaŋ goo Mezopotami sufuray a ma war danga.

⁶ Amma Abadantaa, ni Koyoo mana yadda ka haŋajer Balam se. Abadantaa, ni Koyoo na dangaroo barmay ma ne k'a tee gaarari, zama Abadantaa, ni Koyoo nka baa ni. ⁷ Abada masi ngi alaafiyaa nda ngi gomnoo ceci kullihinne n'ga huna.

⁸ Masi Edom boro dii harramante, zama ni armaa no, masi Misira boro dii harramante, zama ni nka goro ka waati tee nga gandaa ra.

⁹ Ngi hayroo, hala ihinzantoo ga hin ka huru Abadantaa jamaa ra.»

Jamaa kaloo ga hima ka henan

¹⁰ «Waati kaŋ ni koy ni iberey wongu, ma mooru ifutu kul. ¹¹ Nda aru goo ni do kaŋ si henan, zama cijinoo ra nga almaaniyoo mun a ga, a ga hima ka fatta jamaa kaloo se taray, a masi huru kaloo ra. ¹² Alaasaroo ra, a ma ŋumay nda hari, waynaa kaŋyanoo ga, a ga hin ka huru jamaa kaloo ra. ¹³ Ma nongu tee jere ga, jamaa

kaloo se taray, no din ra n'ga koy. ¹⁴ Kuumu ma bara ni jinawey ra, nda n'koy saaji, ma guusu kaa, de ma ni žiiboo fiji. ¹⁵ Zama Abadantaa, ni Koyoo ga dira jamaa kaloo game ka ni hallasi ka ni iberey dan ni kaboo ra. Ni jamaa kaloo ma henan hala a masi dii ni do albasi kul, de a masi hun ni bande.»

Tam kaŋ zuru ašariyaa

¹⁶ «Masi tam kaŋ zuru nga koyoo ga ka kaa ka tugu ni do, yeeti nga koyoo se. ¹⁷ A ga goro ni do, ni jamaa game nongoo kaŋ a n'a suuba ra, ni koyrawey affoo ra, nongoo kaŋ kan a se, mas'a žilla.»

Zinaa kaŋ ga teendi tooru hugey ra

¹⁸ «Izirayel ize woyey game, zinaa kaŋ ga teendi tooru hugey ra masi teendi war do, Izirayel iz'arey game, zinaa kaŋ ga teendi tooru hugey ra masi teendi war do. ¹⁹ Woy zinateeri banaa wala aru zinateeri banaa, masi kate nda a Abadantaa, ni Koyoo hugoo ra, ka meefur kul kaŋ no bana, zama ngi boro hinkaa kul man'ti kala almuhal Abadantaa, ni Koyoo se.»

Garaw nda albaha

²⁰ «Masi garaw ni armaa se ka albaha dii a ga: mas'a tee nooru ra, mas'a tee ŋaayan ra, mas'a tee haya kul ra kaŋ ga garawandi ka duu albaha. ²¹ N'ga hin ka albaha dii yaw ga, amma ni armaa, mas'a dii a ga, hala Abadantaa, ni Koyoo ma albarka dan ni kabe goyey kul ra, gandaa ga kaŋ ra n'ga huru k'a mayray.»

Meefur ašariyaa

²² «Nda n'na meefur zaa Abadantaa, ni Koyoo se, masi gay man'a kaa, zama šikka sii, Abadantaa, ni Koyoo ga ni hãa nda a, nda woo teendi, a ga tee ma ne zunubu. ²³ Nda n'na ni boŋ dii mana meefur zaa, mana duu zunubu. ²⁴ Amma haya kaŋ ni mijoo n'a har, m'a tee ka sawa nda meefuroo kaŋ n'n'a zaa nda ni boŋ Abadantaa, ni Koyoo se, woo kaŋ ni mijoo n'a har.»

Ka ŋaa ni cinaa faaroo ra ašariyaa

²⁵ «Nda ni huru ni cinaa alaneb faaroo ra, n'ga hin ka alaneb-izey ŋaa nda woo kaŋ kan ma ne hala ma kungu, amma masi daŋ ni jinaa ra. ²⁶ Nda ni huru ni cinaa taasoo faaroo ra, n'ga hin ka jeeni kaa nda ni kabey, amma masi cendi daŋ ni cinaa taasoo ra.»

24

Woy kaŋ fay ašariyaa

¹ «Nda aru na woy zaa hiijay, de woyoo mana kan a se koyne, zama a dii woyoo ga haya kaŋ si tee a se, a ma fay-kaddaasu hantum a se. Nda a n'a noo a se, a m'a fattandi nga do. ² A ga fatta a do, a ga koy, a ga hin ka tee aru tana se wande. ³ Nda aroo woo mo si bag'a, a ma fay-kaddaasu hantum a se. Nda a n'a noo a se, a m'a fattandi nga do. Wala nda aroo kaŋ n'a zaa buu, ⁴ aru jinaa din kaŋ n'a naŋ si hin k'a zaa wande koyne, zama a si halal a se, almuhal no Abadantaa jine. Masi zunubu daŋ ganda ga kaŋ Abadantaa, ni Koyoo g'a noo ma ne sanda tubu.»

Aru hiiji taaga ašariyaa

⁵ «Aruhiiji taaga si koy wongu, de mo jeraw kul masi huru a ga, haya kul s'a dii hala jiiri foo nga hugoo sabbu se, a ma woyoo kanj a hiiji a jaalandi.»

Tolme ašariyaa

⁶ «Masi fufutondi dii tolme, masi fufutondizoo mo dii. Nda n'n'a woo tee, a ga hima nda hundi no n'n'a dii tolme.»

Boro zaayan ašariyaa

⁷ «Nda boro diyandi kanj na nga armaa zay Izirayel borey ra k'a danj banjataray wala a n'a neere, goy futu teekaa ga wiiyandi. Woo ra n'ga ifutu kaa war game.»

Jiray ašariyaa

⁸ «Ni bonj hawgay jiray ga, ma hanse ka lakkal danj a se, de ma hayaa kul tee nda takaa kanj nda sargari juwalkey kanj ti Lewi boro g'a cawandi ma ne. War ma gaabandi ka goy nda woo kanj nda ay na sargari juwalkey yaamar. ⁹ Hongu hayaa kanj Abadantaa, ni Koyoo n'a tee Maryama se fonda ra waatoo kanj war ga fatta Misira.*»

Tolme ašariyaa koyne

¹⁰ «Nda ni garaw ni cinaa se, masi huru nga hugoo ra ka tolme dii, ¹¹ ni mma cindi taray, bora kanj se n'ga garaw ga kate ma ne tolmaa taray. ¹² Nda talka no, masi nanj nga tolmaa ma kani ni do. ¹³ Ma gaabandi ka tolmaa yeeti a se waynaa kanjanoo ga hala a ma kani nga

* 24:9 24.9 Kabuyaney 12.10.

bankaaraa ra, a ma gaara ma ne. Šerretaray no ma ne Abadantaa, ni Koyoo do.»

Goykaw-ize ašariyaa

¹⁴ «Masi goykaw-ize talka wala alfukaaru šiita, a ma tee ni armey wala ni yawey affoo kaŋ ga goro ni gandaa koyrawey ra. ¹⁵ M'a noo nga zaaroo goyhayoo za waynaa mana kaŋ, zama talka no, a ga too a ga. Nda man'ti woo, a ga kaati ka Abadantaa cee ni ga, de n'ga duu zunubu.»

Boro foo kul ga tuuru nga boŋ maapoo ga

¹⁶ «Baabey si wiiyandi izey maaganda se, izey si wiiyandi baabey maaganda se. Boro foo kul ga wiiyandi nga boŋ zunuboo maaganda se.»

Haya kaŋ ga nanandi talkey se

¹⁷ «Masi yaw nda alyatim toopne, masi woy kaŋ kurpoo buu bankaaraa dii tolme. ¹⁸ Ma hongu kaŋ ni cindi ka tee baŋna Misira, Abadantaa, ni Koyoo na ni feeri. Woo se ay ga ni yaamar ma šennoo woo ka goy.

¹⁹ Waati kaŋ n'ga ni faaroo hegay, de ni dirna jeeni ni faaroo ra, masi willi ka koy a zaa. A man'ti kala yawoo, nda alyatimoo, nda woyoo kaŋ kurpoo buu wane. Nda n'n'a woo tee, Abadantaa, ni Koyoo ma albarka daŋ ni kabe goyey kul ra. ²⁰ Waati kaŋ n'ga ni zaytu-izey som, masi yee a ga ka wey kaŋ cindi a ga dogu. A man'ti kala yawoo, nda alyatimoo, nda woyoo kaŋ kurpoo buu wane. ²¹ Waati kaŋ n'ga ni alaneb-izey kosu, masi willi ka izey kaŋ cindi a ga ceeci. A man'ti kala yawoo, nda alyatimoo, nda woyoo kaŋ kurpoo buu wane. ²² Ma hongu

kaŋ ni cindi ka tee baŋŋa Misira gandaa ra. Woo se ay ga ni yaamar ma ŝennoo woo ka dira.»

25

Takaa kaŋ nda ciiti ga dunbandi

¹ «Nda kakaw huru boroyaŋ game, i ga koy alkaaloo jine a m'i ciiti, cimikoynoo ga henanandi, woo kaŋ sii nda cimi ga zukandi. ² Nda bora a kaŋ sii nda cimi ga hima ka žabandi, alkaaloo g'a daaru ganda, i m'a barzu jinoo ra ka sawa nda barzu mee hinnaa kaŋ nda nga layboo ga hima. ³ Barzu mee woytaaci (40) no ma hun a ra, amma i masi bisa a ga, nda a bisa woo, ma hunbur ni armaa masi koy kayna ni jine.»

Haw ašariyaa

⁴ «Masi heejoo mijoo haw waati kaŋ a ga taasu musay.»

Naa-izetaray hijay

⁵ «Nda armayaŋ ga goro cere bande, nda affoo buu bila nda a ma duu iz'aru, bukaa wandoo si koy hiji ceewaani. Nga alboraa ga koy a do k'a zaa wande, woo ra a na hayaa tee a se kaŋ albora ga hima k'a tee. ⁶ Gunde jinaa kaŋ a g'a daŋ aduŋŋa ra armaa kaŋ buu maapoo no ma huru a ga, hala maapoo masi tuusandi ka hun Izirayel ra.

⁷ Nda aroo woo si baa nga ma nga albora woyoo zaa wande, albora woyoo ga žigi ka koy koyraa mijoo ga boro beerey do ka nee i se: «Agay alboraa wanji ka nga armaa maapoo tunandi Izirayel ra, a wanji ka nga alborataraa goyoo tee ya ne.» ⁸ Alboraa koyraa boro beerey

g'a cee ka šelan a se. Nda a cindi a ga ka nee: <Ay si baa y'a zaa wande>, ⁹ woo ga, albora woyoo ga man nga albora boro beerey jine, a ga nga albora aroo taami cala foo kaa, de a ga tufa ndumoo ga. A ga nee: <Hayaa ne kaŋ boro g'a tee aru se kaŋ wanji ka nga armaa hugoo kayandi.> ¹⁰ Maapoo kaŋ nda i ga bora cee Izirayel ra ti: <Bora kaŋ taami cala faa hun hugoo.>»

Woy si hima ka huru aru hinka yenje ra

¹¹ «Nda aru hinka yenje, nda affoo wandoo man ka nga kurpoo kaa bora kaŋ g'a kar kaboo ra, nda a na nga kaboo taŋ ka aroo dii nda nga arutarawey, ¹² ma woyoo kaboo dunbu, masi hinna a se.»

Maamala ašariyaa

¹³ «Neeši tondi hinka, ikaccu nda ibeeri masi bara ni saakoo ra. ¹⁴ Neeši jinay hinka, ikaccu nda ibeeri masi bara ni do. ¹⁵ Neeši tondi henna cimi ma bara ma ne, neeši jinay henna cimi ma bara ma ne, hala ma duu ka duu aloomur gandaa ra kaŋ Abadantaa, ni Koyoo g'a noo ma ne. ¹⁶ Zama boro kul kaŋ ga woo tee, boro kul kaŋ ga goy nda šerretaray jaŋay, almuhal no Abadantaa, ni Koyoo do.»

Amalek borey šennoo

¹⁷ «Hongu hayaa kaŋ Amalek n'a tee ma ne fondaa ra waatoo kaŋ war ga fatta Misira, ¹⁸ takaa kaŋ nda a na ni kubay fondaa ra, ka ni banda borey kar, yalaafantey kul kaŋ goo banda here, a gar kaŋ ni fara, ni dusu, zama a si hunbur Irkoy. ¹⁹ Waati kaŋ Abadantaa, ni Koyoo, na ni

noo alaafiya ka ni kaa ni iberey kul kabey ra kaŋ ga ni kuubi ka ni bere gandaa ra kaŋ Abadantaa, ni Koyoo g'a noo ma ne sanda tubu, hala m'a mayray, ma Amalek maapoo kaa beenaa cire. Masi dirŋa woo.»

26

Dumari-ize jina-jinawey ašariyaa

¹ «Waati kaŋ ni huru gandaa ra kaŋ Abadantaa, ni Koyoo g'a noo ma ne sanda tubu, waati kaŋ n'n'a mayray, de ni goro a ra, ² n'ga ni gandaa kaŋ Abadantaa g'a noo ma ne dumari-ize jina-jinawey kul zaa, m'i daŋ kokondo ra, de n'ga koy nongoo kaŋ Abadantaa, ni Koyoo g'a suuba ka nga maapoo gorandi a ra. ³ Ma koy sargari juwalkaa do kaŋ hanoo din goo nga goy zaarey ra, ma nee a se: <Ay g'a har hō Abadantaa, ni Koyoo jine kaŋ ay huru gandaa ra kaŋ Abadantaa žee ir baabey se kaŋ nga g'a noo ir se.> ⁴ Sargari juwalkaa ga kokondaa dii ni kaboo ra k'a jisi Abadantaa, ni Koyoo sargari tonadogoo jine. ⁵ De ma šennoo zaa Abadantaa, ni Koyoo jine ka nee: <Ay baaba man'ti kala Aram boro kaŋ ga gana-gana, a nka zunbu ka koy Misira, nga nda boro kaynayan ka goro no din sanda taabuši. A tee dumi beeri kaŋ goo nda gaabi, i ga boobo. ⁶ Misira borey n'ir žilla k'ir kankam k'ir daŋ goy šenda ra. ⁷ Ir kaati ka Abadantaa, ir baabey Koyoo cee. Abadantaa na haŋajer ir se, a dii ir kankamroo, nda ir zaraboo, nda ir šiitaroo. ⁸ Abadantaa man'ir fattandi Misira kala nda kabe gaabante,

nda hini, nda teegoy beeri hunburante, nda tammaasayan, nda kayfiyan. ⁹ Nga no ka kate ir ne ra, a n'ir noo gandaa woo, ganda kan ra waa nda yuu ga tee hari. ¹⁰ Sohō nga ne, ay ga kate laboo kan ni, Abadantaa n'a noo ya ne dumari-ize jina-jinawey.> Šennoo kan harandi banda ga, ma hayey jisi Abadantaa, ni Koyoo jine, ma sujudu Abadantaa, ni Koyoo jine.

¹¹ Woo banda ga, ma jaali haya henney kul maaganda kan Abadantaa, ni Koyoo n'i noo ni nda ni hugoo se, ni, nda Lewi boraa, nda yawoo bande kan goo ni do.»

Jiiri hinzantoo azakkaa

¹² «Jiiri hinza kul, jiiri hinzantoo ti azakkaa jiiroo. Waati kan n'na ni hayey kul hegaa azakkaa kaa, m'a noo Lewi boraa se, nda yawoo, nda alyatimoo, nda woyoo kan kurpoo buu. I g'a ŋaa, i ga kungu ni koyrawey ra. ¹³ Waatoo din ma nee Abadantaa, ni Koyoo jine: <Ay na hayaa kan yeetandi jere ga Irkoy se kaa ay hugoo ra, ay n'a noo Lewi boraa, nda yawoo, nda alyatimoo, nda woyoo kan kurpoo buu se ka sawa nda yaamar kul kan n'n'a noo ya ne, bila nda y'a hoo, ya na dirna ba affoo. ¹⁴ Ya na haya kul ŋaa a ra waatoo kan ay goo buuyan goray ra, ya na haya kul kaa a ra waatoo kan ay si henan, ya na haya kul kaa a ra bukaw se. Ay na hanajer Abadantaa, ay Koyoo se, ay goy nda takaa hunday kan nda n'n'ay yaamar. ¹⁵ Abadantaa, ni kan goo ni nongoo henanantaa ra kan ti beenaa, fuuni ganda ka guna ka dii, ma albarka dan ni jamaa Izirayel ra, nda gandaa kan

n'n'a noo ir se ra sanda takaa nda n'n'a žee ir baabey se, gandaa kaŋ ra yuu nda waa ga tee hari.»»

Izirayel man'ti kala Abadantaa jamaa

¹⁶ «Hõ Abadantaa, ni Koyoo ga ni yaamar ma hantumey, nda fondawey wey ka goy, m'i dii, m'i ka goy nda ni binoo kul nda ni hundoo kul. ¹⁷ Hõ n'na allaahidu zaa kaŋ Abadantaa ti ni Koyoo, de mo n'ga hanga nga fondawey, kaŋ n'ga nga hantumey, nda nga yaamarey, nda nga ašariyawey dii, de mo n'ga haŋajer a se. ¹⁸ Hõ Abadantaa na allaahidu zaa ma ne kaŋ ni ti nga halaalaa sanda takaa kaŋ nda a n'a har ma ne, de mo kaŋ ma nga yaamarey kul dii, ¹⁹ hala nga ma hanse ka ni noo beeray, nda maa, nda jeeray ka bisa dumey kul kaŋ a n'i taka, ma tee jama henanante Abadantaa, ni Koyoo se sanda takaa kaŋ nda a n'a har ma ne.»

27

Tondey kaŋ i n'i kayandi Ebal tondi hondoo ga

¹ Musa nda Izirayel boro beerey na jamaa yaamar ka nee: «Yaamaroo kul kaŋ ay g'a har war se hõ, war m'a dii. ² Han kaŋ war na Žurdeŋ isaa deŋ ka bisa gandaa ra kaŋ Abadantaa, ni Koyoo g'a noo ma ne, ma tondi beeriyan kayandi, m'i yon nda dooru. ³ Ma ašariyaa woo šenney kul hantum i ga waati kaŋ ni bisa ka huru gandaa ra kaŋ Abadantaa, ni Koyoo g'a noo ma ne, ganda kaŋ ra waa nda yuu ga tee hari, nda takaa kaŋ nda Abadantaa, ni baabey Koyoo n'a har ma ne. ⁴ Waati kaŋ war na Žurdeŋ isaa deŋ, war

ma tondey wey kayandi Ebal tondi hondoo boŋ kaŋ ay ga war yaamar hõ war m'i kayandi, m'i yon nda dooru. ⁵ No din ra ma sargari tonadoo cin Abadantaa, ni Koyoo se, sargari tonadoo kaŋ teendi nda tondi, tondiyaŋ kaŋ ga guuru mana bay ka tuku. ⁶ Ma Abadantaa, ni Koyoo sargari tonadogoo cin nda tondiyaŋ kaŋ mana goyandi. Nga boŋ n'ga sargari kukuranteyaŋ kaa Abadantaa, ni Koyoo se. ⁷ Ma alaafiya teendi sargarey kaa, no din ra ma ŋaa, ma jaali Abadantaa, ni Koyoo jine. ⁸ Tondey wey ga ma ašariyaa woo šenney kul hantum k'i žeeru a ga kaaray.»

⁹ Musa nda sargari juwalkey kaŋ ti Lewi boro šelaŋ Izirayel kul se ka nee: «Izirayel, dangay, ma haŋajer. Hõ ni tee Abadantaa, ni Koyoo jamaa. ¹⁰ Ma haŋajer Abadantaa, ni Koyoo se, ma nga yaamarey nda nga hantumey ka dira kaŋ ay g'i noo ma ne hõ.»

¹¹ Zaaroo din hunday ra, Musa na jamaa yaamar ka nee: ¹² «Waati kaŋ war na Žurden isaa deŋ, alkabiilawey kaŋ ti Simewoŋ, nda Lewi, nda Žuda, nda Isakar, nda Isufi, nda Benžamen ga kay Garizim tondi hondoo boŋ ka albarka gaara jamaa se. ¹³ Amma alkabiilawey kaŋ ti Ruben, nda Gad, nda Ašer, nda Zabuloŋ, nda Dan, nda Neftali ga kay Ebal tondi hondoo boŋ laali gaarayan se.»

Laaliyan woy cindi hinkaa (12)

¹⁴ Lewi borey ga šennoo zaa ka jinde jer ka nee Izirayel arey kul se:

15 «Boraa laali kaŋ ga bundu tooru hanse wala kaŋ ga guuru mennandi k'a tee tooru, haya no kaŋ kabe goykaw k'a tee k'a dan nongu tugante ra. Almuhal no Abadantaa do. Jamaa kul ga zaabi ka nee: <Amin.>

16 Boraa laali kaŋ ga nga baaba nda nga jaa kaynandi. Jamaa kul ga nee: <Amin.>

17 Boraa laali kaŋ ga nga cinaa laboo hirrey kaa dogey ra. Jamaa kul ga nee: <Amin.>

18 Boraa laali kaŋ ga danaw fondaa derandi a se. Jamaa kul ga nee: <Amin.>

19 Boraa laali kaŋ ga yaw, wala alyatim, wala woy kaŋ kurŋoo buu toone. Jamaa kul ga nee: <Amin.>

20 Boraa laali kaŋ ga kani nda nga baaba wandoo, zama a nka nga baaba kaynandi. Jamaa kul ga nee: <Amin.>

21 Boraa laali kaŋ ga marga nda adabba, dumi kul kaŋ no. Jamaa kul ga nee: <Amin.>

22 Boraa laali kaŋ ga kani nda nga woymaa, a ma tee baaboo ize woyoo wala jaŋoo ize woyoo. Jamaa kul ga nee: <Amin.>

23 Boraa laali kaŋ ga kani nda nga wandoo jaa. Jamaa kul ga nee: <Amin.>

24 Boraa laali kaŋ ga nga cinaa kar k'a wii tuguyan ra. Jamaa kul ga nee: <Amin.>

25 Boraa laali kaŋ ga sufuray taa ka boro kaŋ mana haya kul tee kuroo mun. Jamaa kul ga nee: <Amin.>

26 Boraa laali kaŋ si ašariyaa woo šenney kayandi k'i ka dira. Jamaa kul ga nee: <Amin.>»

28

Irkoy na allaahiduyan zaa albarka here

¹ «Nda n'ga hanajer ka boori Abadantaa, ni Koyoo se ka gaabandi ka dira nga yaamarey kul bande nda takaa kan nda ay g'i har ma ne hō, Abadantaa, ni Koyoo ga ni jer beene ka bisa laboo dumey kul. ² Nda n'na hanajer Abadantaa, ni Koyoo se, albarkawey kul ne kan n'ga duu ey, de i ga tee ni wane:

³ Albarka ga huru ni ra koyraa ra, albarka ga huru ni ra hawsaa ra. ⁴ Albarka ga huru ni hayroo, nda hayey kan ni laboo g'i hay, nda ni adabbaa hayroo, nda ni hawey hayroo, nda ni alman buuney hayroo ra. ⁵ Albarka ga huru ni kokondaa nda ni hanfoo ra. ⁶ Albarka ga huru ni ra ni hururoo ga, albarka ga huru ni ra ni fattaroo ga.

⁷ Abadantaa ga ni noo hinay ni iberey ga kan ga kay ma ne. I ga fondo folloku zaa ka kaa ka ni wongu, amma i ga zuru ni jine nda fondo iyye. ⁸ Abadantaa ga yaamar noo albarka ma huru ni attam fanjidogey nda ni kabe goyey kul ra. Gandaa kan Abadantaa, ni Koyoo g'a noo ma ne, a ga albarka dan ni ra gandaa din ra.

⁹ Nda n'na Abadantaa, ni Koyoo yaamarey dii, de ni hanga nga fondawey, Abadantaa ga ni tee jama henanante nga boŋ se nda takaa kan nda a n'a žee ma ne. ¹⁰ Dumey kul kan goo laboo ga, ga dii kan Abadantaa maapoo ga ciya ni ga, de i ga hunbur ni.

¹¹ Abadantaa ga ni too nda gomni ka ni hayroo, nda ni adabbaa hayroo, nda hayey kan ni laboo

g'i hay boobandi laboo ga kaŋ Abadantaa n'a zee ni baabey se kaŋ nga g'a noo ma ne. ¹² Abadantaa ga nga alman jisidoo hennaa feeri ma ne kaŋ ti beenaa, ka ni noo ncirpi nga waatoo ra, ka albarka daŋ ni kabe goyoo kul ra. N'ga garaw dumi booboyaŋ se, amma ni, n'si garaw zaa. ¹³ Abadantaa ga ni daŋ jine ma tee boŋoo, n'si tee nsunfaa, waati kul beene no n'goo, abada n'si yee ganda, nda n'ga haŋajer Abadantaa, ni Koyoo yaamarey se kaŋ ay g'i har ma ne hō k'i dii k'i ka dira, ¹⁴ nda n'si šiiri nongu tana here ũenney kul ra kaŋ ay g'i har ma ne hō, nda n'si hanga koy tanayaŋ bande k'i gana.»

Laalirey kaŋ ga duwandi Irkoy haŋajer jaŋaa ra

¹⁵ «Amma nda n'si haŋajer Abadantaa, ni Koyoo se, n'si gaabandi ka dira nga yaamarey kul nda nga hantumey kul bande kaŋ nda ay ga ni yaamar hō, laalirey kul ne kaŋ ga kaa ni ga, de i ga duu ni: ¹⁶ n'ga laali koyraa ra, n'ga laali hawsaa ra. ¹⁷ Ni kokondaa nda ni hanfoo ga laali. ¹⁸ Ni hayroo, nda hayey kaŋ ni laboo g'i hay, nda ni adabbaa hayroo, nda ni alman buuney hayroo ga laali. ¹⁹ N'ga laali ni hururoo ga, n'ga laali ni fattaroo ga.

²⁰ Abadantaa ga laaliyan sanba ni ga, a ga lakkaltunay sanba ni ga, ka ni kabe goyey kul birji, hala ma halaci, ma cahã ka dere, ni teegoy futawey maaganda se, zama n'n'ay naŋ.

²¹ Abadantaa ga wirci laala kaŋ ga bere ka ni kar, hala a ma ni tuusu ka ni kaa laboo ga kaŋ ra n'ga huru k'a mayray. ²² Abadantaa

ga ɲomyan ka ni kar, nda gaaham konni, nda tonyan, nda funsuyan. A ga kate ni faarey ga kogay ka dumari-izey funbandi. I ga duu ni hala ma dere.

²³ Beenaa kaɲ goo ni boɲ ga tee sanda alhan, laboo kaɲ goo ni cire ga tee sanda guuru.

²⁴ Abadantaa ga kusaw nda labu hamni sanba ni gandaa se sanda ncirɲi, a ga hun beenaa ra ka zunbu ni boɲ hala ma halaci.

²⁵ Abadantaa ga ni kar ni iberey jiney ra k'i noo hinay ni ga, n'ga kaa i ga nda fondo folloku, n'ga zuru i jine nda fondo iyye, laboo laamawey kul, boro kaɲ dii ni ga hunbur woo kaɲ duu ni maaganda se. ²⁶ Ni bukaa ga tee ɲaayan cirawey kul nda gandaa adabbawey kul se, boro kul si i dirgasandi.

²⁷ Abadantaa ga ni kar nda Misira futtawey, nda waynaw, nda kursa, nda kaajiri kaɲyaɲ si hin ka duu baani. ²⁸ Abadantaa ga ni kar nda hollay, nda danawtaray, nda boɲ hasaraw. ²⁹ Zaarikay cululu n'ga dadaba sanda takaa kaɲ nda danaw ga dadaba kubaa ra. Haya kul kaɲ n'n'a tee si boori. Waati kul i ga ni šiita, i ga ni kom, n'si duu faabakaw.

³⁰ N'ga woy cee dii, boro tana ga kani nda a, n'ga hugu cin, n'si goro a ra, n'ga alaneb faari tee, n'si izey ɲaa. ³¹ Ni hawoo ga koosandi ni jine, n'si hamoo ɲaa, ni farkaa ga diyandi ni jine, a si yeetandi ma ne, ni alman buunaa ga nondi ni iberey se, boro sii no kaɲ ga ni faaba. ³² Ni iz'arey nda ni ize woyey ga huru jama tana kabey ra, ni moɲey ga dii ey, n'ga fara k'i batu yaada, amma n'si hin ka baffoo tee. ³³ Jama kaɲ

n's'a bay ga hayey kanj ni laboo g'i hay nda ni kabe goyoo albarkaa njaa, waati kul n'ga šiita n'ga kankam. ³⁴ Hayaa kanj ni moyey dii a ga ni kanandi hollay ra.

³⁵ Abadantaa ga ni kanjey nda ni ceehamey kar nda futta laalayan kanj si hin ka duu baani, a ga ni kar nda ey za ni cewoo ga hala ni bonoo ga.

³⁶ Abadantaa ga ni nda ni kokoyoo kanj n'n'a danj ni bonj ka koy ganda ra kanj n's'a bay, ni baabey s'a bay, no din ra n'ga koy tanayan gana kanjanj ti bundu nda tondi. ³⁷ N'ga tee bonjhawayhaya, nda yaasayhaya, nda haarayhaya dumey kul game kanj do Abadantaa ga ni ka koy.

³⁸ N'ga dumi boobo say faarey ra, amma haya kaccu no n'g'a hegay, zama ndoowey g'a njaa.

³⁹ N'ga alaneb faariyanj tee, n'g'i hanse, amma n'si ngi alaneb haroo hanj, n'si ngi hegaa tee, zama nooney g'i njaa. ⁴⁰ Ni gandaa kul ga tee zaytunaa, amma jiyoo si yonandi ni ga, zama ni zaytu-izey ga kanj. ⁴¹ N'ga iz'aruyanj nda ize woyyanj hay, amma i si tee ni wane, zama i ga huru tamtaray. ⁴² Ndoo beerey ga ni tuurey kul nda hayey kanj ni laboo g'i hay daabu.

⁴³ Yawoo kanj goo ni do goo ma ne beene waati kul, de ni, waati kul ni mma yee ganda, ⁴⁴ a ga garaw ma ne, amma ni, haya sii ma ne kanj n'g'a garaw a se. Nga, a ga huru ni jine ka tee bonjoo, de ni, n'ga tee nsunfaa.

⁴⁵ Laalirey wey kul ga kanj ni bonj, i ga hanga ni, ka duu ni hala waati kanj ni halaci, zama mana hanajer Abadantaa, ni Koyoo se ka nga

yaamarey nda nga hantumey dii kaŋ nda a na ni yaamar. ⁴⁶ Laalirey wey duu ni hala i ma tee tammaasa nda kayfi ni nda ni hayroo se hala abada.

⁴⁷ Zama mana Abadantaa, ni Koyoo gana nda naali nda binekaanay waatoo kaŋ a na ni feeri haya kul here, ⁴⁸ woo se iberey kaŋ Abadantaa g'i sanba ni ga, n'ga tee i se tam heray nda jaw ra, nda gaa koonu, nda talkataray haya kul ra. Abadantaa ga guuru tinjay-zaa-bundu daŋ ni jindoo ga hala waati kaŋ a na ni halaci. ⁴⁹ Abadantaa ga gandaa kaŋ ga mooru, a goo hala adunna boŋ faa ga sanba ni ga, ganda kaŋ ga gum ni ga sanda takaa kaŋ nda dutaloo ga zunbu nga hamoo ga, ganda no kaŋ n'si maa nga ŝennoo, ⁵⁰ dumi kaŋ ndumoo ga futu, a si boro ŝeena beerandi, a si alhormo tee soogo se. ⁵¹ A ga ni almanoo hayroo nda hayey kaŋ ni laboo g'i hay ŋaa hala ma halaci, i si alkama, wala alaneb hari, wala jii, wala ni adabba beerey hayroo, wala ni alman buuney hayroo naŋ war se, kokoroo ti a ga ni derandi. ⁵² A ga ni wanga ka ni daŋ game koyrawey kul ra hala waati kaŋ ra cete kuku gaabantey wey kaŋ ra n'na ni naanaa daŋ kaŋ ni gandaa kul ra. A ga ni wanga ka ni daŋ game ni koyrawey kul ra, a ga ni gandaa kul dii kaŋ Abadantaa, ni Koyoo g'a noo ma ne.

⁵³ Ni iberoo ga ni wanga ka ni daŋ game ka ni ŝiita hala nongu kaŋ ra n'ga ni gundoo izoo ŋaa, n'ga ni iz'arey nda ni ize woyey kaŋ Abadantaa, ni Koyoo n'i noo ma ne hamey ŋaa. ⁵⁴ Ni do, arey kul boro henna kaŋ ti alaafiyakoyni, si hinna nga armey, nda nga wandoo kaŋ binoo ga

bag'a nda nga izey cindey kanj goo maapoo ga. ⁵⁵ Nga izey hamey kanj a g'i nja, a s'i zamna nga nda nga borey game, zama haya kul mana cindi a se kanj a g'a nja nda man'ti wey, wangaroo nda šiitaroo kanj ni iberoo g'a tee ni koyrawey ra maaganda se. ⁵⁶ Ni do, woyey kul boro henna kanj ti alaafiyakoyni, nga borohennataraa nda nga alaafiya se, a si baa nga ma ba nga ceetaamoo fur laboo ga. A si hinna nga kurpoo kanj binoo ga bag'a se nda nga iz'aroo nda nga ize woyoo se. ⁵⁷ A ga baa nga foo ma nga haykuboo nda izey kanj a n'i danj adupna ra nja, zama haya kul mana cindi a se kanj a ga nja nda man'ti wey, wangaroo nda šiitaroo kanj ni iberoo g'a tee ni koyrawey ra maaganda se.

⁵⁸ Nda n'si gaabandi ka ašariyaa woo šenney kul kanj hantumandi tiiraa woo ra ka dira, nda n'si hunbur maa daržantaa kanj ga hunburandi, Abadantaa, ni Koyoo, ⁵⁹ Abadantaa ga ni nda ni hayroo kar nda balaawu beeriyanj kanj ga gay nda wirci laalayanj kanj ga gay, hayayanj no kanj ga bonj haw. ⁶⁰ A ga kate ni ga Misira wirci laaley kanj n'ga hunbur ey, i ga denji ni ga. ⁶¹ Abadantaa ga kate ni ga ba wirci dumi kul, nda balaawu kanyanj mana hantumandi ašariyaa tiiraa woo ra hala waati kanj ni halaci. ⁶² War kanj cindi ka boobo sanda beenaa handarawey, war ga kaa ka tee boro kaynayanj, zama mana hanajer Abadantaa, ni Koyoo se. ⁶³ Takaa kanj nda a kan Abadantaa se nga ma gomni tee war se ka war boobandi, takaa din da a ga kan Abadantaa se nga ma war derandi ka war halaci. War

ga hun laboo ga kaŋ ra n'ga huru k'a mayray. ⁶⁴ Abadantaa ga ni say dumey kul ra, laboo boŋ foo ga ka koy boŋ faa ga. No din ra n'ga koy tanayan kaŋ ti bundu nda tondi gana kaŋ ni, n's'i bay, ni baabey s'i bay. ⁶⁵ Dumey din game n'si duu alaafiya, n'si duu baa, ba nongu kaŋ ra ni cewey ga duu hunanzamay. No din ra Abadantaa si ni binoo yaynandi. Ni moogunaa ga kacca, ni tammahãa ga hun. ⁶⁶ Ni do, a ga hima nda ni hunaroo mma deej, n'ga hunbur cijin nda zaari, n'ga alhuzun nda ni hunaroo nda ni buuroo. ⁶⁷ Subbaahi n'ga nee: <Jalla, nda a gar ba cijinoo no!>, cijinoo ra, n'ga nee: <Jalla, nda a gar ba subbaahoo no!> hunburaa kaŋ n'g'a maate ni binoo ra nda hayaa kaŋ ga teendi ni moyey cire maaganda. ⁶⁸ Abadantaa ga ni yeeti harihiyan ra Misira ra, n'ga koy nongoo kaŋ ay bay k'a har ma ne ka nee: <N'si dii a koyne!>* No din ra war ga war boŋ neere war iberey se sanda baŋŋayan nda koŋŋayan, amma boro kul si war day.»

Musa šenni kokorantaa

⁶⁹ Wey ti amaanaa šenney kaŋ Abadantaa na Musa yaamar a m'i daŋ nga nda Izirayel borey game Mowab gandaa ra ka tonton amaanaa ga kaŋ a n'a daŋ nga nda ey game Horeb tondi hondoo do.

29

Hayaa kaŋ Irkoy n'a tee Izirayel se

* **28:68** 28.68 Zamnaa 17.16.

¹ Musa na Izirayel kul cee, a nee i se: «War dii hayaa kul kaŋ Abadantaa n'a goy war jine Misira gandaa ra Firawuuna ga, nda nga tamey kul ga, nda nga gandaa kul ga, ² siiyan beerey kaŋ ni moyey dii ey, tammaasawey wey nda kayfi beerey wey. ³ Amma hala hõ Abadantaa mana war noo bine kaŋ ga faham, wala moo kaŋ ga dii, wala haŋa kaŋ ga maa. ⁴ Ay na war gongu saajoo ra jiiri woytaaci (40), war bankaarawey mana žen war jindey ra, war taamey mana žen war cewey ra. ⁵ War mana takula ŋaa, war mana alaneb hari moora haŋ, war mana harifutu haŋ, hala war ma bay kaŋ agay ti Abadantaa, war Koyoo. ⁶ Waatoo kaŋ war too nongoo woo ra, Sihon, Hešbon kokoyoo nda Og, Bašan kokoyoo fatta k'ir kubay wongu se, ir hin ey. ⁷ Ir na ngi gandaa dii, de ir n'a noo Ruben borey, nda Gad borey, nda Manase alkabiila jeraa se sanda tubuhaya. ⁸ War ma amaanaa woo šenney wey dii, war m'i ka dira hala war teegoyey kul ma boori.»

Izirayel borey ga hima ka Irkoy amaanaa beerandi

⁹ «Hõ war kul goo ma kay Abadantaa, war Koyoo jine, war boŋkoyney, nda war alkabilawey, nda war boro beerey, nda war šenni toonandikey, nda Izirayel arey kul, ¹⁰ nda war zankey, nda war woyey, nda yawey kaŋ goo ni jamaa kaloo ra, za ni tuuri kuunakaa hala ni hari gurkaa. ¹¹ War goo ne ka huru amaanaa ra kaŋ Abadantaa, ni Koyoo n'a žee, žeeyanoo kaŋ Abadantaa, ni Koyoo g'a daŋ ni nda nga game,

¹² hala hõ nga ma ni tee nga jamaa, nga hunday ma tee ni Koyoo sanda takaa kaŋ nda a n'a har ma ne, sanda takaa kaŋ nda a n'a žee ni baabey Ibrahima, nda Isiyaka, nda Yakuba se. ¹³ Man'ti war hinne bande ay ga amaanaa nda žeeyanoo woo tee, ¹⁴ amma ay g'a tee ba borey bande kaŋ goo ir bande hõ ne ra kaŋ goo Abadantaa, ir Koyoo jine nda borey kaŋ sii ir bande ne ra, kaŋ mana hayandi jina.

¹⁵ War hunday ga takaa bay kaŋ nda ir goro Misira gandaa ra, nda takaa kaŋ nda ir bisa dumey game kaŋ game war bisa. ¹⁶ War dii ngi haya harramantey, nda ngi toorey: bunduyan no, nda tondiyan, nda wura nda nzorfu kaaray kaŋ goo i bande. ¹⁷ Aru, wala woy, wala alkabiila, wala dumi masi bara war ra kaŋ binoo bere Abadantaa, ir Koyoo se ka koy dumey wey koyey gana. Boro kul masi bara war ra kaŋ ga tee sanda linji kaŋ ga zay ka pozina wala dumari-ize hotta hay. ¹⁸ Boro kul kaŋ maa žeeyanoo woo šenney masi fooma ka nee: «Ba kaŋ se ay ga hanga ay hundoo alhawaa bande, ay hayey kul ga boori», woo ga kate halaciyān boraa kul ga, maanaa boraa kaŋ ti sanda labu koga nda boraa kaŋ ti sanda labu kaŋ haŋandi. ¹⁹ Abadantaa si baa nga ma yaafa a se. Zama Abadantaa futuroo nda nga cansaa ga zunbu boraa din ga, laaliroo kul kaŋ hantumandi tiiraa woo ra ga kaŋ a boŋ, Abadantaa ga maanoo kaa beenaa cire. ²⁰ Abadantaa g'a fay k'a kaa Izirayel alkabiilawey kul ra bone se, ka sawa nda amaanaa laalirey kul kaŋ hantumandi ašariyaa tiiraa woo ra.»

Abadantaa ga bonawey zumandi kanj a n'i har

²¹ «Zamaney kanj goo kaa borey, war izey kanj ga kaa war dumawey ga, nda yawoo kanj ga hun ganda mooro ra ka kaa, waati kanj i dii gandaa woo balaawey nda wircey kanj nda Abadantaa n'a kar, i ga nee: ²² <Gandaa laboo kul man'ti kala ganjibaali, nda ciiri, nda nuune. Haya kul si hin ka dumandi, dumi kul si boosu, dumari kul si zay, sanda Sodom nda Gomor, nda Aduma nda Seboyim halaciroo kanj Abadantaa n'i halaci nga futuroo nda nga dukuroo ra.> ²³ Gandawey kul ga nee: <Macin se Abadantaa na takaa woo tee gandaa woo se? Macin se a hanse ka futu futay beeroo woo kul?> ²⁴ Borey ga tuuru ka nee: <I nka Abadantaa, ngi baabey Koyoo amaanaa nanj, woo kanj a n'a danj nga nda ey game waatoo kanj a n'i fattandi Misira gandaa ra. ²⁵ I koy koy tanayanj gana ka sujudu i se, koyyanj kanj i s'i bay, kanyanj Abadantaa man'i waadu i se. ²⁶ Woo se Abadantaa futu gandaa woo ga, a na laaliroo kul kanj hantumandi tiiraa woo ra zumandi a ga. ²⁷ Abadantaa n'i dogu nda futay k'i kaa laboo ga, nda dukuray, nda dooray beeri, de a n'i warra ganda tana ra, sanda takaa kanj ra i goo hō.>

²⁸ Haya tugantey man'ti kala Abadantaa, ir Koyoo wane, haya fatawantey man'ti kala ir wane, ir nda ir izey se hala abada hala ir ma ašariyaa woo šenney kul ka dira.»

30

Izirayel borey ga hima ka yee kate Abadantaa ga

¹ «Waati kaŋ ŝenney wey kul tee ni ga, gaararoo nda laaliroo kaŋ ay n'i dan ni jine, nda gandawey kul game kaŋ ra Abadantaa na ni gaaray, nda ni miile ni binoo ra, ² nda ni yee kate Abadantaa, ni Koyoo ga, nda n'ga haŋajer a se nda ni binoo kul, nda ni hundoo kul, ni nda ni izey nda takaa kaŋ nda ay ga ni yaamar hõ, ³ woo ra Abadantaa, ni Koyoo ga ni takaa hanse. A ga tamalla ma ne, a ga ni marga ka hun dumey kul kaŋ ra Abadantaa, ni Koyoo na ni say-say. ⁴ Ba nda ni zandi ka koy hala aduŋŋa boŋ faa ga, Abadantaa, ni Koyoo ga ni marga ka ni zaa no din. ⁵ Abadantaa, ni Koyoo ga kate ni gandaa ra kaŋ ni baabey n'a mayray, de n'g'a mayray. A ga gomni tee ma ne, de a ga ni boobandi ka bisa ni baabey. ⁶ Abadantaa, ni Koyoo ga ni binoo nda ni hayroo binoo danbangu hala ma duu ka baa Abadantaa, ni Koyoo nda ni binoo kul, nda ni hundoo kul, hala ma duu ka huna.

⁷ Abadantaa, ni Koyoo ga laalirey wey kul zumandi ni iberey ga, wey kaŋ ga konna ni, i ga ni gurzugay. ⁸ Ni, n'ga yee kate, n'ga haŋajer Abadantaa se, de n'ga nga yaamarey kul ka dira kaŋ ay g'i har ma ne hõ. ⁹ Abadantaa, ni Koyoo ga gomni doori ni kabe goyoo kul ra, nda ni hayroo kul ra, nda ni adabba hayroo kul ra, nda hayey kaŋ ni laboo g'i hay kul ra, zama ni gomnoo ga yee ka kan Abadantaa se sanda takaa kaŋ nda ni baabey wanoo kan a se, ¹⁰ nda n'na haŋajer Abadantaa, ni Koyoo se ka nga yaamarey nda nga hantumey dii kaŋ hantumandi ašariyaa tiiraa woo ra, de ni yee kate Abadantaa, ni Koyoo ga nda ni binoo kul

nda ni hundoo kul.»

Irkoy Meešenoo si mooru borey

¹¹ «Yaamaroo woo kaŋ ay g'a har ma ne hõ teeyanoo si hanse ka šendi ma ne, a sii ma ne nongu mooro ra kaŋ ra n'si hin ka duu a. ¹² A sii beenaa ra soko ma nee: <May no ma žigi ir se beenaa ra ka kate a ir se ir ma maa hayaa kaŋ a g'a har hala ir ma duu k'a ka dira?> ¹³ A sii teekoo dumaa ga soko ma nee: <May no ma koy ir se teekoo boŋ faa ga ka kate a ir se ir ma maa hayaa kaŋ a g'a har hala ir ma duu k'a ka dira?> ¹⁴ Amma šennoo woo goo ni jeroo ga, ni mipoo ra, ni binoo ra, hala ma duu k'a ka dira.»

Suuba hunayan nda buuyan game

¹⁵ «Guna, hõ ay na hunayan nda gomni daŋ ni jine, ay na buuyan nda bone daŋ ni jine. ¹⁶ Hayaa kaŋ nda ay ga ni yaamar hõ man'ti kala ma baa Abadantaa, ni Koyoo, ma hanga nga fondawey, ma nga yaamarey, nda nga hantumey, nda nga ašariyawey dii, hala ma duu ka huna ma boobo, de mo Abadantaa, ni Koyoo ma albarka daŋ ni ra gandaa ra kaŋ n'ga kaa k'a mayray. ¹⁷ Amma nda ni binoo bere, nda mana haŋajer, n'na ni boŋ naŋ a ma dira ka koy sujudu koy tanayaŋ se ka goy i se, ¹⁸ ay ga war bayrandi hõ kaŋ war ga tuusandi, war si duu aloomur laboo ga kaŋ ra n'ga bisa nda Žurdeŋ isaa ka huru k'a mayray.

¹⁹ Hõ ay ga beenaa nda gandaa tee seede war ga: ay na hunayan nda buuyan daŋ ni jine, ay na albarka nda laaliyan daŋ ni jine. Hunaroo suuba hala ma duu ka huna, ni nda ni hayroo, ²⁰ maanaa ma baa Abadantaa, ni Koyoo, ma

hanajer a se, ma hawa a ga. Nga ti ni hunaroo, ni aloomuroo hala ma duu ka goro laboo ga kaŋ Abadantaa žee kaŋ nga g'a noo ni baabey Ibrahima, nda Isiyaka, nda Yakuba se.»

31

Žozuwe ciyandi ka huru Musa dogoo ra

¹ Musa koy šenney wey har Izirayel kul se, ² a nee i se: «Hō ay goo nda jiiri zangu nda waranka (120). Ay si hin ka huru war jine koyne, Abadantaa nee ya ne: <N'si bisa Žurdeŋ isaa woo ga.>* ³ Abadantaa, ni Koyoo hunday ga dira ni jine, nga no ma dumey wey halaci ni jine, n'g'i gaaray. Žozuwe ga huru ni jine sanda takaa kaŋ nda Abadantaa n'a har. ⁴ Abadantaa ga takaa tee dumey wey se kaŋ a n'a tee Amor borey kokoyey kaŋ ti Sihoŋ nda Og nda ngi gandaa se kaŋ a n'i halaci. ⁵ Abadantaa g'i daŋ war kabey ra, war ma hayaa tee i se ka sawa nda yaamaroo kul kaŋ ay n'a har war se. ⁶ Wa albarka daŋ war boŋ ra, war ma bine tee. War masi hunbur, war masi jijiri i jine: Abadantaa, ni Koyoo hunday no ma dira ni bande. A si ni naŋ, a si ni fur.»

⁷ Musa na Žozuwe cee, a šelaŋ a se Izirayel kul jine ka nee: «Ma albarka daŋ ni boŋ ra, ma bine tee, zama ni no ma huru nda jamaa woo gandaa ra kaŋ Abadantaa žee ngi baabey se kaŋ nga g'a noo i se. Ni no m'a noo i se sanda tubuhaya. ⁸ Abadantaa hunday no ma dira ni

* **31:2** 31.2 Zamnaa 3.27; Kabuyaney 20.12.

jine, nga hunday bara ni bande. A si ni nanj, a si ni fur, masi hunbur, ni binoo masi jiti.»

Musa na ašariyaa talfi sargari juwalkey ga

⁹ Musa na ašariyaa woo hantum k'a noo sargari juwalkey kaŋ ti Lewi iz'arey kaŋ ga Abadantaa amaanaa sundukoo zaa nda Izirayel boro beerey kul se. ¹⁰ Musa n'i yaamar ka nee: «Jiiri iyye benantaa ga, garawey nanyanoo jiiroo waatoo ra, Tendewey jingaroo ra, ¹¹ waati kaŋ Izirayel kul ga kaa ka kay Abadantaa, ni Koyoo jine, nongoo kaŋ a g'a suuba ra, n'ga ašariyaa woo caw Izirayel kul jine. ¹² N'ga jamaa marga, arey, nda woyey, nda zankey, nda yawey kaŋ goo ni koyrawey ra hala i ma maa, i ma denden, i ma hunbur Abadantaa, war Koyoo, de i ma gaabandi ka ašariyaa woo šenney kul ka dira. ¹³ Woo ra ngi izey kaŋ si ašariyaa bay, ga maar'a, de i ga Abadantaa, war Koyoo hunburaa denden alwaatoo kul kaŋ war ga huna laboo ga kaŋ war ga kaa k'a mayray Žurdeŋ isaa denyanoo banda ga.»

Izirayel borey laadir jaŋaa

¹⁴ Abadantaa nee Musa se: «Ni buuroo waatoo man. Žozuwe cee, war ma kay cere kubayyan hukkumoo ra. Ay g'a noo ay yaamarey.» Musa nda Žozuwe koy kay cere kubayyan hukkumoo ra. ¹⁵ Abadantaa bangay hukkumoo ra, duula kuku ra, duula kukoo kay hukkumoo miŋoo ga.

¹⁶ Abadantaa nee Musa se: «N'ga koy ni baabey gar alaaharaa. Jamaa woo ga koy

izefututaray tee† koy waaniyaŋ bande, wey kaŋ goo gandaa kaŋ ra i ga huru. I g'ay naŋ, i ga agay amaanaa dunbu kaŋ ay n'a daŋ agay nda ey game. ¹⁷ Hanoo din, ay ga futu a ga. Ay g'i naŋ, ay si agay ndumoo cebe i se. A ga gonandi, bone boobo nda binemarayyan ga duu a. I ga nee: <Kaŋ se Irkoy sii ir game, nga se bonawey wey duu ir wala?> ¹⁸ Agay, hanoo din, ay si agay ndumoo cebe i se, haya futaa kul kaŋ i n'a tee ka bere koy tanayaŋ here maaganda se. ¹⁹ Sohō, war se war ma baytoo woo hantum. A waanandi Izirayel borey se, a daŋ miŋey ra, a ga tee ya ne seede Izirayel borey ga. ²⁰ Zama ay ga jamaa woo daŋ laboo ra kaŋ ay žee kaŋ ay g'a noo nga baabey se, labu no kaŋ ra waa nda yuu ga tee hari. A ga ŋaa, a ga kungu, a ga warga, woo banda ga, a ga bere koy tanayaŋ here k'i gana, i g'ay kaynandi ka agay amaanaa dunbu. ²¹ Waati kaŋ bone boobo nda binemarayyan kaŋ i ga, baytoo woo ga tuuru sanda seede, zama nga hayroo si dirŋa a. Ay ga ŋgi addibaarawey bay kaŋyaŋ goo ma bangay hō, za ay man'i daŋ gandaa ra kaŋ ay žee kaŋ ay g'a noo i se.»

²² Hanoo din, Musa na baytoo woo hantum k'a waanandi Izirayel borey se.

²³ Woo banda ga, Abadantaa na Žozuwe, Nun iz'aroo yaamar ka nee: «Ma albarka daŋ ni boŋ ra, ma bine tee, zama ni no ma Izirayel borey daŋ gandaa ra kaŋ ay žee kaŋ ay g'a noo i se, agay, ay goo ni bande mo.»

† **31:16** 31.16 Man'ti gaaham here no, laadir jaŋay no Irkoy here.

24 Waatoo kaŋ Musa benandi ka ašariyaa woo šenney hantum tiira ra hala a timme, 25 a na Lewi borey kaŋ ga Abadantaa amaanaa sundukoo zaa yaamar ka nee: 26 «Wa ašariyaa tiiraa woo zaa, war m'a daŋ Abadantaa, war Koyoo, amaanaa sundukoo jere. A ga tee war ga seede no din. 27 Zama agay, ay ga ni turantetaraa nda ni hipešendaa bay. Zama war ture Abadantaa ga ay hunaroo ga, soko ay buuroo banda ga. 28 Wa war alkabiilaa boro beerey nda war šenni toonandikey kul marga kate ay do, ay ga šenney wey har i jine, ay ga beenaa nda gandaa tee i ga seede. 29 Zama ay ga bay kaŋ ay buuroo banda ga, war ga war boŋ hasara. War ga fondaa naŋ kaŋ ay n'a yaamar war se, de waatey kaŋ ga kaa ra bone ga war kubay waati kaŋ war na goy futu tee Abadantaa jine k'a futandi.»

Musa baytoo

30 Musa na baytoo woo kalimawey kul har hala i ben Izirayel jamaa kul jine ka nee:

32

1 «Beenaa, haŋajer ay ga šelan!
Laboo, haŋajer ay miŋoo šenney se!

2 Yala ay bayraa ma doo sanda ncirŋi,
yala ay šennoo ma zunbu sanda harandaŋ,
sanda ncirŋi kaŋ goo subu firzi boŋ,
sanda hari kaŋ goo suboo boŋ!

3 Zama ay ga Abadantaa maapoo fee.
Wa ir Koyoo beerandi!

4 Nga ti Tondoo, nga teegoyey ga timme,
zama nga fondawey kul ga šerre.
Koy no kaŋ ga laadir, šerre jaŋay sii a do,
a ga šerre, cimikoyni no.

5 I na ngi boŋ hasara, man'ti nga no,
haawoo man'ti kala nga izey wane,
zamankasinay golbante kaŋ ga Irkoy hoo.

6 Takaa woo nda war ga hima ka Abadantaa dii
wala, jama hollokom kaŋ sii nda lakkal?
Man'ti ni baaba no kaŋ na ni taka wala?
Man'ti nga ka ni tee ka ni gorandi wala?

7 Hongu waati bisantey,
wa hongu jiiri bisantey zaman ka kaa zaman.
Ni baaba hãa, a g'a deede ma ne.
Boro beerey hãa, i g'a har ma ne.

8 Waati kaŋ Jerantaa na gandawey noo tubu,
waati kaŋ a na adamizey fay, a na jamawey
hirrey kayandi ka sawa nda Izirayel borey
hinnaa.

9 Zama Abadantaa bagaa man'ti kala nga jamaa,
Yakuba ti nga tuboo.

10 A mana duu a kala saaji ganda ra,
saaji bibi kaŋ ga wurru a ga kogu.
A g'a kuubi k'a bere, a ga huga nda a,
a g'a dii sanda nga mootondoo.

11 A ga hima nda dutal kaŋ ga nga izey tunandi
nga tejoo ra,
a ga nuuti-nuuti nga izey boŋ ka nga fatawey k'i
gum k'i zaa,
k'i daŋ nga fitawey ra.

12 Abadantaa hinne no m'a gongu, koy waani kul sii a bande.

13 A n'a dirandi gandaa hodaddawey ra k'a njandi faarey izey,
tondi yuu no a g'a sunsumandi,
a g'a noo jii kan nin tondi ra.

14 A g'a noo haw waahoonu, nda feeji waa, nda feeji-ize maani,
nda Bašan feeji gaarey, nda jindaarey maanoo,
nda farin hamni.
N'ga alaneb-izey haroo han nda alaneb hari moora.

15 Yešurun* warga, a na tafa. Ni warga, ni naasu, ni yuttu.

A na Koyoo nan kan n'a tee,
a na nga hallasiroo Tondoo kaynandi.

16 I ga nga canseroo tunandi nda koy waaniyan ganayan,
i ga almuhalyan k'a futandi.

17 I ga sargari kaa ganjey se kanyan man'ti Irkoy,
koyyan kan i s'i bay, itaagayan kan kaa a mana gay,
kanyan war baabey man'i gana.

18 N'na Tondoo yala kan na ni dan adupna ra,
ni dirna Koyoo kan na ni hay.

19 Waatoo kan Abadantaa dii woo, a mana tee a se,
zama nga iz'arey nda nga ize woyey n'a dor.

20 A nee: <Ay ga agay ndumoo tugu i se,

* 32:15 32.15 Yešurun man'ti kala Izirayel maa foo.

ay ga dii haya kan noo ngi kokoroo ga ti a.
 Zaman laala izeyan no,
 izeyan no kan si laadir.

²¹ I n'ay canseroo tunandi nda hayayan kan
 man'ti Irkoy,
 i n'ay futandi nda haya yaadayan.
 Agay, ay ga ngi canseroo tunandi nda haya kan
 man'ti jama,
 ay g'i futandi nda dumi hollokom.

²² Ay futuroo nuunaa dii,
 a ga dii hala alaaharaa kunehere,
 a ga laboo nda nga hayey kan ga zay a ra n̄aa,
 a ga dii hala tondi hondey asaasey ga.

²³ Ay ga bone marga k'a zumandi i bon̄,
 ay ga ay birawey benandi i ra.

²⁴ Heray g'i noomandi, gaaham konni nda wirci
 laala kan ga bere g'i n̄aa,
 ay ga ganjihoogawey hijey nda gandakoyey
 naajey sanba i ga.

²⁵ Taraa ra, takuba ga ngi izey wii,
 hugoo ra, hunburay g'i wii,
 takaa follokaa no ma tee arusooga, nda
 woysoogo,
 nda ize taana, nda hinbiri kaaray se.>

²⁶ Ay nee ay bon̄ se: <Ay g'i say-say k'i benandi,
 ay ga kate borey masi yee ka hongu ey,

²⁷ nda ay mana hunbur iberoo ma fooma ay ga,
 ngi yenjekaarey ma dere
 ka nee: "Ir gaaboo k'ir ka hin, man'ti Abadantaa
 ka woo tee."

²⁸ Zama ganda no kan mana duu hoyray henna,

lakkaal sii i se.

²⁹ Nda a gar i mma bara nda lakkaal i ga faham
woo se,

i ga ngi kokoroo guna.

³⁰ Taka foo nda boro foo ga boro zenber foo
(1.000) gaaray?

Taka foo nda boro hinka ga boro zenber woy
(10.000) gaaray,

nda ngi Tondoo man'i nondi,

nda Abadantaa man'i dan kabe ra?

³¹ Zama ngi tondoo man'ti ir wanoo dumoo,
ba ir iberey ga tee woo se seede.

³² Ngi alanebɲaŋoo mana hun kala Sodom nda
Gomor† alanebɲaa faaroo ra,

ngi alaneb-izey man'ti kala alaneb-izeyan kan ra
pozina goo,

ngi fafey ga hottu.

³³ Ngi alaneb hari mooraa man'ti kala gan-
dakarfu naaji,

gondi kan ga wiiya naajoo no.

³⁴ Woo mana tugandi ay jeroo ga wala?

Man'ti agay alman jisidogoo ra a goo wala?

³⁵ Agay no ma bana, agay no ma alhaku kaa
waati kan ngi cewey ga tanši.

Zama almasiibaa zaaroo ga baa ka kaa i ga.

Hayaa kan kayandi i se ga kan i bon nda
cahāyan.>

³⁶ Abadantaa ga nga jamaa ciiti,
amma a ga hinna nga tamey se,

† **32:32** 32.32 Sintinoo 18.20–21; 19.4–11.

waati kaŋ a ga dii kaŋ ngi saħã ben,
de mo baŋŋa mana cindi, borcin mana cindi.

³⁷ A ga nee: <Man ra ngi koyey goo,
tondoo kaŋ ga i ga talfi?

³⁸ Man ra borey goo kaŋ na ngi sargarey maaney
ŋaa,
i na ngi sargari hari-harey alaneb hari mooraa
haŋ?

I ma tun, i ma war faaba,
i ma tee war hallasidogoo.>

³⁹ Sohõ wa guna, agay no, cimi no agay no,
koy sii no kala agay.

Agay no ma wiiya, agay no ma hunandi,
agay no ma boro maray, agay no m'a noo baani.
Boro si boro kaa ay kaboo ra.

⁴⁰ Zama ay n'ay kaboo jer beenaa here,
ay ga nee: <Ay ga žee ay hundi duumantaa ga.

⁴¹ Nda ay n'ay takubaa kaŋ ga hima nda meli
mijnoo kaanandi,
nda ay kaboo na ciitoo dii,
ay ga bana ay iberey ra,
agay alhakoo ga hun ay konnaykey ra.

⁴² Ay birawey ga suu nda kuri,
ay takubaa ga bukawey nda baŋŋey hamey nda
ngi kuroo ŋaa,
ba iberey bonkoyney kurey.>

⁴³ Gandawey cindey, wa war jaaloo cebe Irkoy
jamaa se.

Zama a ga faasa nga tamey kurey se,
a ga alhakoo kaa nga yenjekaarey ra,
a ga nga laboo zunubey yaafa nga jamaa se.»

⁴⁴ Musa kaa, nga nda Hoše‡, Nun iz'aroo ka baytoo woo kalimawey kul har jamaa jine.

⁴⁵ Waatoo kaŋ Musa na šenney kul har Izirayel kul jine ka ben, ⁴⁶ a nee i se: «Wa miile šenney kul ga kaŋ ay n'i har war se hō ka war izey yaamar i ma gaabandi ka ašariyaa šenney wey kul ka dira. ⁴⁷ Zama man'ti šenni yaadayaŋ no war se, war hunaroo no. Šennoo woo no ma war noo aloomur laboo ga kaŋ war ga kaa k'a mayray Žurdeŋ isaa denyanoo banda ga.»

Musa buuyanoo bayrandi

⁴⁸ Zaari follokaa din da ra, Abadantaa šelaŋ Musa se ka nee: ⁴⁹ «Žigi Abarim tondi hondey ga, Nebo tondi hondoo boŋ kaŋ goo Mowab gandaa ra, Žeriko tenje, ma Kanaŋ gandaa guna kaŋ ay g'a noo Izirayel borey se a ma tee ngi halaalaa. ⁵⁰ N'ga buu tondi hondoo boŋ kaŋ ga n'ga žigi, n'ga ni hayragey gar alaaharaa, sanda Haruna, ni armaa kaŋ buu Hor tondi hondoo ga, de a na nga hayragey gar alaaharaa. ⁵¹ Zama war na laybu beeri tee ay ga Izirayel borey game, Meriba kaŋ goo Kadeš haroo do, Tisin saajoo ra, war man'ay henanyanoo cebe Izirayel borey game. § ⁵² N'ga gandaa honnay ni jine, amma n'si huru gandaa ra kaŋ ay g'a noo Izirayel borey se.»

33

Musa gaara Izirayel alkabiila woy cindi hinkaa (12) se

‡ **32:44** 32.44 Hoše da se i ga nee Žozuwe, Kabuyaney 13.8, 16ra.

§ **32:51** 32.51 Kabuyaney 20.1-13.

¹ Gaararoo ne kaŋ nda Musa, Irkoy bora, gaara Izirayel se za a mana buu. ² A nee:

«Abadantaa hun Sinay tondi hondoo do ka kaa, a tun Seyir ka koy i do.

Paraŋ tondi hondoo boŋ a bangay nga daržaa ra, a fatta boro henanante zenber woy woyyaŋ ra.

Nga kabe hennaa ga a na ašariyaa kaŋ ga dii ma nee nuune saŋba i se.

³ Abadantaa ga baa jamawey,

nga boro henanantey kul goo ni kaboo ra.

I kay ni cewey cire,

i ga ni šenney taa.

⁴ Musa na ašariyaa noo ir se,

Yakuba jamaa mayraa no.

⁵ A mana cindi ka tee kokoy kala Yešurun*

waatoo kaŋ jamaa boŋkoyney nda Izirayel alka-biilawey ga marga.»

⁶ Yala Ruben ma huna, yala a masi buu,

ba nda nga borey hinnaa ga kacca.

⁷ Hayaa ne kaŋ a n'a har Žuda ga, a nee:

«Abadantaa, haŋajer Žuda jindoo se, ma kate a nga dumoo do.

Yala nga kabey ma kay a se,

yala ma kaa k'a faaba k'a kaa nga iberey kone.»

⁸ Lewi ga, a nee:

«Abadantaa, ni alkurraa goy jinawey kaŋ ti Tumim nda Urim mana talfandi kala bora ga kaŋ laadir ni here,

* 33:5 33.5 Zamnaa 32.15.

boraa no kaŋ n'n'a sii Masa (maanaa <siivan>),
boraa kaŋ ga n'na yenje wiri Meriba (maanaa
<yenje>) haroo do.†

⁹ Boraa no kaŋ ga ūelanŋ nga jaa nda nga baaba
ga ka nee: <Ay s'i guna!>

Boraa no kaŋ si nga armey bay, a si nga izey bay.
Zama i na ni ūenney dii, i na ni amaanaa dii.

¹⁰ I ma ni fondawey cawandi Yakuba se
ka Izirayel cawandi ni aūariyaa.

Yala i ma dugu danŋ ni niinoo cire,
i ma sargari kaŋ tonandi hala a ma ben danŋ ni
sargari tonadogoo ga.

¹¹ Albarka ma huru nga gaaboo ra, Abadantaa,
yadda nga kabe goyoo ga.

Ma borey kaŋ ga kay a se nda wey kaŋ ga konna
a centey kayri,
yala i masi yee ka tun.»

¹² Benžamenŋ ga, a nee:

«Abadantaa baakaa no,
a ga goro jeroo ga nda baani,
waati kul Abadantaa g'a hawgay,
Abadantaa jeseŋ ra a ga goro.»

¹³ Isufi ga, a nee:

«Abadantaa na albarka danŋ nga gandaa ra nda
beenaa gomnoo,

nda harandanŋoo nda gandaa guusoo haroo,

¹⁴ nda waynaa gomney,

nda hayaa kaŋ ga zay ka nin handu kul ra
gomney,

† **33:8** 33.8 Fattaroo 17.1-7; Kabuyaney 20.1-13.

15 nda cee jinaa tondi hondey haya henney,
nda hondey kaŋ ga bara waati kul gomney,
16 nda laboo nda haya kul kaŋ goo a ra gomney.
Yala Irkoy kaŋ ga goro saabaynaŋoo ra alhormaa
ma bara Isufi boŋoo ga,
nga armey boŋkoynoo tepaa ga!
17 Nga haw yaaroo ize jinaa no, darža ma bara a
ga.
Nga hilley si hima nda kala ganjihaw hilliyaŋ.
Ngi nda a ga dumey kar, laboo kanjey kul.
Woo ti Efrayim boro zenber woy woyyaŋ,
woo ti Manase boro zenberyaŋ.»

18 Zabuloŋ ga, a nee:
«Naali Zabuloŋ, ni naarumawey ra,
ni mo Isakar, ma jaali ni hukkumey ra.
19 I ga ciya jamayaŋ se tondi hondoo boŋ.
No din ra i ga šerretaray sargariyaŋ kaa,
zama i ga teekoo gomni beeroo nda almaney kaŋ
ga tugu labutaasoo ra ka huna.»

20 Gad ga, a nee:
«Albarka ma bara boraa se kaŋ ga Gad feeri!
A ga kani sanda ganjihayla woy,
a ga nga hamoo kaboo nda boŋkurunboo kottu.
21 A ga haya jina-jinawey suuba nga boŋ se,
zama no din ra boŋkoynoo hayey ga tugu,
a ga dira jamaa jine,
a goy nda Abadantaa šerretaraa,
a goy nda woo kaŋ ga hima Izirayel here.»

22 Dan ga, a nee:
«Dan man'ti kala ganjihayla-ize

kaŋ ga sar ka fatta Bašaŋ.»

²³ Neftali ga, a nee:

«Neftali kungu nda alhormo nda Abadantaa
albarkaa,
ma waynakaŋay nda gurma mayray.»

²⁴ Ašer ga, a nee:

«Albarka ma huru Ašer ra Yakuba izey game.
A ma duu gaakuri nga armey ra, cewoo ma miti
jiyoo ra.

²⁵ Ni hugu mee daabuhayey ma tee guuru nda
alhan.

Ni gaaboo ma duu aloomur.»

²⁶ «He Yešurun‡, boro kul si hima nda Irkoy.

A ga zunbu ka hun beenaa ra duula ga
ka kaa ka ni faaba nga daržaa ra.

²⁷ Irkoy kaŋ gay a ga bara man'ti kala tugudoo,
waati kul a goo goyoo ga,

a na iberoo gaaray ni jine

ka nee ma ne: <M'a halaci!>

²⁸ Izirayel ga goro nda lakkalkanay.

Yakuba hariŋaŋoo sii kala jere ga alkama nda
alaneb hari ganda ra,

nga beenaa ga harandaŋ zumandi.

²⁹ N'duu gomni, Izirayel!

May no ma hima ni,

jama kaŋ Abadantaa n'a hallasi nda nga koraa
nda nga takuba daržantaa?

Ni iberey ga kaa ka ngi boŋ yeeti ganda ma ne,
n'ga ngi hodaddawey taama-taama.»

‡ 33:26 33.26 Zamnaa 32.15.

34

Musa buuyanoo

¹ Musa žigi ka hun Mowab ganganey ra Nebo tondi hondoo boŋ, Pisiga boŋoo ga, Žeriko tenje. Abadantaa n'a cebe gandaa kul, za Galad hala Dan, ² nda Neftali gandaa kul, nda Efrayim nda Manase gandaa, nda Žuda gandaa kul hala Dan-gay teekoo* ga, ³ nda Negew gandaa, nda Žeriko koyraa gooroo kaŋ ti Teenaynaŋey koyraa hala Sohar koyraa. ⁴ Abadantaa nee a se: «Gandaa ti woo kaŋ ay žee kaŋ ay g'a noo Ibrahima, nda Isiyaka, nda Yakuba se ka nee: <Ni hayroo se ay g'a noo.>† Ay n'a cebe ma ne nda ni moyey, amma n'si huru a ra.»

⁵ Musa, Abadantaa tamoo buu no din ra, Mowab gandaa ra, Abadantaa ŝennoo ga. ⁶ Abadantaa n'a sutura gooroo ra, Mowab gandaa ra, Bet-Pewor tenje. Hala hō boro kul si nga saaraa bay. ⁷ Musa sii nda kala jiiri zangu nda waranka (120) waatoo kaŋ a ga buu. Nga moo guna mana žabu, nga gaaboo mana gaza. ⁸ Izirayel borey na Musa hēe jirbi waranza (30) Mowab ganganey ra. Woo banda ga, Musa buuyanoo jirbey hēeney nda beray goraa ben. ⁹ Žozuwe, Nun iz'aroo too met nda hundi lakkalkoyni, zama Musa nka kabe fur a boŋ. Izirayel borey ga haŋajer a se, i na hayaa tee kaŋ nda Abadantaa na Musa yaamar.

¹⁰ Annabi mana yee ka tun Izirayel ra sanda Musa cine kaŋ Abadantaa g'a bay moo nda moo.

* **34:2** 34.2 Zamnaa 11.24. † **34:4** 34.4 Sintinoo 12.7; 26.3; 28.13.

¹¹ Abadantaa n'a sanba Misira gandaa ra a ma koy tammaasayan nda kayfiyan tee Firawuuna, nda nga tamey kul, nda nga gandaa kul ga, ¹² de mo haya beeri hunburantey kul kan Musa kabe gaabantaa n'i tee Izirayel kul money cire ga cebe kan Musa cine mana tee.

Songhai de Gao

Songhay, Koyraboro Senni: Songhai de Gao (Bible)

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc. and BFP Velberter Mission

Language: Songhai de Gao

Contributor: BFP Velberter Mission

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

593ebd0d-f3c5-5f89-8599-37209ac56328